

Na podlagi 9. in 10. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. list RS, št. 77/07-uradno prečiščeno besedilo, 65/07, 56/08) in 20. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04-uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na nadaljevanju 26. seje dne 27. 05. 2009 sprejel

PROGRAM KULTURE OBČINE DOMŽALE ZA OBDOBJE 2008-2011

I. Uvod

Lokalni program za kulturo občine Domžale je strateški dokument razvojnega načrtovanja kulturne politike, ki izhaja iz doseženega položaja kulture v občini in s katerim se ugotovi vloga kulture v razvoju občine ter ugotovi javni interes zanjo. Lokalni program za kulturo opredeli kulturne prioritete, opredeli cilje in ukrepe za doseg

ciljev ter določi kazalnike za merjenje doseganja postavljenih ciljev. Sprejema se za obdobje štirih let, za obdobje od leta 2008 do leta 2011 in opredeljuje predvsem kratkoročne in srednjeročne cilje.

Lokalni program za kulturo je temeljni programski in izvedbeni dokument, ki postavlja prioritete občinske kulturne politike in neposredno odgovarja na ključne probleme posameznih področij kulture (glasbena dejavnost, gledališka in lutkovna dejavnost, folklorna in etno dejavnost, filmska dejavnost, plesna dejavnost, likovna dejavnost, literarna dejavnost, intermedijska dejavnost). Dokument upošteva zgodovinski položaj in razvoj kulture na tem območju, upošteva njene prednosti in slabosti ter zagotavlja pogoje za ohranjanje in razvoj kulture in njenih lokalnih posebnosti glede na nevarnosti in priložnosti, s katerimi se bo v naslednjem obdobju ta soočala. Hkrati opredeljuje načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti, za večanje dostopno-

sti kulturnih dobrin in ustvarjanja ter pogoje za spodbujanje kulturne raznolikosti.

Lokalni program za kulturo predvidi tudi usmeritve na področju investicij ter pravne, finančne ter organizacijske usmeritve, ki so potrebne za njegovo uresničitev.

Procesi vključevanja v evropske integracije dajejo dodatne razsežnosti skrbi za ohranjanje in razvoj slovenske kulture predvsem preko skrbi za slovenski jezik in jezikovno kulturo, odprtosti za kulturno raznolikost, in spodbujanja razvoja kulture v času globalizacije in komercializacije, ki vplivata tudi na področje kulture.

Izhodišča lokalnega programa predstavlja tudi Resolucija o Nacionalnem programu za kulture 2008-2011 (Uradni list RS, št. 35/08), ki pa ne prinaša »revolucionarnih« premikov, temveč skuša predvsem obogatiti, nadgraditi nekatera področja, da bi se lažje odzivala na potrebe časa oziroma ohranja kontinuiteto s tem predhodnim dokumentom, kar velja tudi za lokalni program kulture. Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07-UP1, 56/08) se zagotavljajo javne kulturne dobrine na področjih urejenih s posebnimi zakoni (knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, arhivska dejavnost), podpirajo ljubiteljske kulturne dejavnosti, vključno s tistimi, ki so namenjene kulturni integraciji manjšinskih skupnosti in priseljenec ter pokriva tudi druge kulturne

potrebe prebivalcev, ki jih opredelijo v lokalnem programu kulture.

Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2008-2011 (v nadaljevanju: Resolucija) si zastavlja naslednje strateške cilje kulturne politike: svoboda medijskega prostora, skrb za jezik in komunikacije v dobi globalizacije, ohranjanje dediščine in razvoja kulturnega in naravnega okolja ter prispevek kulture k razvojni rasti in zaposlovanju.

Kulturna tradicija na območju občine Domžale, skupaj z opisi dogodkov in dejavnikov kulturne zgodovine kot zgodovine delovanja kulturnih društev po dejavnosti je bila temeljito opisana v Programu kulture Občine Domžale 2004-2007 in v tem programu ni ponovljena, čeprav predstavlja temelj bogati kulturni dejavnosti in ustvarjalnosti v občini.

Program kulture Občine Domžale za obdobje 2008-2011 (v nadaljevanju: Program kulture) se uresničuje na podlagi programov javnih zavodov, javnega sklada, javnih povabil za financiranje javnih kulturnih programov in projektov in po postopku neposrednega poziva. Javni interes za kulturo Občine Domžale se uresničuje z zagotavljanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost, slovensko kulturno identiteto. Ti pogoji se zagotavljajo z vsakoletnim proračunom. Glede na to, da se leto 2008 bliža realizaciji, je program usmerjen bolj v načrtovanje prihodnjega obdobja 2009, 2010 in 2011, ob upoštevanju, da je bil letni izvedbeni program kulture Občine Domžale za leto 2009 bil

sprejet na 22. seji Občinskega sveta Občine Domžale, dne 19.11.2008.

Program občine izhaja iz programov posameznih javnih zavodov, Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in kulturnih društev. Sestavni del Programa je obsežen program kulturne dediščine, ki temeljito opisuje stanje na tem področju. V pretežni meri je tako uporabljeno in predstavljeno gradivo, ki ga je pripravilo Muzejsko društvo Domžale. Na območju občine Domžale se namreč s specifičnim področjem kulturne dediščine ukvarja Muzejsko društvo. Program tega društva je, zaradi že navedene specifičnosti, podrobneje predstavljen.

V okviru materialnih in prostorskih možnosti bo občina pripravila infrastrukturne pogoje za ustrezno organiziranost muzejske dejavnosti, bodisi z ustanovitvijo lastnega muzeja ali povezovanjem z že obstoječimi muzeji. Trenutno pa se muzejska dejavnost oziroma njeni začetki odvijajo v okviru javnega zavoda Kulturni dom Franca Bernika Domžale.

II. JAVNI ZAVODI NA POROČJU KULTURE IN NJIHOVI PROGRAMI KOT SESTAVNI DEL PROGRAMA KULTURE

2.1. KNJIŽNICA DOMŽALE

2.1.1. Uvod

Javno službo na področju knjižničarske dejavnosti ureja Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01). Občina Domžale je na podlagi Odloka o Knjižnici Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 4/01 in 3/05) soustanoviteljica javnega zavoda

Knjižnica Domžale, ki opravlja javnost službo dejavnost knjižnic, opravlja pa tudi druge dejavnosti, ki služijo izvajanju javne službe kot so izdajanje knjig, revij, periodike, prirejanje razstav, sejmov, izobraževanje in druge, s področjem kulture, povezane dejavnosti.

2.1.2. Program Knjižnice Domžale

Knjižnica Domžale je javni zavod, ki opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Domžale, Lukovica, Mengeš, Moravče in Trzin. Je osrednja knjižnica za območje že omenjenih petih občin, ki skrbi za usklajevanje nabavne politike gradiva na svojem območju, spremlja in usmerja strokovno delo na podlagi dogovorjene knjižničarske politike in neposredno pregleduje delo krajevnih knjižnic, skrbi za strokovno izpopolnjevanje knjižničarskih delavcev, svetuje, zbira podatke o delovanju knjižnic na svojem območju in vodi njihov razvid.

Osrednja knjižnica je nosilka knjižničnega informacijskega sistema, zato organizira knjižnično informacijsko službo za dogovorjene naloge, ima lastno bazo podatkov, se povezuje z drugimi informacijskimi centri v lastnem sistemu ter vodi in organizira medknjižnično izposajo.

Knjižnica Domžale v svojem srednjeročnem planu kulture sledi smernicam, ki so podane v Nacionalnem programu za kulturo v obdobju 2008-2011. Poleg smernic, ki jih je izdalo Ministrstvo za kulturo, smo pri načrtovanju programa upoštevali tudi lokalno specifiko, stopnjo

razvitosti Knjižnice Domžale, število uporabnikov, prostorske možnosti in kadrovska strukturo.

Danes ima Slovenija razmeroma dobro razvito knjižnično dejavnost. Splošne knjižnice postajajo vse bolj lokalna središča kulture, branja in dostopa do različnih informacij, zlasti spletnih, ter so dejavne pri krepitvi sodobne informacijske družbe. Temu se pridružuje tudi njihova družbenorazvojnja funkcija v smislu izenačevanja kulturnih, izobraževalnih in drugih socialnih možnosti. V Knjižnici Domžale lahko rečemo, da vse naštetu že dosegamo.

V občinah Domžale, Moravče, Lukovica, Mengeš in Trzin obstaja javni interes na področju knjižnične dejavnosti. Vanj spadajo:

- kar najboljša ponudba knjižničnega gradiva v osrednji knjižnici in v vseh njenih enotah,
- ponudba informacij in storitev, ki so osredotočene na kulturne, izobraževalne, informacijske in socialne potrebe naštetih občin,
- informacijsko opismenjevanje in podpora vseživljenjskemu učenju,
- zagotavljanje prostorskih možnosti in opreme za uporabo gradiva,
- pridobivanje informacij in smotrna izraba prostega časa v knjižnicah,
- omogočanje dostopa do urejenih zbirk domoznanskega gradiva za lokalne študije,
- izobraževanje, raziskovanje in podporni projekti,
- mednarodno sodelovanje,
- obdelava knjižničnega gradiva prek sistema COBISS in med-

mrežja, dostop do svetovnih virov informacij,

- medknjižnična izposoja iz domačih in tujih knjižnic in usklajen sistem mednarodnega številčenja publikacij.

V srednjeročnem planu 2009-2011 bomo posebej posvetili pozornost naslednjim dejavnostim:

Izobraževanje uporabnikov

Izobraževanje uporabnikov za uporabo knjižnice in njenih virov je eno od osnovnih poslanstev knjižnice. Knjižnica Domžale v svoje bibliopedagoške aktivnosti vključuje celotno mrežo vrtcev in šol na območju delovanja. Izvajamo informacijsko opismenjevanje odraslih uporabnikov in uporabnikov s posebnimi potrebami.

Aktivnosti

- promocija branja za otroke, mlade in odrasle (dnevi slovenske knjige v aprilu, obletnica preselitve knjižnice v oktobru, dan splošnih knjižnic v novembru, »ta veseli dan kulture« v decembru, bralna značka za odrasle);
- delo z otroki in mladino: knjižna in knjižnična vzgoja, priložnostne razstave, kreativne delavnice, lutkovne predstave, pravljичne urice, knjižni kviz, bralna značka Pravljični palček, igralne urice oz. pravljичne urice za otroke pred 6. letom starosti;
- predavanja, predstavitev, strokovna srečanja, literarni večeri, razstave;

- dostava gradiva na dom ostarelim in gibalno oviranim;
- internetni servisi: domača spletna stran (podaljševanje, naročanje, rezerviranje gradiva); bibliofon;
- medknjižnična izposoja.

Nadaljevali bomo tudi z dejavnostmi, ki potekajo po celotni knjižnični mreži:

- bralna značka Pravljični palček
- knjižni kviz
- knjižna uganka
- slovenski kulturni praznik v februarju
- dnevi slovenske knjige v aprilu
- dan splošnih knjižnic v novembru
- bibliopedagoško delo (obiski skupin iz vrtcev, osnovnih šol, srednje šole in šole s prilagojenim programom tako osrednje knjižnice v Domžalah kot krajevnih knjižnic).

Projekti

Knjižnica Domžale načrtuje nadaljnjo izvedbo nekaterih projektov, ki se vključujejo v koncept programa kulture za naslednje obdobje:

- urejanje spletne strani Knjižnice Domžale,
- izvajanje projekta informacijskega opismenjevanja,
- sodelovanje na točki za samostojno učenje (VŽU),
- sodelovanje z različnimi skupinami in krožki iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol,
- uvedba mesečnih literarno-umetniških večerov s priznanimi glasbeniki in Univerzo za tretje življenjsko obdobje,

- okrogle mize s priljubljenimi mladinskimi pisatelji v sodelovanju z literarnimi krožki na šolah,
- sodelovanje z društvom Sonček (Barka) in organizacija posveta, razstave ipd. in tako pritegniti v knjižnico tudi ljudi s posebnimi potrebami,
- sodelovanje z INCE,
- sodelovanje z varovanci Doma za ostarele,

Založništvo in oglaševanje

Pri svojem delu se Knjižnica Domžale, predvsem zaradi ustreznega informiranja svojih uporabnikov, nujno srečuje tudi z založniško dejavnostjo. Med drobno založniško dejavnost sodijo različna informativna gradiva: urniki, ceniki, priporočila, navodila, obvestila, plakati, informativne zgbanke, vizitke, voščilnice.

Planiramo obsežnejše založniške projekte: izdajo knjižnično-informacijskih priročnikov,

predstavitveni katalog Knjižnice Domžale, osnovne informacije o Knjižnici Domžale v tujem jeziku, knjižne kazalke, Knjižnica Domžale v besedi in sliki, izdelavo nosilnih vrečk iz blaga z logotipom (in maskoto) za prenašanje knjižničnega gradiva.

Knjižnica Domžale torej nastopa kot osrednji center informacijske družbe v lokalni skupnosti in središče spodbujanja bralne kulture. Da bi v srednjeročnem obdobju še okrepili to vlogo, planiramo:

1. posodabljanje knjižnične zbirke:

za uspešno delovanje Knjižnice Domžale moramo zagotoviti ustrezno kakovost knjižničnih zbirk, zlasti njihovo aktualnost, prilagojenost potrebam uporabnikov in ciljem kulturne politike, posebno v zvezi z bralno kulturo, informacijsko pismenostjo in vseživljenjskim izobraževanjem. Poleg nakupa knjižnega gradiva bomo namenili posebno pozornost gradivom na drugih medijih, zlasti avdiovizualnim, predvsem pa spletnim kulturnim in informacijskim virom. Našim uporabnikom moramo zagotoviti neposreden dostop do različnih elektronskih podatkovnih zbirk (zlasti do tuje periodike in strokovne ter znanstvene literature), do spletnih gradiv države in lokalnih skupnosti (e-uprava, e-kultura, e-izobraževalni programi, e-zdravje, e-davki itd.), potrebnih za vsakdanje življenje. Poskrbeti je treba za dostop do digitalizirane kulturne dediščine in e-vsebin, ki bodo v prihodnje večinoma uporabljani viri za izobraževanje, raziskovanje in kulturno razvedrilo. V Knjižnici Domžale bi radi dosegli in ohranjali priporočen obseg knjižnične zbirke iz Standardov za splošne knjižnice 2005–2015. Prepričani smo, da je le tako mogoče zagotavljati naš prvi cilj srednjeročnega plana.

2. posodabljanje informacijsko-komunikacijske tehnologije za razvoj spletnih storitev in informacijsko usposabljanje uporabnikov:

planiramo povečanje števila dostopov do knjižnice na prebivalca in povečanje števila udeležencev informacijskega usposabljanja na prebivalca.

3. bralna kultura:

v knjižnici bomo izvajali projekte, ki bodo uporabnike navajali k redni uporabi knjižnice, tako da jim bomo omogočali uporabo gradiva in sodobnih tehnologij, medknjižnično izposojajo ter seznanjanje z novostmi in dosežki na raznih področjih. Poseben poudarek bomo namenili projektu bralne značke za vse generacije. Želimo tudi povečati število udeležencev projektov za promocijo branja in ohranjevati izposojajo knjižničnega gradiva na prebivalca. Ob tem pa se zavedamo, da krepko presegamo slovensko povprečje.

V Knjižnici Domžale načrtujemo digitaliziranje vsebin domoznanske zbirke:

želimo povečati število digitaliziranih enot v knjižnični zbirki. Digitalizirane enote bodo dostopne prek portala. Menimo, da je dostop do digitaliziranih vsebin prek portala pomemben za naše uporabnike. S tem se poveča dostopnost do domoznanske zbirke. Digitalizacija, digitalne vsebine, digitalne storitve in javna dostopnost na področju domoznanske zbirke in kulturne dediščine pomenijo osnovo za neposredno uporabo digitalnih kulturnih vsebin v procesih izobraže-

vanja, usposabljanja, vseživljenjskega učenja in raziskovanja. Planiramo dolgoročno hrambo digitalnih domoznanskih vsebin, seznanjanje javnosti z njimi, izobraževanje o njih ter usposabljanje na tem področju.

V Knjižnici Domžale planiramo v srednjeročnem obdobju povezovanje s splošnimi knjižnicami znotraj regije in tudi širše:

naš zastavljeni cilj, ki predpostavlja tesno povezanost knjižnic v regiji glede enotnosti delovanja in medsebojnega dopolnjevanja v skrbi za uporabnika, bo mogoče doseči z usklajenim delovanjem, primernimi programi in zadostnimi kadrovskimi viri. Cilj je povečanje gradiva za potrebe območnosti na prebivalca pokrajine in povečanje števila skupnih projektov knjižnic v regiji. Dejavno se bomo vključili v informacijsko povezovanje v pokrajinah. Sodelovali bomo pri nastajanju regijskega knjižničnega portala. Regijski knjižnični portal bo pomembno prispeval k razvoju e-vsebin v slovenskem jeziku in obogatil védenje o lokalni zgodovini, kulturi, kulturni dediščini in življenju v lokalnih skupnostih.

V Knjižnici Domžale planiramo v srednjeročnem obdobju okoljsko ozaveščanje naših uporabnikov:

našim uporabnikom bomo svetovali pri izbiri knjižnih tem s področja ekologije in trajnostnega razvoja družbe, jih predstavili na posebej označenih koticčkih in jih ponudili v branje.

Zaključek

Knjižnica postaja tretji prostor v pravem pomenu besede. Ljudem ponujamo možnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa ter osebostni razvoj.

Branje tudi v informacijski dobi ostaja temelj funkcionalne in informacijske pismenosti. To omogoča knjižnica, ki s svojim pregledno in premišljeno urejenim gradivom ter celotno dejavnostjo slehernemu posamezniku omogoča vseživljenjsko izobraževanje.

Sodoben svet zahteva neprestano učenje. Podatki, ki se jih naučimo v rednem izobraževalnem sistemu, zastarijo v nekaj letih.

Knjižnica je ustanova, ki posamezniku pomaga ostajati konkurenčen na različnih področjih v različnih življenjskih obdobjih.

Slehnemu posamezniku pomagati postati in ostati enakopraven partner v družbi – s pomočjo različnih dejavnosti knjižnice, ki začenjajo presegati meje knjige in branja – to je naš cilj.

2.2. KULTURNI DOM FRANCA BERNIKA DOMŽALE

2.2.1. Uvod

Kulturni dom Franca Bernika Domžale je bil ustanovljen z Odlokom o Kulturnem domu Franca Bernika Domžale (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 11/03 in 1/04) in za Občino Domžale, kot ustanoviteljico, opravlja javno službo na področju kulture, kar zajema številne dejavnosti: dejavnost koncertnih in gledaliških dvoran, drugih kulturnih prireditev, varstvo kulturne dediščine, dejavnost muzejev, izdajanje knjig, časopisov, drugo založništvo, prirejanje razstav in drugo.

2.2.2. Program Kulturnega doma Franca Bernika Domžale

1. Uvod

»Po svojih posameznih dosežkih in kot celota je kultura gibalno človekovega duhovnega razvoja; umetniški dosežki, mišljenje in ustvarjanje sami po sebi so tisti smisel človekovega življenja, ki mu ga dajeta lepota in iskalstvo. Kultura v odprti družbi učinkuje združevalno, obenem pa svojemu okolju drži ogledalo, razpira prostor imaginacije in inovacije ter spodbuja posameznikovo in družbeno ustvarjalnost. Da bi kultura lahko opravljala svoje naloge, potrebuje popolno svobodo za ustvarjalce in stabilno financiranje.«

Kulturni dom Franca Bernika Domžale je javni zavod, ki mu je občina kot

ustanoviteljica omogočila z ustanovitvenim aktom (v letih 1998 in 2003) sorazmerno zelo široko paleto različnih dejavnosti, sicer pa je bil primarna aktivnost vezana na izvedbo prireditev v Tomčevi dvorani Kulturnega doma Franca Bernika. V letu 1999 je zavod prevzel tudi organizacijo in izvedbo Mednarodnega festivala komorne glasbe Groblje, ki so se v letu 2004 prenehali izvajati, v letu 2000 pa je s prevzemom likovnega razstavišča pričel z redno galerijsko dejavnostjo v Galeriji Domžale. Glavnina aktivnosti je bila torej vezana na prireditveno dejavnost. V letu 2002 pa je Občina Domžale prenesla na zavod tudi administrativne, tehnične, organizacijske in finančne naloge v zvezi z izdajanjem občinskega glasila Slamnik, ki so jih do takrat izvajali direktno na Občini. V letu 2008 je Občinski svet Občine Domžale namenil Kulturnemu domu tudi sredstva za začetek delovanja organizirane muzejske dejavnosti v občini Domžale.

Razvoj kulturnih dejavnosti Kulturnega doma Franca Bernika Domžale za obdobje 2009 do 2011 sloni na analizah in ocenah izvedenih programov zavoda za posamezna pretekla proračunska obdobja enega leta (v letih 1998 do vključno 2007), ki so jih sprejeli organi zavoda oz. organi ustanovitelja ter pretežnega financerja programa: Občine Domžale. Program za obdobje 2009 do 2011 ne prinaša »revolucionarnih« premikov, temveč skuša, tako kot Nacionalni program za kulturo 2008 – 2011, predvsem obogatiti, izboljšati ali tudi sanirati nekatera področja, da bi se lažje

odzivala na potrebe časa in tudi specifične potrebe našega okolja. Zato je tudi razumljiva kontinuiteta, ki jo ta dokument ohranja z dosedanjimi letnimi izvedbenimi programi. Ob tem pa ta program daje spodbude tudi drugim nivojem odločanja, da v svoje razvojne programe vključijo skrb za kvalitetnejše življenje občanov Domžal. Javni zavod Kulturni dom Franca Bernika Domžale bo skrbel za kakovostne in v slovenskem prostoru primerljive kulturne vsebine ter na posameznih področjih in s posameznimi akcijami strmel v mednarodno (predvsem evropsko) primerljivost z osnovnim namenom omogočiti občanom Domžal kvalitetno kulturno življenje.

V oblikovanju prihodnjih letnih programov bomo sledili osnovnim načelom, ciljem, oz. prednostnim nalogam bogate vsebinske, oblikovne in žanrske raznolikosti vseh dejavnosti, s katerimi bomo ohranjali svojo kulturno identiteto in skrbeli za dostopnost kulturnih dobrin. S svojimi programi bomo ohranjali in razvijali kulturno dediščino in jo povezovali s sodobnim življenjem. Poskrbeli bomo za ustrezno razvijanje kulturne zavesti in izražanja pri otrocih in mladini s pestro in kvalitetno izbiro kulturnih programov, s katerimi bomo razvijali kritičen odnos mladih do kulturnih vrednot.

Aktivno bomo želeli sodelovati pri preoblikovanju kulturne politike v morebitnem procesu oblikovanja pokrajnin. Na različnih nivojih bomo spodbujali razprave o nujnosti in o

smotnosti morebitnih naložb v kulturno infrastrukturo in ustreznega kadrovskega potenciala.

Kulturni dom Franca Bernika Domžale bo kot javni zavod skrbel za kulturne vsebine, ki so v javnem interesu, zaradi delovanja v omejenih prostorskih pogojih pa bo težje poiskati dodatne produkcijske vire na trgu, kar utegne biti omejevalni faktor tudi za sponzorje in donatorje.

2. Gledališče

Kulturni dom Franca Bernika Domžale bo na področju gledališke dejavnosti poskrbel, da bo sodobna slovenska gledališka umetnost dostopna občanom Domžal na način, ki se je v dosedanjem desetletnem obdobju izkazal za najustrežnejšega. Tako bomo v oblikovanju šestih gledaliških uprizoritev, vključenih v abonmajsko ponudbo, poskrbeli za gostovanja vseh slovenskih poklicnih gledališč in drugih ustvarjalnih skupin z žanrsko in uprizoritveno različnimi estetikami. Visok uprizoritveni nivo slovenskega gledališča bomo ob abonmajski ponudbi še razširili z občasnimi drugimi gostovanji in tako ponudili najširšo paletu gledališke poetike. Program bo letno temeljil na šestih abonmajskih uprizoritvah in tremi do petimi drugimi uprizoritvami z več ponovitvami.

Na gledališkem oz. uprizoritvenem področju se javni zavod Kulturni dom Franca Bernika Domžale tudi v naslednjem obdobju ne bo ukvarjal s produkcijami oz. novimi uprizoritvami, bi pa utegnilo biti zanimivo

sprejeti koprodukcijsko sodelovanje (enkrat v obdobju petih let) s katerim od podobnih javnih zavodov ali institucionaliziranim gledališčem.

3. Glasba

Kulturni dom Franca Bernika Domžale bo na glasbenem področju poskrbel za zadovoljevanje teh kulturnih potreb z omogočanjem celovitih in vsebinsko zaokroženih glasbenih programov v okviru kvalitetne abonmajske ponudbe koncertov. Le ta bo slonela na izboru najkvalitetnejših slovenskih poustvarjalnih umetnikov in umetniških skupin in kakor se je v dosedanjem obdobju izkazalo za izredno uspešno in sprejemljivo za našo koncertno publiko, izbranimi vrhunskimi umetniki in komornimi skupinami iz tujine. Ob zavedanju, da smo imeli v Domžalah najstarejši izključno glasbeni festival v Sloveniji (Grobelskii koncerti) z najkvalitetnejšimi slovenskimi in tujimi izvajalci, bi kazalo ustvariti pogoje, da bi se najpomembnejši kulturnozgodovinski biser naše občine (baročna cerkev v Grobljah) ponovno izkoristil tudi v te namene. Sicer pa bomo klasični glasbi namenili abonmajski cikel koncertov s po šestimi koncerti v sezoni.

Ob drugih zvrsteh glasbe bomo posebno skrb namenjali tudi oblikovanju cikla sedmih koncertov v sezoni »Jazz v Galeriji«, ki je oblikoval novo ciljno publiko in tudi našemu okolju ponudil glasbeno vrst, ki ji Tomčeva dvorana Kulturnega doma Franca Bernika ni najbolj ustrezna.

Ob klasičnem glasbenem programu abonmajskega cikla, ki mu bomo občasno dodajali tudi nova, sodobna dela slovenskih glasbenikov, ter cikla jazz koncertov, bomo z občasnimi koncerti poskrbeli tudi za druge glasbene vrste in druge glasbene okuse, tako da bodo glasbeni programi omogočali najširše zadovoljevanje glasbenih potreb naših občanov.

4. Programi za otroke

Programi za otroke so že v dosedanjem obdobju predstavljali pomembno stalnico pri oblikovanju programske politike, saj je bila na prireditvenem področju kar ena tretjina vseh programov namenjenih mladi populaciji. Stalne oblike kvalitetnih abonmajskih ponudb za otroke od tretjega do osmega leta starosti, ki jih izvajamo preko šol in vrtcev, so oblikovale mladega človeka kot uporabnika kulture in kot oblikovalca kvalitetnega načina življenja. Z najprejše in žanrsko raznoliko ponudbo programov bomo nadaljevali tudi v prihodnje tako v obliki abonmajskih ponudb, rednih sobotnih matinej ter s posebnimi zaključenimi predstavami za različne starostne skupine osnovnošolcev. Za otroke in mladino bomo pripravili še nekaj kulturno vzgojnih programov s predstavami kulturnega doma in likovnimi delavnicami v Galeriji.

5. Galerija

Kulturni dom Franca Bernika Domžale bo v duhu pluralnega izraza sodobne likovne umetnosti zagotavljal

predstavitev kakovostne in izvirne slovenske ustvarjalnosti s po sedmi razstavi sodobnih slovenskih likovnih umetnikov v enem letu in jih enkrat na tri leta dopolnil z razstavo sodobnega likovnega umetnika iz širšega evropskega prostora. Skrbeli bomo za dopolnjevanje stalne zbirke sodobne slovenske likovne umetnosti s posebnim poudarkom na odkupu likovnih del sodobnih ustvarjalcev, delujočih v našem okolju. S posodabljanjem stalne likovne zbirke bo potrebno poskrbeti za njeno javno predstavitev, v prvem obdobju z javno razstavo, sicer pa bomo namenili skrb iskanju prostorskih možnosti za stalno javno predstavitev. Razstavni program v Galeriji bomo nadgradili z javnimi vodenji po razstavi ter z likovnimi delavnicami in drugimi aktivnostmi za otroke in mladino.

6. Film

Filmska kultura je sicer postala pomembno tržno blago in ima kot ena izmed kulturnih dejavnosti izredno močan vpliv na sodoben način življenja. V Kulturnem domu Franca Bernika Domžale trenutno ni tehničnih pogojev, ki bi omogočali, da bi v našem mestu bilo mogoče skrbeti tudi za načrtno oblikovanje filmske kulture. Zato bi kazalo v naslednjem obdobju ugotoviti možnosti, da bi se vzpostavili vsaj minimalni pogoji, ki bi omogočili izvedbo občasnega izbranega kvalitetnega filmskega programa, morda v prvem obdobju v obliki filmskega gledališča (za starejšo in mlajšo populacijo).

7. Kulturna dediščina

V naslednjem obdobju bo nadvse pomembno ovrednotiti položaj kulturne dediščine v občini Domžale in ji omogočiti optimalno varstvo ter možnosti za vključevanje v sodobno življenje. S povezovanjem programov ustanov oz. zavodov s področja kulturne dediščine, ki so za območje naše občine odgovorne zanjo, bomo skušali doseči pozitiven odnos do ohranjanja kulturne dediščine. S posameznimi programi bomo skušali dvigniti splošno raven pripadnosti k skupnim vrednotam, kar bo omogočilo dejavnejšo vlogo javnosti v procesih ohranjanja in prenove spomenikov in kulturne dediščine. Morebiti utegnemo odkriti v kulturni dediščini tudi ekonomsko vrednost in ustvariti nova delovna mesta. Skladno s sprejetim Programom varovanja kulturne dediščine bo za ustrezno zaščito pred propadanjem nekaterih kulturnih spomenikov nadvse pomembno sprejetje ustreznih odlokov o njihovem zavarovanju. Na področju premične kulturne dediščine bomo pripravili programe oblikovanja muzejskih zbirk in poskrbeli za začetek nujnih del pri pripravi ustreznih prostorov za muzejsko dejavnost, muzejskih zbirk in razstav.

8. Založništvo

Na založniškem področju bomo poskrbeli za redno izhajanje glasila Slamnik, katerega izdajatelj je Občina Domžale, Kulturni dom Franca Bernika Domžale pa skrbi za organizacijske, tehnične in administrativne

zadeve v zvezi z izhajanjem glasila. Glasilo ureja Uredniški odbor, ki ga imenuje Občinski svet Občine Domžale. Izdajatelj glasila Slamnik je občina Domžale.

Že v prvem letu delovanja zavoda smo se zavedali, da je ustrezno informiranje javnosti o kvalitetnih kulturnih dogodkih ena izmed pomembnih strateških usmeritev. S sezono 2002/03 smo pričeli izdajati mesečno publikacijo »Ure kulture«, ki je obsežna informacija o kulturnih dogodkih našega zavoda v posameznem obdobju, v njej pa objavljamo pa tudi vse kulturne dogodke drugih izvajalcev na našem področju. S izdajanjem publikacije bomo nadaljevali tudi v prihodnje in letno izdali po devet števil.

Galerijska dejavnost zahteva še posebno skrb pri izdaji propagandnega in promocijskega gradiva. Vsako razstavo bo, tako kot doslej, spremljal katalog, v katerem bo predstavljen gostujoči umetnik z nekaterimi osnovnimi podatki, tremi reprodukcijami umetniških del in strokovno oceno njegovega dela, ki jo bodo napisali vidni slovenski umetnostni zgodovinarji ali drugi umetniki.

V naslednjem obdobju kaže zadržati aktivnosti pri pripravi za izdajo zbornika Domžal s pomembnimi prispevki avtorjev našega območja z najrazličnejših področij oz. drugih avtorjev s tematiko, ki se dotika občine Domžale.

9. Organizacijska pomoč drugim izvajalcem

Kulturni dom Franca Bernika Domžale bo omogočil, da bodo v prostih terminih tudi drugi izvajalci predstavili svoje programe v Tomčevi dvorani Kulturnega doma Franca Bernika Domžale in v Galeriji Domžale. S svojimi tehničnimi, prostorskimi in drugimi kapacitetami bomo nudil usluge tudi izvajalcem s področja kulture. Sicer skromne prostorske kapacitete onemogočajo koriščenje dvorane v druge namene (seminarji, kongresi,...), a skušali bomo doseči optimalno izkoriščenost dvorane tudi ob takih pogojih.

10. Investicijska vlaganja

Na področju investicijskih vlaganj bo Kulturni dom Franca Bernika Domžale poskrbel za tekoča vzdrževanja na tistih delih tehnične opreme, ki so zaradi dotrajanosti ali neustreznosti sodobnim zahtevam nujno potrebni obnove, popravila ali zamenjave. Potrebno pa bo investirati v nakup tiste manjkajoče tehnične opreme na avdiovizualnem področju, s katerimi bo mogoče uresničevati izvedbo sprejetih programov. V naslednjem obdobju bo nujna obnovitev sanitarij za potrebe obiskovalcev prirediteljev. S sprejemanjem novih programov in novih nalog na področju varovanja kulturne dediščine so tudi prostorski pogoji v kletnih prostorih Kulturnega doma neustrezni za izvajanje javne službe. Zaposleni namreč ves delovni čas preživijo v kletnih prostorih ob minimalni dnevni svetlobi. V obdobju

do leta 2011 bo potrebno preurediti obstoječe prostore Galerije, ki so brez vode in sanitarij ter tako onemogočajo izvedbo nekaterih galerijskih programov (delavnice za otroke). Za potrebe galerijske dejavnosti oz. predstavitve stalne zbirke pa bo ob širši podpori potrebno poiskati ustrezne prostore. Ob že vzpostavljeni potrebi po skrbi za kulturno dediščino in prizadevanjem za ustanovitev muzeja oz. postavitve muzejskih zbirk pa bo sicer potrebno nameniti prioriteto skrb širše skupnosti k iskanju trajnejših rešitev.

III. JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI, PROGRAMI LJUBITELJSKIH KULTURNIH DEJAVNOSTI KOT SESTAVNI DEL PROGRAMA IN DRUGI PROGRAMI IN PROJEKTI NA PODROČJU KULTURE

3.1. JAVNI SKLAD REPUBLIKE SLOVENIJA ZA KULTURNE DEJAVNOSTI, OBMOČNA IZPOSTAVA DOMŽALE

3.1.1. Uvod

Republika Slovenija je z Zakonom o Skladu RS za ljubiteljske dejavnosti (Uradni list RS, št. 1/96) ustanovila Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti kot javni sklad z namenom, da nanj prenese izvajanje nacionalnega kulturnega programa v delu, ki pokriva ljubiteljske kulturne dejavnosti. Ustanoviteljske pravice in obveznosti izvaja Vlada RS. Sklad opravlja predvsem naloge: izvaja nacionalni program v delu, ki pokriva

ljubiteljske kulturne dejavnosti ter spremlja in analizira stanje s svojega delovnega področja, financira in sofinancira ljubiteljske kulturne programe iz sredstev sklada, zagotavlja strokovno-organizacijsko pomoč ljubiteljskim kulturnim društvom oziroma njihovim zvezam, skupinam in posameznikom pri izvajanju njihovih ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in pomoč lokalnim skupnostim pri zagotavljanju pogojev za izvedbo kulturnih prireditev na območju izpostav, zagotavlja administrativno-strokovno pomoč zvezam kulturnih društev, ki opravljajo skupne naloge za svoje članice, skrbi za izobraževalne programe s kulturnega področja, promovira dosežke s področja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in posreduje kulturno produkcijo, izdaja publikacije s svojega delovnega področja. Sklad lahko na podlagi pogodbe z lokalno skupnostjo opravlja vse te naloge tudi zanjo. Sklad ima namreč v svoji sestavi območne izpostave, ki opravljajo naloge sklada za območje, za katerega so organizirane. Na našem območju tovrstne naloge opravlja Območna izpostava Domžale.

3.1.2. Program Območne izpostave Domžale

Območna izpostava Domžale izvaja naloge na območju občin Domžale, Mengeš, Moravče, Lukovica in Trzin, ki štejejo približno 47.000 prebivalcev. Vseh pet občin bolj ali manj prispeva k izvedbi rednega programa izpostave. Na tem območju poleg Zveze kulturnih društev v Domžalah in Mengšu, obstaja še nekaj profesionalnih insti-

tucij predvsem v domžalski občini, ki aktivno opravljajo svoje naloge s področja kulturnih dejavnosti.

Na prostoru petih občin je aktivnih 53 kulturnih društev, v sklopu katerih deluje 76 skupin, med njimi pa simfonični orkester, 5 godb, rogisti, 24 odraslih pevskih zborov, 18 gledaliških skupin, 3 folklorne skupine, plesna skupina, 5 likovnih skupin in posamezne filmske, video in fotografske sekcije ter še 15 otroških in 8 mladinskih pevskih zborov. Najvidnejše skupine prihajajo iz vrst vokalne glasbe, kjer se je nekaj zborov uvrstilo v nadaljnja tekmovanja, prav tako uspešno delujejo inštrumentalne in gledališke skupine. Na plesnem in filmsko/video/fotografskem področju, ki ga zastopata le dve domžalski društvi, pa izjemno uspešno opravljata naloge PK Miki in FKK Mavrica, ki vsako leto prejemata priznanja in nagrade na več kot samo lokalnem nivoju.

Le redka kulturna društva imajo lastne prostore. Največkrat društvom prostore za svoje osnovno delovanje omogočajo občine, krajevne skupnosti v kulturnih ali večnamenskih domovih, glasbenih šolah, gasilskih domovih ali pisarnah krajevnih skupnosti. Nekatera društva si prostor najdejo v šolah. V ta namen lastniki običajno ne zaračunavajo najemnine ali uporabe prostorov. V takšnih primerih stroške uporabe plačujejo sami. Ponavadi isti prostor uporablja več društev, zato velikokrat prihaja do težav z uskladitvijo terminov za delovanje vseh uporabnikov. Oprema društev je večinoma lastna, vendar le za osnovne potrebe delovanja.

Imamo zelo dobre odnose z obema zvezama kulturnih društev (Domžale in Mengeš) kot tudi z vsemi društvi na našem območju. Zelo dobro sodelujemo s šolami pri izvedbi revij otroških pevskih zborov. Uspešno sodelujemo tudi z Mladinskim kulturnim centrom, krajevnimi skupnostmi, turističnimi društvi in vrtci.

Na našem območju je največ pevskih zborov, gledaliških skupin in godb. Te skupine tudi organizirajo največ prireditev. Kulturna ponudba na našem območju je zelo velika. Zavod Kulturni dom Franca Bernika Domžale in Kulturni dom Mengeš delujeta zelo uspešno, pa tudi sicer ima skoraj vsako večje naselje svoj kulturni dom in svojo ponudbo prireditev.

Še vedno bomo dali velik poudarek izobraževanju, čeprav bo vedno težje v celoti ustreči vsem, ki bi to želeli. Kvaliteta inštrumentalnih skupin je tudi po zaslugi glasbene šole vsako leto večja, skrbi pa nas perspektivno vokalno področje, saj je pevska vzgoja otrok čedalje bolj problematična.

Na našem območju je veliko pevskih zborov in gledaliških skupin, nimamo pa starejše lutkovne skupine, mažoretne skupine...

Vse večje prireditve bomo tudi v naslednjih letih organizirali v soorganizatorstvu. Predvsem zato, ker nam zdi skoraj nemogoče, da bi zahtevnejše prireditve izpeljali sami, po drugi strani pa skupna organizacija zmanjšuje stroške in privabi več publike. Pogoj za dobro izvedbo je samo natančen dogovor o razdelitvi nalog.

JSKD OI Domžale, bo tudi prihodnje leto sodeloval pri večini pomembnejših projektov na področju kulture v domžalski občini, tako na ljubiteljskem kot na profesionalnem področju. Tudi vnaprej bomo opravljali nekatere naloge s področja varovanja kulturne dediščine.

Tabela 1: PROGRAM REVIJ, SREČANJ IN IZOBRAŽEVANJA OBMOČNE IZPOSTAVE DOMŽALE ZA LETI 2010 in 2011

OBMOČNO SREČANJE ODRASLIH IN OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN	sobota, marec
OBMOČNA REVIJA ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV	Petek in sobota, marec
OBMOČNA REVIJA MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV	Četrtek, april
OBMOČNA REVIJA OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV	Petek, april
REVIJA PIHALNIH ORKESTROV	Sobota, september
OBMOČNO SREČANJE LIKOVNIH SKUPIN – EX TEMPORE	Sobota, september
RAZSTAVA LIKOVNIH DEL EX TEMPORE 2006	Četrtek, oktober
SEMINAR – GLEDALIŠKA MASKA	Sobota, oktober
SREČANJE ODRASLIH GLEDALIŠKIH SKUPIN, GORENJSKI KOMEDIANTI	Petek, sobota in nedelja, november
SEMINAR O RETORIKI	Sobota, oktober
REGIJSKO SREČANJE ODRASLIH FOLKLORNIH SKUPIN	Nedelja, maj
REGIJSKO SREČANJE MALIH PEVSKIH SKUPIN	Udeležba
REGIJSKO SREČANJE UPOKOJENSKIH PEVSKIH ZB.	Udeležba
REGIJSKO TEKMOVANJE ODRASLIH PEVSKIH ZBOROV	Udeležba
TEMATSKO SREČANJE OTROŠKIH PEVSKIH ZBOROV	Udeležba
TEMATSKO SREČANJE MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV	Udeležba
SREČANJE LUTKOVNIH SKUPIN GORENJSKE	Udeležba
REGIJSKO SREČANJE OTROŠKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN	Udeležba
REGIJSKO SREČANJE OTROŠKIH FOLKLORNIH SKUPIN	Udeležba
REVIJA OTROŠKIH PLESNIH SKUPIN "NAMIG"	Udeležba
REGIJSKA TEMATSKA LIKOVNA RAZSTAVA	Udeležba
TABOR PEVSKIH ZBOROV ŠENTVID	Udeležba
ZAKLJUČNA PRIRED. DIPLOMANTA GLASBENE ŠOLE	Udeležba

V tabeli so prikazane revije in seminarja, ki jih bo organizirala OI Domžale. Prikazane so tudi revije oz. srečanja, katerih se praviloma udeležijo tudi skupine iz našega območja. Niso pa prikazane udeležbe na seminarjih, ki se jih bodo udeležili naši člani. Razpisanih bo cca. 25 različnih oblik izobraževanj. Prav tako niso upoštevane udeležbe na državnih revijah, saj se je nanje potrebno šele uvrstiti.

3.2. Program ZVEZE KULTURNIH DRUŠTEV OBČINE DOMŽALE

Zveza kulturnih društev občine Domžale sprejema svoje programe, ki so sestavljeni iz programov društev in posameznikov na območju občine. Predstavljeni so programi za leta 2009 (program za leto 2009 je bil sprejet na 22. seji Občinskega sveta Občine Domžale, dne 19.11.2008, tokrat pa je dopolnjen in sledi pripombi dani ob priliki obravnave), 2010 in 2011. Letni program za leto 2008 je bil sprejet na 17. seji Občinskega sveta Občine Domžale, dne 23.04.2008.

Tabela 2: PLAN DELA KULTURNIH DRUŠTEV V LETU 2009

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
Domžalski komorni zbor	- v marcu izvedba 2 koncertov
	- maj: izvedba koncerta Marijinih pesmi z znanimi solisti –
	- letni koncert DKZ ja v mesecu novembru v Bernikovi dvorani v Domžalah
	- Božični koncerti; intenzivne pevske vaje.
Domžalski rogisti	- redne vaje ob ponedeljkih ali sredah
	- izredne vaje, ki bodo služile kot priprava na Srečanje slovenskih pevskih zborov in registov
	- sodelovanje na občinskem prazniku 19. aprila
	- sodelovanje s KS Jarše- Rodica na prireditvi »Druženje pod lipami«,
	- sodelovanje s KS Dob
	- udeležba na proslavi dneva Evrope 9. maja
	- sodelovanje v kulturnem programu v Prelogu maja
	- nastop na proslavi ob dvajsetletnici Škofjeloškega pevskega zbora
	- sodelovanje pri Hubertovi maši v Italiji

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- sodelovanje na raznih svečanostih in pogrebih
	- sodelovanje na praznovanju »Dneva Beljaka« v Beljaku (Avstrija).
Društvo Lipa Domžale	- kulturne prireditve ob kulturnih ali družbenih praznikih
	- prireditve ob kulturnih dogodkih društva;
	- razstave likovnih in keramičnih del;
	- predstavitev literarnih del članic Društva Lipe;
	- kulturno zabavna srečanja v domovih za starejše;
	- organizacija srečanja pevskih zborov pri univerzah za tretje življenjsko obdobje Slovenije;
	- organizacijo literarnega natečaja za člane literarnih krožkov pri univerzah za tretje življenjsko obdobje
	LITERARNE PRIREDITVE:
	- predstavitev literarnega zbornika v Univ. za tretje življenjsko obdobje;
	- marca organizacija literarnega večera
	- v maju srečanje literarnih ustvarjalcev v univ. za tretje življenjsko obdobje Slovenije
	- predstavitev literarnih zbornikov članic literarnega krožka
	LIKOVNA IN KERAMIČNA DEJAVNOST
	- društveni extempore – junij 2009
	- razstave likovnih, keramičnih del in punčk Unicef januar, februar, marec, oktober
	- samostojna razstava likovnih del članic lik. krožka
	- extempore v Domžalah, Mengšu, Kamniku, Radomljah, Lukovici.
	PEVSKI ZBOR
	- sodelovanje na prireditvah društva
	- srečanje pevskih zborov v Kamniku
	- organizacija srečanja pevskih zborov univerz za tretje življenjsko obdobje Slovenije.

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
Društvo MILF	- prikazovanje celovečernega filma »Tošl« na mednarodnih filmskih festivalih
	- predvajanje kratkometražnega filma »Back to EU« v sodelovanju z društvom CUT!
	- izvedba gledališke predstave in multimedijskega projekta »Zgodba o živalskem vrtu«
	- snemanje oddaje za RTV Slovenija v sodelovanju z multimedijsko produkcijsko družbo CV Koncept
	- udeležba na seminarju za dramsko igro po Strasbergovi igralski metodi v Grožnjanu, HRV (avgust).
Fantovski zbor Dob	- Udeležba na reviji območnih odraslih pevskih zborov
	- Julija- gostovanje v tujini
	- Priprava letnega koncerta (okvirno konec junija/ začetek julija)
	- Ponovitev letnega koncerta, gostovanj (predvidoma september)
	- Niz podoknic v letnem času
	- Tradicionalno gostovanje na Kredarici
	- Priprava božičnega koncerta (samostojnega ali pa v sodelovanju z drugimi zbori oz. glasbenimi izvajalci).
	- Priprava repertoarja cerkvenih in nabožnih pesmi, psalmov in litanij: za sodelovanje z župnijami.
	- Zbor se bo odzval in udeleževal vsakovrstnih slovenskih in kulturnih prireditev, s poudarkom udeleževanje tovrstnih prireditev na našem področju.
	- Zbor bo organiziral in se udeleževal različnih praznovanj družabnega pomena za zbor, člane zbora in širše za ljudi med katerimi se gibljejo.
Foto kino in video klub Mavrica Radomlje	- Društvo v januarju 2009 praznuje 40- LETNICO kluba!

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	za praznovanje obletnice načrtujejo razstavo tehnike od prvih fotoaparatorov in kamer, itd. do najsodobnejše snemalne in projekcijske ter montažne tehnike, s katero operiramo danes. Prirejajo tudi celotedenski program mavričnih prireditev – filmskih večerov MAVRIČNI FESTIVAL OB 40- LETNICI.
	FOTO SEKCIJA:
	- postavili in odprli bodo 4- 5 razstav fotografij; organizacija in izvedba Počitniškega krožka; v okviru klubske dejavnosti načrtujejo več predavanj, vaj na terenu in foto delavnic.
	VIDEO SEKCIJA:
	- sodelovanje pri pripravi Festivala Nenada Jovičiča in v okviru tega pomagali izvesti festival mladih filmarjev, ki bo predvidoma v pomladnih mesecih v Domžalah; nadaljevanje dejavnosti kot v preteklem letu; priprava najmanj 3 filmskih večerov in posneli bodo najmanj 5 novih kratkih avtorskih filmov (do 15 minut).
KUD Pirnat Quartet	- v januarju že opravljen božični koncert
	- v aprilu že opravljen nastop na tradicionalnem območnem srečanju odraslih pevskih zborov in vokalnih skupin v Grobljah
	- v maju udeležba na srečanju oktetov in malih pevskih skupin v Tunjicah
	- v decembru praznični oz. božični koncert
	- ostali nastopi na morebitna povabila ostalih kulturnih društev, Zveze kulturnih društev občine Domžale in Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.
Kulturno društvo CUT!	- zaključek produkcije in postprodukcije kratkega igranega filma »Back in EU« ter distribucija po filmskih festivalih v Sloveniji in tujini.
	- prijava celovečernega igranega filma »On the beach« za razvoj scenarija
	- dokončanje scenarija za kratki igrani film »Konstrukt«, produkcija, distribucija

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- sodelovanje z društvom Milf pri distribuciji igranih filmov
KD Dekliški pevski zbor SIRENE	- snemanje zgoščenke; samostojni koncert v Domu kulture Kamnik (v okviru vokalnega abonmaja); ponovitev letnega koncerta DPZ Sirene v OŠ Preserje pri Radomljah; letni koncert jeseni; božični koncert; drugi nastopi; intenzivne vaje.
Kulturno društvo Domžale	Otroška folklorna skupina Domžale:
	- Medobmočno srečanje otroških folklornih skupin Gorenjske;
	- Regijsko srečanje otroških folklornih skupin Gorenjske
	- nastop za OŠ Domžale
	- nastop za občino Domžale in druge ustanove.
	Ljudske pevke KD Domžale:
	- različni nastopi kot vsako leto
	- izdati zgoščenko, kaseto ljudskih pesmi iz Domžal in okolice.
Kulturno društvo Godba Domžale	- Praznovanje 120 – letnice delovanja
	- Pomladanski koncert Veseli slamnik; promenadni koncert po krajevnih skupnostih, širši in daljni okolici; pustni karneval Striček na Viru; tradicionalna budniška prireditev; promenadni koncert v Izoli (junij 2008); Praznik češenj v Goriških Brdih; Dan narodnih noš v Kamniku; Praznik piva in cvetja v Laškem; 22. tekmovanje v 1. in 3. težavnostni stopnji ZSG; Tradicionalni praznični koncert Godbe Domžale ob Dnevu samostojnosti in enotnosti, Hala komunalnega centra, decembra.
Kulturno društvo Groblje	- Januar: Božični koncerti- gostovanja - februar: Ex-tempore 2009
	- marec: premiera domače dramske skupine »Gosposka kmetija« s ponovitvami,
	- nastop MePZ Groblje in Moj spev z DKZ v OŠ Domžale;
	- nastop na otvoritvi fotografske razstave;

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- udeležitev in soorganizacija Območne revije PZ v Grobljah
	- gostovanje tuje dramske skupine;
	- gostovanje domače komedije v drugih krajih
	- april: nastop odrasle FS Groblje v Trzinu;
	- maj: nastop FS v Arboretumu Volčji potok in na Florjanovem sejmu v Trzinu;
	- maj: druženje pod lipami;
	- junij: samostojni letni koncert MePZ Groblje
	- september: razstava likovnih del
	- oktober: več gostovanj domače komedije po Sloveniji; Krajevni praznik v sodelovanju s KD Groblje; samostojni letni koncert Moj spev; komemoracije
	- november: Razstava slovenskih jaslic
	- december: Miklavževanje KD Groblje doma, v sosednjih društvih in krajih.
	Odrasla folklorna skupina Groblje:
	- marec: nastop v OŠ ali Domu starejših občanov
	- udeležitev seminarjev: Folklorni tabor za odrasle; Nadaljevalni folklorni seminar, učenje plesalcev iz Prekmurja; oktober 2009 nadaljevalni seminar – kraj in tema še nista znana.
Kulturno društvo Ihan	- FEBRUAR- literarno- glasbeni večer
	- MAREC- Valček za mamó
	- JUNIJ- Kulturni program na Tržnici
	- DECEMBER- Mladinski koncert Ihanstock
	- DECEMBER- Božično – novoletni koncert.
Kulturno društvo Jože Gostič Homec	- Izdaja Vaščana)
	- 10. Gostičevi dnevi
	- kulturni večer ob praznovanju materinskega dne v homškem gasilskem domu

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- premiera dramske igre Zbrana dela Williama Shakespeara v režiji Mihe Goloba (marec 2009)
	- tradicionalni izlet članov kulturnega društva
	- izdaja glasila Vaščan
	- organizacija praznovanja dneva državnosti na Homcu s kulturnim programom in slavnostnim govornikom)
	- potopisno predavanje
	- uprizoritev komedije Zbrana dela Williama Shakespeara (OŠ Preserje pri Radomljah,)
	- Miklavževanje za otroke iz Nožic, Homca in Preserij
Kulturno društvo Jožef Virk Dob	- premiera gledališke predstave za otroke - organizacija tradicionalnega abonmaja Gledališko-lutkovni ŽIV- ŽAV
	- organizacija 12. FESTIVALA GORENJSKIH KOMEDIJANTOV v sodelovanju z JSKD območne izpostave Domžale in Radovljica
	- priprava nove gledališke predstave za odrasle Balada o taščici
	- otroški in odrasli gledališki abonma
Kulturno društvo Miran Jarc Škocjan	- Poletni kulturni festival 2009:
Kulturno društvo Mlin Radomlje	- marec: : premiera komedije in gostovanja po ostalih odrih
	- Ob kulturnem prazniku priprava osrednje kulturne prireditve v Radomljah s kulturnim programom
	- maj: letni občni zbor z manjšo slovesnostjo ob krajevnem prazniku
	- december: Miklavževanje z otroško igrico za otroke iz okolice Radomelj.
Kulturno društvo MoPZ Radomlje Območne obrtne Zbornice Domžale	- območna revija pevskih zborov
	- maj: nastop na republiški reviji obrtniških pevskih zborov

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- nastop na zborovski reviji »fantje na vasi« v Rovtah; nastop pri partizanskem spomeniku v Preserjeh
	- nastop na komemoraciji pri spomeniku padlih v Radomljah
	- november: petje na priložnostnem koncertu nekje zunaj občine
	- december: letni koncert.
Likovno društvo Petra Lobode Domžale	- januar: Barvni odnosi (predavanje in praktično)
	- februar: slikanje z akvarelom, obisk razstave
	- april: sodelovanje vseh članov na povabljenih razstavah
	- junij: tradicionalna društvena razstava v Galeriji Domžale
	- september: udeležba na EX temporu v Piranu in v Mengšu
	- oktober: EX tempore v Dupljah in območna razstava v Mengšu
Likovno društvo »Senožeti« Radomlje	- marec: Razstava likovnih del s poletne kolonije v galeriji Knjižnica Domžale.
	- junij, julij in avgust 2009 – sodelovanje pri projektu »Zajtrk od Ljublanice«;
	- september: likovna kolonija v tujini. Udeležba na Ex temporu Mengeš 2009
	- oktober: Območna razstava Mengeš 2009
	- ogled aktualnih zastav v Avstriji in Italiji
	- do konca leta razstave s predstavitvami del, ki bodo nastala na likovni koloniji v tujini in pregled ustvarjenih del v tem šolskem letu.
MoPZ »Janez Cerar« DU Domžale	- Nastopi: prepevanje v domu upokojencev v Domžalah z gosti; prepevanje v domu upokojencev Mengeš z gosti;
	- marec: območna revija odraslih pevskih zborov, KONCERT- vsakoletni v okviru MOPZ«Janez Cerar« z gosti; Osrednja občinska slovesnost ob priliki dneva upora 27. - april; Območno srečanje upokojenskih pevskih zborov; Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- junij; petje- žalna komemoracija
	- oktober; nastop na koncertu Ženskega pevskega zbora »Stane Habe«.
Oktet bratov Pirnat iz Jarš	Nastopi:
	- januar: izvedba Božičnega koncerta na Brezjah; ponovitev z gosti iz otroškega zbora v kapeli Jarše;
	- marec: petje v okviru jamarjev ; območna revija pevskih zborov
	- v maju nastop v Tunjicah
	- priložnostni koncerti do sredine leta 2009.
Simfonični orkester Domžale -Kamnik	- februar: Osrednja občinska proslava občine Mengeš ob Kulturnem prazniku v Kulturnem domu v Mengšu.
	- marec: letni koncert orkestra v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah; ponovitev letnega koncerta orkestra z istimi solisti in programom v Kulturnem domu v Kamniku
	- avgust: celovečerni koncert uvertur in arij ter duetov iz znanih operet
	- september: dobredelni koncert za društvo Beli obroč na ploščadi Ljubljanskega gradu
	- december: 39. Novoletni koncert s solisti in dirigentom,
	novoletni koncert s solisti in dirigentom v Domu kulture v Kamniku, novoletni koncert s solisti in dirigentom v Hali komunalnega centra Domžale.
ŽPZ Stane Habe – DU Domžale	- Nastop na proslavi ZB Žeje- februar; letni koncert – april; revija PZ – pomlad; ponovitev koncerta (s spremenjenim programom) – jeseni; Nastop z božičnim programom v predbožičnem času; nastop v vrtcu in Domu počitka (Domžale, Mengeš); na povabilo nastopi na koncertih.
Plesni klub Miki	- Priprava mjuzikla za mladino
	- Plesna predstava: decembra 2008 ponovna uprizoritev plesne predstave. Namenjena je otrokom od 3 do 10 let.
	- Novoletni plesni spektakel PK Miki

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- Zaključni nastop plesalcev PK Miki, december 2008
	- OSTALI NASTOPI plesalcev PK Miki: sodelovanje s KK Helios, ostali priložnostni nastopi.
Kulturno društvo Vir	- Organizacija seminarja dramske igre pod vodstvom igralka Vanje Slapar in režiserja Viktorja Ljubotina, ter priprava igre kot rezultat seminarja.
	- Organizacija več prireditev v Kulturnem domu Vir.

Tabela 3: PREDVIDENI PLAN DELA KULTURNIH DRUŠTEV V LETIH 2010 IN 2011

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
Domžalski komorni zbor	-v marcu izvedba 2 koncertov
	-maj: izvedba koncerta Marijinih pesmi z znanimi solisti –
	-letni koncert DKZ ja v mesecu novembru v Bernikovi dvorani v Domžalah
	-Božični koncerti; intenzivne pevske vaje.
Domžalski rogisti	-redne vaje ob ponedeljkih ali sredah
	-izredne vaje, ki bodo služile kot priprava na Srečanje slovenskih pevskih zborov in rogistov
	-sodelovanje na občinskem prazniku 19. aprila
	-sodelovanje s KS Jarše- Rodica na prireditvi »Druženje pod lipami«,
	-sodelovanje s KS Dob
	-udeležba na proslavi dneva Evrope 9. maja
	-sodelovanje v kulturnem programu v Prelogu maja
	- nastop na proslavi ob dvajsetletnici Škofjeloškega pevskega zbora
	-sodelovanje pri Hubertovi maši v Italiji
	-sodelovanje na raznih svečanostih in pogrebih
	-sodelovanje na praznovanju »Dneva Beljaka« v Beljaku (Avstrija).

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
Društvo Lipa Domžale	-kulturne prireditve ob kulturnih ali družbenih praznikih
	-priredive ob kulturnih dogodkih društva;
	-razstave likovnih in keramičnih del;
	-predstavitev literarnih del članic Društva Lipe;
	-kulturno zabavna srečanja v domovih za starejše;
	-organizacija srečanja pevskih zborov pri univerzah za tretje življenjsko obdobje Slovenije;
	-organizacijo literarnega natečaja za člane literarnih krožkov pri univerzah za tretje življenjsko obdobje
	LITERARNE PRIREDITVE:
	- predstavitev literarnega zbornika v Univ. za tretje življenjsko obdobje;
	- marca organizacija literarnega večera
	- v maju srečanje literarnih ustvarjalcev v univ. za tretje življenjsko obdobje Slovenije
	-predstavitev literarnih zbornikov članic literarnega krožka
	LIKOVNA IN KERAMIČNA DEJAVNOST
	-društveni extempore – junij
	-razstave likovnih, keramičnih del in punčk Unicef januar, februar, marec, oktober
	-samostojna razstava likovnih del članic lik. krožka
	-extempore v Domžalah, Mengšu, Kamniku, Radomljah, Lukovici.
	PEVSKI ZBOR
	-sodelovanje na prireditvah društva
	-srečanje pevskih zborov v Kamniku
	-organizacija srečanja pevskih zborov univerz za tretje življenjsko obdobje Slovenije.
Društvo MILF	- predvajanje kratkometražnega filma v sodelovanju z društvom CUT!
	-izvedba gledališke predstave in multimedijskega projekta »Zgodba o živalskem vrtu«

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	-snemanje oddaje za RTV Slovenija v sodelovanju z multimedijško produkcijsko družbo CV Koncept
	-udeležba na seminarju za dramsko igro po Strasbergovi igralski metodi v Grožnjanu, HRV (avgust).
Društvo mladih Dob	-Udeležba na reviji območnih odraslih pevskih zborov
Fantovski zbor Dob	-Julija-gostovanje v tujini
	-Priprava letnega koncerta (okvirno konec junija/zčetek julija)
	-Ponovitev letnega koncerta, gostovanj (predvidoma september)
	-Niz podoknic v letnem času
	-Tradicionalno gostovanje na Kredarici
	-Priprava božičnega koncerta (samostojnega ali pa v sodelovanju z drugimi zbori oz. glasbenimi izvajalci).
	-Priprava repertoarja cerkvenih in nabožnih pesmi, psalmov in litanij: za sodelovanje z župnijami.
	-Zbor se bo odzval in udeleževal vsakovrstnih slovenskih in kulturnih prireditev, s poudarkom udeleževanje tovrstnih prireditev na našem področju.
	-Zbor bo organiziral in se udeleževal različnih praznovanj družabnega pomena za zbor, člane zbora in širše za ljudi med katerimi se gibljejo.
Foto kino in video klub Mavrica Radomlje	Celotedenski program mavričnih prireditev – filmskih večerov MAVRIČNI FESTIVAL
	FOTO SEKCIJA:
	- postavili in odprli bodo 4 razstave fotografij; organizacija in izvedba Počitniškega krožka; v okviru klubske dejavnosti načrtujejo več predavanj, vaj na terenu in foto delavnic.
	VIDEO SEKCIJA:

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- sodelovanje pri pripravi Festivala Nenada Jovičiča in v okviru tega pomagali izvesti festival mladih filmarjev, ki bo predvidoma v pomladnih mesecih v Domžalah; nadaljevanje dejavnosti kot v preteklem letu; priprava najmanj 3 filmskih večerov in posneli bodo najmanj 5 novih kratkih avtorskih filmov (do 15 minut).
KUD Pirnat Quartet	- v januarju že opravljen božični koncert
	- v aprilu že opravljen nastop na tradicionalnem območnem srečanju odraslih pevskih zborov in vokalnih skupin v Grobljah
	- v maju udeležba na srečanju oktetov in malih pevskih skupin v Tunjicah
	- v decembru praznični oz. božični koncert
	- ostali nastopi na morebitna povabila ostalih kulturnih društev, Zveze kulturnih društev občine Domžale in Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.
Kulturno društvo CUT!	-zaključek produkcije in postprodukcije kratkega igranega filma ter distribucija po filmskih festivalih v Sloveniji in tujini.
	-prijava celovečernega igranega filma za razvoj scenarija
	- dokončanje scenarija za kratki igrani film, produkcija, distribucija
	-sodelovanje z društvom Milf pri distribuciji igranih filmov
KD Dekliški pevski zbor SIRENE	Samostojni koncert v Domu kulture Kamnik (v okviru vokalnega abonmaja); ponovitev letnega koncerta DPZ Sirene v OŠ Preserje pri Radomljah; letni koncert jeseni; božični koncert; drugi nastopi; intenzivne vaje.
Kulturno društvo Domžale	Otroška folklorna skupina Domžale:
	- Medobmočno srečanje otroških folklornih skupin Gorenjske;
	- Regijsko srečanje otroških folklornih skupin Gorenjske
	-nastop za OŠ Domžale
	-nastop za občino Domžale in druge ustanove.

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	Ljudske pevke KD Domžale:
	- različni nastopi kot vsako leto
	- izdati zgoščenko, kaseto ljudskih pesmi iz Domžal in okolice.
Kulturno društvo Godba Domžale	- Pomladanski koncert Veseli slamnik; promenadni koncert po krajevnih skupnostih, širši in daljni okolici; pustni karneval Striček na Viru; tradicionalna budniška prireditev; promenadni koncert v Izoli (junij); Praznik čeešenj v Goriških Brdih; Dan narodnih noš v Kamniku; Praznik piva in cvetja v Laškem; tekmovanje v 1. in 3. težaavnostni stopnji ZSG; Tradicionalni praznični koncert Godbe Domžale ob Dnevu samostojnosti in enotnosti, Hala komunalnega centra, decembra.
Kulturno društvo Groblje	-Januar: Božični koncerti-gostovanja
	-februar: Ex-tempore 2
	-marec: premiera domače dramske skupine s ponovitvami,
	- nastop MePZ Groblje in Moj spev z DKZ v OŠ Domžale;
	- nastop na otvoritvi fotografske razstave;
	- udeležitev in soorganizacija Območne revije PZ v Grobljah
	- gostovanje tuje dramske skupine;
	- gostovanje domače komedije v drugih krajih
	-april: nastop odrasle FS Groblje v Trzinu;
	- maj: nastop FS v Arboretumu Volčji potok in na Florjanovem sejmu v Trzinu;
	- maj. druženje pod lipami;
	- junij: samostojni letni koncert MePZ Groblje
	-september: razstava likovnih del
	-oktober: več gostovanj domače komedije po Sloveniji; Krajevni praznik v sodelovanju s KD Groblje; samostojni letni koncert Moj spev; komemoracije
	-november: Razstava slovenskih jasic

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	-december: Miklavževanje KD Groblje doma, v sosednjih društvih in krajih.
	Odrasla folklorna skupina Groblje:
	-marec: nastop v OŠ ali Domu starejših občanov
	-udeležitev seminarjev: Folklorni tabor za odrasle; Nadaljevalni folklorni seminar, učenje plesalcev iz Prekmurja; oktober nadaljevalni seminar – kraj in tema še nista znana.
Kulturno društvo Ihan	- februar-literarno-glasbeni večer
	- marec-Valček za mamó
	- junij-Kulturni program na Tržnici
	- december- Mladinski koncert Iihanstock
	- december- Božično – novoletni koncert.
Kulturno društvo Jože Gostič Homec	- Izdaja Vaščana
	- Gostičevi dnevi
	-kulturni večer ob praznovanju materinskega dne v homškem gasilskem domu
	- premiera dramske igre
	-tradicionalni izlet članov kulturnega društva
	-izdaja glasila Vaščan
	-organizacija praznovanja dneva državnosti na Homcu s kulturnim programom in slavnostnim govornikom)
	-potopisno predavanje
	- uprizoritev komedije (OŠ Preserje pri Radomljah,)
	-Miklavževanje za otroke iz Nožic, Homca in Preserij
Kulturno društvo Jožef Virk Dob	- premiera gledališke predstave za otroke
	- organizacija tradicionalnega abonmaja Gledališko
	- lutkovni ŽIV-ŽAV

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- organizacija FESTIVALA GORENJSKIH KOMEDIJANTOV v sodelovanju z JSKD območne izpostave Domžale in Radovljica
	- priprava nove gledališke predstave za odrasle
	- otroški in odrasli gledališki abonma
Kulturno društvo Miran Jarč Škocjan	- Poletni kulturni festival
	Društvo si (tudi s pomočjo občinskih sredstev) prizadeva za izboljšanje pogojev delovanja in predlaga, da bi občina odkupila manjša zemljišča, na katerem se razteza oder s funkcionalnim zemljiščem, izgradnjo garderob ter prestavitev poti oziroma kompleksno ureditev prostora poletnega gledališča. Izboljšanje pogojev bi po mnenju društva omogočilo črpanje državnih kot tudi evropskih sredstev za dejavnost-festival.
Kulturno društvo Mlin Radomlje	- marec: : premiera komedije in gostovanja po ostalih odrih
	-Ob kulturnem prazniku priprava osrednje kulturne prireditve v Radomljah s kulturnim programom
	-maj: letni občni zbor z manjšo slovesnostjo ob krajevnem prazniku
	-december: Miklavževanje z otroško igrico za otroke iz okolice Radomelj.
Kulturno društvo MoPZ Radomlje Območne obrtne Zbornice Domžale	- območna revija pevskih zborov
	- maj: nastop na republiški reviji obrtniških pevskih zborov
	- nastop na zborovski reviji »fantje na vasi« v Rovtjah; nastop pri partizanskem spomeniku v Preserjah
	- nastop na komemoraciji pri spomeniku padlih v Radomljah
	- november: petje na priložnostnem koncertu nekje zunaj občine
	- december: letni koncert.

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
Likovno društvo Petra Lobode Domžale	- januar: Barvni odnosi (predavanje in praktično)
	- februar: slikanje z akvarelom, obisk razstave
	- april: sodelovanje vseh članov na povabljenih razstavah
	- junij: tradicionalna društvena razstava v Galeriji Domžale
	- september: udeležba na EX temporu v Piranu in na območnem EX temporu
	- oktober: EX tempore v Dupljah in območna razstava
Likovno društvo »Senožeti« Radomlje	- marec: Razstava likovnih del s poletne kolonije v galeriji Knjižnica Domžale.
	- junij, julij in avgust – sodelovanje pri projektu »Zajtrk od Ljubljance«;
	- september: likovna kolonija v tujini. Udeležba na območnem Ex temporu
	- oktober: Območna razstava
	-ogled aktualnih zastav v Avstriji in Italiji
	-do konca leta razstave s predstavitvami del, ki bodo nastala na likovni koloniji v tujini in pregled ustvarjenih del v tem šolskem letu.
MoPZ »Janez Cerar« DU Domžale	-Nastopi: prepevanje v domu upokojencev v Domžalah z gosti; prepevanje v domu upokojencev Mengeš z gosti;
	- marec: območna revija odraslih pevskih zborov, KONCERT-vsakoletni v okviru MOPZ«Janez Cerar« z gosti; Osrednja občinska slovesnost ob priložnosti dneva upora 27. - april; Območno srečanje upokojenskih pevskih zborov; Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični
	- junij; petje-žalna komemoracija
	- oktober; nastop na koncertu Ženskega pevskega zbora »Stane Habe«.
Oktet bratov Pirnat iz Jarš	Nastopi:
	- januar: izvedba Božičnega koncerta na Brezjah; ponovitev z gosti iz otroškega zbora v kapeli Jarše;

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
	- marec: petje v okviru jamarjev ; območna revija pevskih zborov
	- v maju nastop v Tunjicah
	- priložnostni koncerti .
Simfonični orkester Domžale -Kamnik	- februar: Osrednja občinska proslava občine Mengeš ob Kulturnem prazniku v Kulturnem domu v Mengšu.
	- marec: letni koncert orkestra v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah; ponovitev letnega koncerta orkestra z istimi solisti in programom v Kulturnem domu v Kamniku
	- avgust: celovečerni koncert uvertur in arij ter duetov iz znanih operet
	- september: dobredelni koncert za društvo Beli obroč na ploščadi Ljubljanskega gradu
	- december: Novoletni koncert s solisti in dirigentom,
	novoletni koncert s solisti in dirigentom v Domu kulture v Kamniku, novoletni koncert s solisti in dirigentom v Hali komunalnega centra Domžale.
ŽPZ Stane Habe – DU Domžale	- Nastop na proslavi ZB Žeje- februar; letni koncert
	- april; revija PZ
	- pomlad; ponovitev koncerta (s spremenjenim programom) – jeseni; Nastop z božičnim programom v predbožičnem času; nastop v vrtcu in Domu počitka (Domžale, Mengeš); na povabilo nastopi na koncertih.
Plesni klub Miki	- priprava mjuzikla za mladino
	-Plesna predstava: decembra ponovna uprizoritev plesne predstave. Namenjena je otrokom od 3 do 10 let.
	-Novoletni plesni spektakel PK Miki
	- zaključni nastop plesalcev PK Miki, december 2008
	- OSTALI NASTOPI plesalcev PK Miki: sodelovanje s KK Helios, ostali priložnostni nastopi.

KULTURNO DRUŠTVO	AKTIVNOSTI
Kulturno društvo Vir	- Izvedba dramske igre pod vodstvom igralko Vanje Slapar in režiserja Viktorja Ljubotina, kot rezultat seminarja. Večkratna ponovitev doma in v gosteh.
	- Organizacija več prireditev v Kulturnem domu Vir.

IV. KULTURNA DEDIŠČINA

4.1. Uvod

Resolucija ugotavlja, da je kulturna dediščina eden najpomembnejših temeljev naše istovetnosti, zato sta varovanje, obnova kulturne dediščine in sporočanje njenih vsebin javnosti izjemnega pomena za naš razvoj in ustvarjalnost, ki se navdihuje v dediščini.

Za varovanje in ohranjanje kulturne dediščine mora predvsem skrbeti njen lastnik, ki mu skladno s predpisi pomagata lokalna skupnost in država.

Občina Domžale za varovanje kulturne dediščine namenja določena sredstva v proračunu tako za razvoj muzejske dejavnosti, ki jo je pričel opravljati javni zavod Kulturni dom Franca Bernika Domžale, kot preko financiranja najnujnejše obnove spomenikov oz. zagotavlja sredstev za ohranjanje kulturne dediščine, pa tudi za odkupe premične kulturne dediščine. Na področju investicij pa se načrtuje zaključek prenove podstrehe Menačnkove domačije, kar bi za občino pomenilo pridobitev dodatnih raztavnih prostorov za prezentacijo kulturne dediščine.

Občina Domžale bo pripravila tudi infrastrukturne pogoje za ustrezno organiziranost muzejske dejavnosti, ki se zaenkrat načrtuje v okviru delovanja javnega zavoda Kulturni dom Franca Bernika Domžale.

Občina Domžale zagotavlja tudi sredstva za društveno dejavnost, pri čemer na področju kulturne dediščine aktivno deluje Muzejsko društvo, katerega program dela je predstavljen

v tem poglavju. Muzejsko društvo je pripravilo obsežno gradivo programa varovanja kulturne dediščine, ki je v pretežni meri tudi uporabljeno v tem poglavju.

4.2. PROGRAM VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE V OBČINI DOMŽALE

1. Izhodišča za pripravo programa

- 1.1. Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2008-2011
- 1.2. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo
- 1.3. Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov družbeni lastnini
- 1.4. Zakon o varstvu kulturne dediščine
- 1.5. Razglasitev kulturnega spomenika lokalnega pomena

2. Organiziranost varstva kulturne dediščine

- 2.1. Sedanja organiziranost varstva nepremične kulturne dediščine
- 2.2. Sedanja organiziranost varstva premične kulturne dediščine

3. Stanje na področju varovanja kulturne dediščine v Občini Domžale

- 3.1. Nepremična kulturna dediščina
 - 3.1.1. Kulturni spomeniki državnega pomena na območju Občine Domžale
 - 3.1.1.1. Arboretum Volčji potok
 - 3.1.1.2. Grajski drevesni in gozdni park Češenik
 - 3.1.2. Kulturni spomeniki lokalnega pomena

- 3.1.2.1. Slamnikarska tovarna Univerzale Domžale
 - 3.1.2.2. Cerkev sv. Mohorja in Fortunata Groblje
 - 3.1.2.3. Cerkev sv. Lenarta in Roka Krtina
 - 3.1.2.4. Tabor ob cerkvi sv. Kunigunde Goričica pri Ihanu
 - 3.1.2.5. Spominski park revolucionarnih tradicij Občine Domžale
- 3.1.3. Predlogi Zavoda za varstvo kulturne dediščine OE Kranj za zavarovanje novih spomenikov lokalnega pomena
- 3.2. Premična kulturna dediščina
- 3.2.1. Evidentirane (javne) zbirke v Občini Domžale
 - 3.2.2. Ostale zbirke in ključne ugotovitve
4. Prihodnji razvoj
5. Predstavitev kulturne dediščine

I. IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO PROGRAMA

Varovanje kulturne dediščine je na državni ravni opredeljeno oz. urejeno v številnih dokumentih in predpisih. V nadaljevanju navajamo najpomembnejše.

1.1. Nacionalni program za kulturo 2004 – 2007 in Resolucija o Nacionalnem programu za kulturo 2008-2011 s poudarkom na Občini Domžale

Nacionalni program za kulturo (NPK) za obdobje 2004 – 2007, katerega kontinuiteto predstavlja Resolucija

o Nacionalnem programu za kulturo 2008-2011, opredeljuje javni interes za kulturo in področja kulture, kjer se kulturne dobrine zagotavljajo kot javne dobrine, ter določa prednostne naloge kulturne politike. Strokovna podlaga NPK-ja je Analiza stanja na področjih kulture in predlog prednostnih ciljev, na temelju katerih je Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije leta 2002 izpostavilo ključne razvojne probleme na posameznih področjih kulture.

Poudarka NPK-ja sta dva: ohranjanje slovenske kulturne identitete in njen nenehni razvoj. Prav tako pa se NPK navezuje na vse pomembne vladne dokumente (Strategijo gospodarskega razvoja, Državni razvojni program, Strategijo prostorskega razvoja Slovenije, Strategijo RS v informacijski družbi), za njegovo izvajanje pa poleg Ministrstva za kulturo skrbijo še vsa druga ministrstva.

NPK opredeljuje javni interes za kulturo z namenom zagotavljanja pogojev za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost, slovensko kulturno identiteto in skupen slovenski kulturni prostor. Javni interes za kulturo se v NPK zagotavlja skozi splošne prioritete kulturne politike ter skozi cilje in ukrepe na posameznih področjih kulture.

1.1.1. Javni interes in varstvo kulturne dediščine

V javni interes na področju varstva kulturne dediščine spadajo:

- identificiranje dediščine, njenih vrednot in vrednosti, njeno dokumentiranje, preučevanje in interpretiranje; hranitev dediščine in preprečevanje škodljivih vplivov nanjo; omogočanje dostopa do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, še posebej mladim, starejšim in invalidom; predstavljanje dediščine javnosti in razvijanje zavesti o njenih vrednotah; vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje; celostno ohranjanje dediščine; spodbujanje kulturne raznolikosti s spoštovanjem različnosti dediščine in njenih interpretacij ter sodelovanje javnosti v zadevah varstva in obnove,
- varstvo arhivskega gradiva kot kulturnega spomenika, kar pomeni predvsem zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje varstva tega gradiva, zagotavljanje dostopnosti do arhivskega gradiva in v tem okviru omogočanje enotne uporabe javnega arhivskega gradiva in drugih informacij o kulturni dediščini v digitalni obliki, mednarodno dejavnost in mednarodno promocijo na področju arhivov, izobraževanje, informatizacije in podporne projekte,
- varstvo knjižničnega gradiva kot kulturnega spomenika na podlagi predpisov s področja knjižničarstva, to je gradiva, nastalega pred letom 1800, oziroma gradiva, ki ima značaj Slovenke, kar pomeni predvsem: zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje varstva tega gradiva in zagotavljanje dostopnosti do knjižničnega

gradiva kot kulturnega spomenika in v tem okviru enotne uporabe knjižničnega gradiva in drugih informacij o kulturnih spomenikih in dediščine v digitalni obliki.

Občina Domžale lahko sprejme enega ali več odlokov o razglasitvi spomenikov lokalnega pomena.

1.1.2. Povečanje dostopnosti, ohranjanje in razvoj kulturne dediščine

Med splošne cilje NPK uvršča zagotavljanje dostopnosti vseh informacij o kulturni dediščini in uveljavitev metodologije za varovanje kulturne dediščine na različnih nivojih ter nedestruktivnih metod raziskav kot osnovno in preventivno varstvo dediščine (predvsem arheološke).

Nadalje so potrebni:

- uveljavitev postopkov registracije muzejev
- koordiniranje zbiralne politike kot temeljne naloge varstva premične kulturne dediščine
- uveljavitev enotne metodologije dela na področju varovanja in hranjenja likovne dediščine in restavratorske dejavnosti
- ureditev režima sofinanciranja projektov obnove
- posebno pozornost je potrebno nameniti ohranjanju nematerialne ljudske dediščine

Občina Domžale lahko ustanovi Mestni (občinski) muzej ali se poveže z že obstoječim muzejem, kot posledico razvoja muzejske dejavnosti.

1.1.3. Razvijanje javne službe in zagotavljanje ustreznih pogojev za varovanje in hranjenje kulturne dediščine

Da bi zagotovili standard varovanja in hranjenja kulturne dediščine, je potrebna zagotovitev novih muzejskih in depojskih prostorov.

Kjer je izražen interes lokalne skupnosti, se načrtuje sodelovanje pri investicijah v depojske prostore pokrajinskih in posebnih muzejev.

Poseben problem predstavljajo prostori za varovanje in hranjenje arheoloških predmetov. Ker ima univerzitetni študij na področju dediščine strateško vlogo v gospodarskem, socialnem in kulturnem razvoju Slovenije in je pomemben za ohranjanje nacionalne identitete, je potrebno spodbuditi dodiplomski in podiplomski študij na področjih muzejske, restavratske in konservatorske stroke.

Občina Domžale bo v okviru razpoložljivih proračunskih sredstev postopoma zagotavljala materialne pogoje za muzejsko dejavnost.

1.1.4. Vključevanje kulturne dediščine v sodobno življenje, izboljšanje njene dostopnosti in povečanje njenega vzgojnega potenciala

Za čim večjo dostopnost podatkov o kulturni dediščini je pomembna tako fizična kot virtualna dostopnost gradiva.

Pomemben del muzejske dejavnosti predstavljajo pedagoški in andragoški programi. Te je potrebno bolj

povezati z interesnimi skupinami, ki skrbijo za varovanje kulturne dediščine (NPK izpostavlja 700 neurejenih arheoloških arhivov, ki so javnosti nedostopni).

V muzejsko dejavnost ter v samo prezentacijo kulturne dediščine naj se vključi šolarje, dijake in študente (pedagoški programi), kakor tudi starejšo populacijo (andragoški programi).

1.1.5. Kulturna dediščina naj postane pomemben dejavnik v gospodarskem razvoju kot vsodbujevalka trajnostnega razvoja in kakovosti življenja

Za uresničitev tega cilja NPK na eni strani predvideva oblikovanje pedagoških programov na področju spoznavanja in varovanja kulturne dediščine (uvajanje predmeta kulturna dediščina v šolske programe), na drugi pa izdelavo konkretnih razvojnih programov, ki vključujejo gospodarske učinke.

NPK v trajnostni razvoj večjih varovanih območij prišteva:

- naselbinsko dediščino kulturne krajine
- arheološko dediščino
- pripravo presoj upravičenosti za posamezne skupine kulturne dediščine
- sklenitev partnerstva za razvojne programe in izvedbene projekte
- organiziranje podpore javnosti v obliki patronatov
- oblikovanje finančnih in upravljaljskih orodij.

Prepoznavnost in promocija kulturne dediščine je prav gotovo povezana s turizmom kot terciarno gospodarsko dejavnostjo, ki z drugimi storitvenimi dejavnostmi vpliva na gospodarski razvoj in razvoj samega turizma.

V aktivnosti muzejske dejavnosti je smiselno pritegniti gospodarstvo in druge zainteresirane skupine (društva), skupnosti (krajevne) in posameznike.

1.1.6. Kulturna dediščina naj poveča prepoznavnost Občine Domžale v mednarodnem prostoru

Za doseg tega cilja je potrebno izvajati:

- promocijo uspešnih projektov kulturne dediščine v tujini
- vpis enega ali več novih spomenikov oziroma spomeniških območij na Seznam svetovne dediščine pri UNESCO
- vključevanje v mednarodne promocijske projekte
- iskanje in sklepanje mednarodnih partnerstev
- sodelovanje v programih Comenius

Izvajalci muzejske dejavnosti se bodo vključevali v mednarodne projekte za pridobivanje sredstev iz EU skladov ter skrbeli za mednarodno prezentacijo kulturne dediščine.

1.1.7. Večja dostopnost podatkov v arhivskih fondih, ki jih hranijo slovenski javni arhivi

Ker je interes javnosti za arhivsko gradivo v stalnem porastu, je ena od prednostnih nalog javne arhivske službe na čimbolj dostopen način približati informacije o arhivskih gradivih javnosti (nadaljevanje digitalizacije in čim večja dostopnost preko interneta).

Izvajalci muzejske dejavnosti bodo skrbeli za postopno prezentacijo pomembnega arhivskega gradiva, ki se nanaša na zgodovino Občine Domžale in je shranjeno v različnih arhivih.

1.2. Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo

Pojem javnega interesa

Zakon določa, da je javni interes na tem področju »interes za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin na državni in lokalnih ravneh, ki se uresničujejo z zagotavljanjem pogojev zanje«.

1.2.1. Nosilci javnega interesa

Med nosilci javnega interesa zakon določa tudi organe lokalnih oblasti, kakor tudi, da nosilci javnega interesa izvajajo svoje naloge v sodelovanju s civilno družbo, ki jo predstavljajo nacionalni svet za kulturo in sveti lokalnih skupnosti, Kulturniška zbornica Slovenije in strokovne komisije ministrstva oz. pristojnega organa lokalne

skupnosti. Med načini zagotavljanja javnega interesa zakon določa nacionalni oziroma lokalni program

za kulturo, ki postavi cilje in prioritete kulturne politike.

Javna kulturna dobrina je tista kulturna dobrina, ki jo v javnem interesu zagotavlja država oziroma lokalna skupnost kot javno službo oziroma v obliki podpore posameznim kulturnim projektom.

- Javna kulturna infrastruktura so nepremičnine in oprema, namenjeni kulturi.
- Med kulturnimi dejavnostim zakon našteva tudi »varovanje kulturnih dobrin na področju nepremične in premične kulturne dediščine«.

V 24. členu je določeno, da država in lokalne skupnosti uresničujejo javni interes za kulturo zlasti:

- z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin;
- z načrtovanjem, gradnjo in vzdrževanjem javne kulturne infrastrukture.

Zakon določa, da država in lokalne skupnosti v javnem interesu zagotavljajo pogoje za ustvarjanje, posredovanje in varovanje kulturnih dobrin, ki se ne zagotavljajo v zadostnem obsegu ali kakovosti ali zaradi dostopnosti najširšemu krogu uporabnikov. Način zagotavljanja pa je javna služba, podpora posamičnim kulturnim projektom in javnim kulturnim programom. Trajno in nemoteno zagotavljanje javnih kulturnih dobrin v javnem interesu uresničujejo država in lokalna skupnost tudi tako, da ustanovita javni zavod.

Javna sredstva za financiranje javnih zavodov zagotovi njihov ustanovitelj.

Pristojni organ lokalne skupnosti sprejme sklep o tem, katere nepremičnine in oprema so namenjeni kulturi in sestavljajo javno infrastrukturo na področju kulture (2. odst. 70 člena), za takšne nepremičnine s tega področja potem lokalna skupnost predlaga zaznambo v zemljiško knjigo (3. odst. 70. člena). Z aktom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture se določijo nepremičnine in oprema, ki se dajo v upravljanje javnemu zavodu za opravljanje dejavnosti, za katere je ustanovljen.

1.2.2. Status društev v javnem interesu na področju kulture

V 80. členu je med drugim določeno, da se lahko podeli ustrezen status društvu, ki deluje v javnem interesu na področju kulture, če izvaja kulturne dejavnosti, ki so po kvaliteti ali pomenu primerljive s kulturno dejavnostjo javnih zavodov, ali izvaja kulturne dejavnosti, ki pomenijo dopolnjevanje mreže javnih zavodov po vsebini dela ali po načinu delovanja (prostovoljci). Podrobnejša merila ter način izkazovanja, izpolnjevanja osebnih pogojev za pridobitev statusa društva v javnem interesu, predpiše minister.

1: Občina Domžale lahko sprejme sklep o ustanovitvi, delovnem področju in sestavi Občinskega Sveta za kulturo kot institucije civilne družbe, ki bo vključevala poklicne

ustanove, društva in posameznike s področja kulture

2. Občina Domžale bo sprejela dopolnitve odloka o določitvi javne infrastrukture na področju kulture.

1.3. Zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov v družbeni lasti

Ta zakon je uredil lastninjenje nepremičnih kulturnih spomenikov, ki so bili družbena lastnina v sredstvih podjetij in drugih pravnih oseb na dan 23.8.1996.

V 3. čl. zakona je določeno, da postanejo last občine, na območju katere ležijo skupaj s premožninami, ki služijo upravljanju, rabi, vzdrževanju ali varstvu spomenika, vsi spomeniki občinskega pomena, ki so bili kot taki razglašeni na dan uveljavitve tega zakona (23.8.1996). Seznam teh spomenikov je bil določen v prilogi 2 k samemu zakonu. Zakon je v 5. členu določil, da mora skleniti imetnik pravice uporabe na nepremičnem spomeniku v družbeni lastnini pogodbo o prenosu spomenika v posest v 9 mesecih po uveljavitvi tega zakona. S pogodbo se uredi povračila vlaganj dosedanjim upravljavcem. V zakonu je izrecno uporabljen pojem, da gre za »podržavljene spomenike« (odškodnina za vlaganje se povrne v desetih letih).

V zakonu so v prilogi 2 kot spomeniki lokalnega pomena, ki se poddržavijo, z območja občine Domžale določene naslednje enote kulturne dediščine:

- Češenik – park gradu Češenik (EŠD 8770)
- skladno z odločbo o zavarovanju grajskega drevesnega in gozdnega parka v Češeniku (Ur. l. LRS, št. 8/52)
- Krumperk – grajski hlevi (EŠD 5292)

Odlok o spominskem parku revolucionarnih tradicij občine Domžale (Ur. Vestnik Občine Domžale, št. 8/84 in 4/85 – popravek)

Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da občina teh dveh nepremičnih spomenikov nima v lasti, posesti in upravljanju, niti nima sklenjenih ustreznih pogodb (zakon je bil objavljen v Ur. l. RS, št. 89 – 4260/99 z dne 4.11.1999). Ugotavljamo tudi, da je navedeni zakon uredil le del problematike glede lastnine kulturnih spomenikov.

Za številne spomenike oz. enote kulturne dediščine iz evidence sploh ni znano, kdo je njihov lastnik in niso ne v zasebni ne v javni lasti. Občina, v skladu s proračunskimi možnostmi skrbi za najnujnejše vzdrževanje zgodovinskih in drugih spomenikov. Pročiti je potrebno pravne možnosti za olastninjenje tovrstnih spomenikov.

Žal Občina Domžale ni imela vpliva na izid denacionalizacijskih postopkov, ki so vplivali na prenose lastništva in: 1. bo poslala pobudo pristojnim službam glede smiselnosti vrnitve objekta grajskih hlevov na Krumperku v lastništvo denacionalizacijskim upravičencem; 2. glede parka pri gradu Češenik pa bo

predlagala Ministrstvu za kulturo spremembo zakona, ker je park že v novi zasebni lasti in bo obnovljen na podlagi sprejetega odloka Občine Domžale – občinski lokacijski načrt za rekreacijski park Češenik.

1.4. Zakon o varstvu kulturne dediščine

Zakon ureja zlasti:

- Načine varstva kulturne dediščine (dediščine) ter pristojnosti pri njenem varstvu z namenom omogočiti celostno ohranjanje dediščine.
- Dediščina so dobrine, podedovane iz preteklosti, ki se opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij. Dediščina vključuje vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega vplivanja med ljudmi in prostorom skozi čas.
- Dediščina se deli na materialno in živo dediščino (so nesnovne dborine kot npr. prakse, izrazi, znanja, veščine). Materialno dediščino sestavljata premične in nepremična dediščina.
- Nepremična dediščina so nepremičnine ali njihovi deli z vrednotami dediščine, vpisani v register dediščine.
- Premična dediščina so premičnine ali zbirke premičnin z vrednotami dediščine.
- Celostno ohranjanje dediščine se uresničuje v razvojnem načrtovanju in ukrepih države, pokrajin in občin tako, da dediščino ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena vključujejo v trajnostni razvoj.

- Varstvo dediščine je javna korist, ki obsega: identificiranje dediščine, ohranitev dediščine, omogočanje dostopa do dediščine, predstavljanje dediščine javnosti, vključevanje vedenja o dediščini v vzgojo, izobraževanje in usposabljanje, celostno ohranjanje dediščine, spodbujanje kulturne raznolikosti, sodelovanje javnosti v zadevah varstva. Vse to podpirajo država, pokrajine in občine in s tem uresničujejo javno korist ter sodelujejo z lastniki dediščine, poslovnimi subjekti, nevladnimi organizacijami in civilno družbo.

1.4.1. Vloga kulturne dediščine

Pomeni neposredno vključevanje dediščine v prostor in aktivno življenje v njem predvsem na področju vzgoje, posredovanja znanj in izkušenj preteklih obdobij v krepitvi narodne samobitnosti in kulturne identitete. Zakon določa cilje varstva kulturne dediščine in določa, da je ohranjanje in varovanje dediščine skrb vseh in vsakogar.

Predmet javne koristi za varstvo posamezne stvari ali vrednote so:

- registrirana dediščina (dediščina, ki je vpisana v register in ni spomenik)
- nacionalno bogastvo (je premičnina, ki sodi v eno od zvrsti dediščine po Uredbi Sveta (EGS))
- spomeniki (kulturni spomenik je dediščina, ki je razglašena za spomenik ali ki je vpisana v inventarno knjigo pooblaščenega muzeja)

- varstvena območja dediščine so območja z enotnimi značilnostmi nepremične dediščine, ki so zaradi svojih vrednot in razvojnih potencialov pomemben del prostorskih ureditev
- arheološke ostaline so vse stvari in sledovi človekovega delovanja iz preteklih obdobij na površju, v zemlji, vodi, katerih ohranitev in preučevanje prispevata k odkrivanju zgodovinskega razvoja človeštva in njegove povezanosti z naravnim okoljem, za katere sta glavni vir informacij arheološko raziskovanje ali odkritja in za katere je mogoče domnevati, da so pod zemljo ali vodo vsaj 100 let in imajo lastnosti dediščine.

1.5. Razglasitev kulturnega spomenika lokalnega pomena-pristojnosti lokalnih skupnosti

V 13. členu zakon določa, da se spomenik lokalnega pomena razglasi z odlokom (aktom o razglasitvi) predstavniškega organa občine.

Zavod za varstvo kulturne dediščine pripravi predlog za razglasitev spomenika, tudi spomenika lokalnega pomena. O pripravi predloga za razglasitev mora seznaniti lastnike dediščine, ki naj bi se razglasila za spomenik, ter jim dati možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo, razen kadar se izvede javna obravnava. Postopek razglasitve spomenika lokalnega pomena vodi pristojni organ pokrajine ali občine.

Premičnina ali zbirka premičnin pridobi status premičnega spomenika

z vpisom v inventarno knjigo državnega ali pooblaščenega muzeja ali z razglasitvijo. Spomenik lokalnega pomena razglasi z odlokom pokrajina ali občina.

Minister predpiše vsebino predlogov za razglasitev in gradiv za pridobitev statusa spomenika v roku enega leta po uveljavitvi zakona (zakon je pričel veljati s 1.3.2008).

II. ORGANIZIRANOST VARSTVA KULTURNE DEDIŠČINE V OBČINI DOMŽALE

2.1. Sedanja organiziranost varstva nepremične kulturne dediščine

Temeljne naloge na področju varstva kulturne dediščine so določene z zakonom o varstvu kulturne dediščine in jih za območje Občine Domžale opravljajo:

- Zavod za varstvo kulturne dediščine - za območje naše občine je pristojna območna enota Kranj. Glavni nosilec strokovnih nalog in odgovornosti na tem področju je Zavod za varstvo kulturne dediščine, katerega naloge so glede nepremične kulturne dediščine v zakonu določene zlasti kot:
 - proučevanje, raziskovanje, inventarizacija, dokumentiranje, valorizacija, priprava elaboratov za varovanje, obnavljanje in ohranjanje nepremične dediščine, sodelovanje z lastniki nepremičnih spomenikov, načrtovanje in vodenje najzahtevnejših konservatorskih del, skrb za materialno

stanje nepremične dediščine in spomenikov ter druge naloge.

Območna enota Zavoda v Kranju ima skupno 17 strokovnih delavcev za območje 20 občin in glede na potrebe varstva nepremične kulturne dediščine ni kadrovsko ustrezno številčna, deloma pa tudi po profilih posebnih vrst strokovnjakov zasedena, da bi lahko v celoti kvalitetno izvrševala omenjene naloge in odgovornosti. Enota se je doslej osredotočala predvsem na:

- evidentiranje nepremične kulturne dediščine in predlaganje posameznih enot v ustrezni državni register, za katerega je doslej z območja Občine Domžale skupno evidentiranih 275 enot nepremične dediščine,
- dajanje smernic za pripravo dosedanjih dolgoročnih prostorskih planov - sedaj nove strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda Občine Domžale, za kar je enota v avgustu 2005 izdelala ustrezen dokument »Smernice za varstvo kulturne dediščine za prostorski red Občine Domžale« - avgust 2005;
- dajanje mnenj k osnutkom prostorskih izvedbenih aktov (zazidalni in ureditveni načrti – sedaj lokacijski načrti in prostorski ureditveni pogoji) – na tem področju je enota običajno časovno zelo zamujala s pripravo mnenj, kar je neposredno vplivalo na bistveno podaljševanje postopkov sprejemanja teh aktov, na vsebinskem področju pa so bili v nekaterih primerih prisotni konflikti, za katere v sedanji za-

konski ureditvi niso določeni jasni in pregledni mehanizmi za njihovo reševanje (npr. preko strokovnih svetov ali ekspertnih skupin na ravni zavoda);

- glede zavarovanja posameznih enot nepremične dediščine kot kulturnih spomenikov lokalnega pomena je območna enota Kranj samo občasno in pretežno na pobude iz lokalnega okolja pripravila predloge za sprejem le nekaj začasnih odlokov in odločb. Doslej je OE Kranj pripravila na zahteve oz. pobude iz našega lokalnega okolja predlog za zavarovanje skupno 57 enot nepremične dediščine, medtem ko je večina druge nepremične kulturne dediščine ostala samo na ravni evidentiranja (245 enotam je sicer že podeljena evidenčna številka). Enota zaveda očitno v sedanji zasedbi nima dovolj zmogljivosti za pripravo kakovostnih elaboratov. Glede zavarovanja večjega števila enot nepremične dediščine na našem območju kot kulturnih spomenikov lokalnega pomena niti ni v celoti sposobna učinkovito skrbeti za strokovno vrednotenje in nadziranje vzdrževanja številnih evidentiranih spomenikov, niti za to ni izdelala ustreznega programa za celovito ureditev tega varstva.

V "Smernicah za varstvo kulturne dediščine za prostorski red Občine Domžale – avgust 2005" je enota predlagala za območja kulturne dediščine večjega obsega izdelavo posebnih lokacijskih načrtov za naslednje enote:

- Ihan, Goričica pri Ihanu – vplivno območje cerkve sv. Jurija in sv. Kunigunde
- Krtina – vplivno območje naselja, Tabora in Cerkev sv. Lenarta in sv. Roka
- Škocjan pri Krtini – vplivno območje Tabora in Cerkev sv. Kancijana
- Homec – vplivno območje Tabora in Cerkev Marijinega rojstva
- Krumperk – vplivno območje gradu
- Groblje – vplivno območje parka (drevoreda) in Cerkev sv. Mohorja in Fortunata
- Turnše – vplivno območje gradov Črnelo in Češenik
- Domžale – vplivno območje slaninarske tovarne Univerzale

Poseben problem je, da enota zavoda doslej ni predlagala natančno vplivnih območij za vse oz. posamezne enote nepremične kulturne dediščine (s parcelnimi številkami), niti natančno predeljenih predlogov varstvenih režimov oz. omejitev na vplivnih območjih, kar omogoča na eni strani sporne ali problematične posege na teh območjih, na drugi strani pa diskrecijsko poseganje pri dajanju projektnih pogojev in soglasij na projektno dokumentacijo. Poleg tega je navedeni predlog enote zavoda nepopoln, saj ne vsebuje nekaterih že evidentiranih oz. na novo predlaganih enot nepremične dediščine, kot na primer:

- Kofutnikova hiša v Srednjih Jaršah
- Mlinščice
- Osolinov mlin v Srednjih Jaršah, žal podrt med pisanjem tega programa(!)

- dimnik Usnjarskega tehnikuma v Domžalah

2.2. Dosedanja organiziranost varstva premične kulturne dediščine

Za ohranjanje in varovanje premične kulturne dediščine so odgovorni: državni, pokrajinski, medobčinski in mestni muzeji in Zgodovinski arhiv Ljubljana.

Muzeji med drugim:

- zbirajo, urejajo in hranijo premično dediščino
- dokumentirajo premične spomenike in pripravljajo študije in elaborate za njihovo varstvo
- strokovno sodelujejo s fizičnimi in pravnimi osebami, ki imajo zbirke premične dediščine (zasebne muzejske zbirke).

2.2.1. Organiziranost muzejske mreže

Vlada RS je z Uredbo (Uradni list RS, št. 97/2000 z dne 20. 10. 2000) določila muzejsko mrežo za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine in razdelila naloge na tem področju med državne, pokrajinske in posebne muzeje. Določila je, kateri muzeji izvajajo javno službo kot strokovno matično in teritorialno službo. Javno službo lahko po uredbi izvajajo tudi mestni, občinski in medobčinski muzeji za posamezna področja premične dediščine. V uredbi so določene naloge omenjenih muzejev glede skrbi za muzejske zbirke, ki so v upravljanju muzeja izven matične hiše, kakor tudi glede evidentiranja,

zbiranja, dokumentiranja, obdelovanja in vodenja registra premične dediščine, proučevanja, varovanja in hranjenja te dediščine, vodenja inventarnih knjig in priprave strokovnih predlogov za razglasitev premične dediščine izven muzejskih zbirk, še posebej pa je

določena njihova odgovornost za pripravo srednjeročnih in dolgoročnih programov varovanja in prezentacije premične dediščine (strokovna matičnost).

Za območje Občine Domžale je kot teritorialni matični muzej z uredbo določen Gorenjski muzej iz Kranja v sodelovanju z Medobčinskim muzejem Kamnik in sicer za področja:

- arheologije (MM Kamnik)
- etnologije
- likovne umetnosti (MM Kamnik)
- tehniške dediščine
- umetne obrti
- zgodovine (MM Kamnik)
- restavratorske dejavnosti

Za izvajanje javne službe na območju Občine Domžale nista določena le Gorenjski muzej iz Kranja in Medobčinski muzej Kamnik, ampak tudi državni in specialni muzeji, na primer Tehnični muzej Slovenije za tehnično premično dediščino, ki je za Občino Domžale še posebnega pomena ali pa Prirodoslovni muzej Slovenije za naravno premično dediščino.

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS št. 16/08) v prehodnih določbah določa, da so muzeji in galerije iz priloge Uredbe, razen državnih muzejev, financirani iz državnega pro-

računa na podlagi 43. člena Zakona o financiranju občin do 1.1.2010. S 1.1.2010 prevzame financiranje teh muzejev in galerij pokrajina ali občina, ki v skladu z zakonom zagotavlja javno službo varstva premične dediščine.

III. STANJE NA PODROČJU VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

3.1. Nepremična kulturna dediščina

3.1.1. Kulturni spomeniki državnega pomena na območju Občine Domžale

3.1.1.1. Arboretum Volčji potok – EŠD 7904

Na območju Občine Domžale je Vlada Republike Slovenije kot kulturni spomenik državnega pomena z ustreznim odlokom doslej razglasila samo Arboretum Volčji potok (Odlok o razglasitvi Arboretuma Volčji potok za kulturni spomenik državnega pomena, Ur. l. RS, št. 82/99 z dne 8. 10. 1999). Ta je bil že pred tem zavarovan z »odločbo o zavarovanju drevesnega in cvetličnega parka ter gozdnega parka v Volčjem potoku pri Radomljah« iz leta 1950. Odločba je bila objavljena v Ur. l. LR Slovenije, št. 35/50 z dne 11. 3. 1950. Del območja Arboretum Volčji potok leži tudi na območju Občine Domžale. Z odlokom je določeno, da ima ta enota kulturne dediščine poseben pomen za Republiko Slovenijo zaradi kulturnih, zgodovinskih, krajinskih in vrtno arhitekturnih izjemnih lastnosti in jo zato

Vlada RS razglša za kulturni spomenik državnega pomena z lastnostmi spomenika oblikovane narave, ki sodi med najpomembnejšo vrtno arhitekturno dediščino v Sloveniji.

V odloku so navedene parcelne številka z območja katastrske občine Radomlje oz. območja Občine Domžale, ki sodijo v zavarovano območje tega parka, pri čemer odlok vključuje tudi vplivno območje parka, ki prav tako uživa določeno stopnjo varovanja: grič Homec, obrečna ravnic ob Kamniški Bistrici ter območje južno, severno in severovzhodno od Arboretuma. Meje teh območij naj bi bile po odloku vrisane na topografskem načrtu. Po doslej dostopnih informacijah še ni bila izdelana natančna meja vplivnega območja s parcelnimi številkami, kar povzroča nejasen pravni položaj tako lastnikov nepremičnin na tem vplivnem območju kakor tudi arbitrarnost glede dajanja upravnih soglasij in dovoljenj za posege v prostor. V odloku so sicer naštetih posamezni objekti in deli parka, ki se varujejo kot spomeniška celota, med tem ko se druge površine in objekti ne štejejo za kulturni spomenik, vendar je njihovo urejanje podrejeno urejanju spomeniške celote. V odloku so določeni nameni varovanja ter način zagotavljanja s programi varstva in razvoja ter ureditvenim načrtom. Po dostopnih podatkih Javnega zavoda Arboretum Volčji potok doslej ni bil izdelan dolgoročni program varstva in razvoja ter ureditveni načrt, temveč se park ureja in razvija samo z letnimi poslovnimi načrti.

Ugotovitve:

1. Občina Domžale po zakonu o varstvu kulturne dediščine nima nobenih neposrednih pristojnosti in odgovornosti glede izvajanja tega odloka razen njegovega upoštevanja kot obveznega izhodišča pri sprejemanju strategije prostorskega razvoja in prostorskega reda občine in jih avtomatično vključuje
- v te in druge dokumente s področja urejanja prostora. V »Smernicah za varstvo kulturne dediščine za prostorski red Občine Domžale«, ki jih je izdelal Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Kranj, avgusta leta 2005, omenjeni odlok ni neposredno naveden in predstavljen, vendar ga je Občina Domžale nedvomno dolžna neposredno upoštevati tako pri pripravi prostorskega reda kakor tudi prostorskih izvedbenih aktov in izvedbi tega programa varovanja kulturne dediščine. Gre zlasti za upoštevanje odloka pri načrtovanju poselitve, komunalne infrastrukture, zasnove krajine, zasnove razvoja naselij in krajinskih zasnov kot »sooblikovalnega elementa identitete tega prostora«.
2. Občina Domžale lahko pristojnim državnim organom predlaga, da se končno natančno določi vplivno območje tega parka in režim omejitvenih ukrepov kot posledica razglasitve Arboretuma za kulturni spomenik državnega pomena in urejanja prostora na vplivnem območju potrebam in zahtevam spomeniške celote, namenov varovanja ter razvoju parka.

3. Izvajalci muzejske dejavnosti bodo park Arboretum Volčji potok enakopravno vključevala v svoje programe prezentacije kulturne dediščine in ga povezala s svojimi projekti varovanja in prezentacije kulturne dediščine.

(Glej tudi Pravilnik o metodologiji za ocenjevanje kulturnih spomenikov in naravnih znamenitosti, UL RS, št. 24 – 22. V. 1992, str.1854 in 1855.)

3.1.1.2. Grajski drevesni in gozdni park Češenik - EŠD 8770

Grajski drevesni in gozdni park Češenik je bil zavarovan z določbo ministrstva Vlade LR Slovenije 11. 3. 1952 kot naravna (prirodna) znamenitost (objavljena je bila v Ur. l. LR Slovenije št. 8/1952 z dne 11. 3. 1952). Odločba doslej še ni bila razveljavljena ali spremenjena. V 3. točki odločbe se omenja tudi »zavarovane nepremičnine«, vendar jih ne opredeljuje določno in o njihovem varstvu nima nobenih konkretnih določb.

Ugotovitve:

1. Skladno s »Smernicami za varstvo kulturne dediščine za prostorski red Občine Domžale« bi bilo smiselno pričeti postopke za razglasitev gradu Češenik kot kulturni spomenik lokalnega pomena.
2. V sodelovanju z lastniki bi bilo smiselno izdelati program razvoja gradu v povezavi z obnovljenim grajskim parkom in sicer kot kulturnega spomenika in enote naravne dediščine. V postopkih

bo potrebno proučiti in ugotoviti lastninska razmerja glede gradu ter poiskati nosilce razvoja te enote kulturne dediščine.

3.1.2. Kulturni spomeniki lokalnega pomena

Občina Domžale je doslej z odloki, odločbami ali začasnimi odredbami razglasila posamezne enote kulturne dediščine za kulturne spomenike lokalnega pomena (Občinski odloki, odločbe in odredbe) in sicer:

- Železna jama (Odlok o spominskem parku revolucionarnih tradicij – Odlok SPRT leta 1984)
- Tabor nad Ihanom – prazgodovinsko gradišče (Odlok SPRT leta 1984)
- Babja jama pri Krumperku (Odlok SPRT leta 1984)
- Spomenik biospeleologu Simonu Robiču ob Železni jami (Odlok SPRT leta 1984)
- Cerkev Sv. Kunigunde s tabornim obzidjem – Ihan (Odlok SPRT leta 1984)
- Cerkev Sv. Miklavža na Goropečah (Odlok SPRT leta 1984)
- Oklo – spomenik padlim borcem, ostanki hleva in silosi (Odlok SPRT leta 1984)
- Hrastovec – spominsko obeležje (Odlok SPRT leta 1984)
- Grad Krumperk – spominska plošča ustanovitvi občinskega odbora OF, grajska arhitektura, grajska kapela, gospodarsko poslopje, grajski hlevi, grajski park, grajska lipa (Odlok SPRT leta 1984)
- Judeževa domačija nad Vinjami (Odlok SPRT leta 1984)

- Tabor nad Ihanom – spomenik shoda LF (Odlok SPRT leta 1984)
- Spominski park revolucionarnih tradicij (Odlok SPRT leta 1984)
- Volčji potok – Arboretum (odlok Vlade RS leta 1999)
- Goričica pri Ihanu – Tabor ob cerkvi Sv. Kunigunde (Odločba – začasna razglasitev leta 2000)
- Krtina – Cerkev Sv. Lenarta in Roka (Odločba – začasna razglasitev leta 2000)
- Groblje – Cerkev Sv. Mohorja in Fortunata (Odločba – začasna razglasitev leta 2000)
- Domžale – Slamnikarska tovarna (Odredba in odločba o začasni razglasitvi leta 2003)
- Turnše – Dvorec Črnelo (Odlok in odločba o začasni razglasitvi leta 2005)

3.1.2.1. Doslej razglašeni spomeniki lokalnega pomena Slamnikarska tovarna Univerzale Domžale – EŠD 13402

Županja Občine Domžale je 25. 7. 2003 začasno razglasila območje tovarne Univerzale za kulturni spomenik lokalnega pomena »zaradi kulturnih, zgodovinskih, umetnostno-arhitekturnih in krajinskih lastnosti« kot »arhitekturni, umetnostni spomenik in spomenik oblikovane narave«.

Z odredbo je bilo določeno, da se varuje območje tovarne v celoti, posebej pa, da se varujejo v njihovi izvornosti in neokrnjenosti naslednji objekti:

- stari del upravne zgradbe
- park

- podolgovati proizvodni objekt v treh etažah in
- dimnik

Začasna odredba je veljala za eno leto oz. do sprejetja ustreznega odloka (nejasna določila o veljavnosti). Lastnica parka je Občina Domžale, ki ga je odkupila leta 2004 in ga tudi obnovila ter na novo uredila. To je sedaj mestni park. Občina je v odkup parka in njegovo ureditev vložila preko 95 mio tolarjev. Lastnik vseh ostalih nepremičnin na območju bivše tovarne Univezale je Banka Domžale, d.d. Cilji Občine Domžale glede varovanja in razvoja tega območja so:

- trajno ohraniti in revitalizirati zavarovane objekte kot kulturne spomenike
- v zavarovanih objektih in na celotnem območju dosedanje tovarne razviti izobraževalne in kulturne dejavnosti, zlasti nove visokošolske programe in muzejske dejavnosti, predvsem novi Mestni muzej Domžale
- na območju nezavarovanih objektov oz. površin razviti dopolnilne dejavnosti s področja izobraževanja, hotelske in kongresne dejavnosti tudi z izgradnjo novih objektov, ki se bodo oblikovalsko primerno lahko vključili v celoto. Zato je temeljnega pomena izdelati program in vsebino bodočih dejavnosti tako v zavarovanih kakor tudi novih objektih, ki bodo nadomestili ostali del objektov, ki nimajo kulturnih, zgodovinskih in arhitekturnih vrednosti. Po svoji vsebini in naravi dejavnosti gre za različne možne namene, ki

narekujejo oblikovanje ustrezne interesne in poslovne povezave na podlagi partnerstva javnega in zasebnega interesa posameznih nosilcev, pri čemer bo izvajalec muzejske dejavnosti predvidoma eden od nosilcev interesa glede izobraževalnih vsebin in muzejske dejavnosti.

Ugotovitve in predlogi:

1. Potrebovali bi celovito programsko zasnovano namenov porabe in razvoja celotnega območja bivše tovarne Univerzale, posebej še objektov, ki so enote kulturne dediščine.
2. Potrebne bi bile strokovne podlage in smernice za trajno zavarovanje omenjenih enot kulturne in naravne dediščine kot kulturnega spomenika lokalnega pomena in z ustreznim odlokom določiti obseg, namene, okvire in pogoje varovanja in razvoja.
3. Za celotno območje je potrebno izdelati in sprejeti - v sodelovanju z nosilci posameznih programov - poseben lokacijski načrt, v katerem bo določena namembnost posameznih nepremičnin ter določeni okviri in pogoji razvoja tako za zavarovane objekte kakor tudi za ostali del območja, ki ne bo kulturni spomenik, temveč predmet usklajenega in premišljenega programa revitalizacije zavarovanih objektov ter novogradenj na mestu objektov, ki jih je potrebno odstraniti.
4. Predhodno pa je potrebno razrešiti vprašanje možnosti pridobitve lastništva.

Občina Domžale je kot kulturne spomenike lokalnega pomena doslej z ustreznimi odločbami začasno določila naslednje sakralne objekte:

3.1.2.2. Cerkev sv. Mohorja in Fortunata v Grobljah – EŠD 171

Zavarovana za dobo enega leta oz. do sprejetja odloka, ki bo nadomestil odločbo, in sicer kot »izjemen celostni spomenik baročne umetnosti«, z odlično baročno arhitekturo, ki jo dopolnjuje freskarska poslikava našega največjega baročnega slikarja Franca Jelovška in kvalitetna baročna oprema«. Določen je bil varstveni režim, s katerim se varuje »cerkvena arhitektura v celoti z vsemi detajli, okolica cerkve z obzidje, ambientalne kvalitete in vrednote«.

Ugotovitve:

1. Odločba je prenehala veljati oziroma jo je potrebno nadomestiti z odlokom, ki bo trajno določil to cerkev z okolico kot kulturni spomenik lokalnega pomena in določil režim ter pogoje varovanja
2. Izdelati je potrebno strokovne podlage in smernice glede varovanja okolice in določiti vplivno območje varovanja izven ožje lokacije, saj je cerkev z obzidjem z večine obdana z okoliškimi objekti
3. Na trajni podlagi je potrebno urediti lastninska in druga razmerja med Občino Domžale in RKŽ Jarše glede pogojev in režima uporabe glede na sklenjeno pogodbo.

3.1.2.3. Cerkev sv. Lenarta in Roka Krtina - EŠD 1747

Odločba z dne 18. 04. 2000 cerkev začasno razglaša za kulturni spomenik lokalnega pomena (opomba: v vseh navedenih odločbah je nedosledno uporabljen zakon o varstvu kulturne dediščine, saj odločbe določajo, da se ti objekti razglasijo za »kulturni in zgodovinski spomenik« brez izrecne določbe, ki je po zakonu potrebna in pomembna, da gre za kulturne spomenike »lokalnega pomena«) in sicer zaradi ohranitve arhitekturnih in likovnih kvalitet ter zaradi zgodovinskega, umetnostno zgodovinskega in kulturnega pomena, pri čemer se z odločbo varuje taborno obzidje in cerkvena arhitektura v celoti z vsemi detajli, ambientalne kvalitete in vedute; odločba prav tako velja za eno leto oziroma do sprejetja odloka, ki bo nadomestil to odločbo.

Ugotovitve:

Tudi za to enoto veljajo enake ugotovitve kot pri prejšnjem poglavju pod točko 1. in 2. Z odlokom je potrebno trajno urediti zavarovanje te enote kot kulturni spomenik lokalnega pomena .

3.1.2.4. Goričica pri Ihanu – Tabor ob cerkvi sv. Kunigunde - EŠD 9597

Z odločbo 18.4.2000 je začasno razglašena za kulturni in zgodovinski spomenik zaradi »ohranitve arhitekturnih, likovnih kvalitet ter zaradi zgodovinskega,

umetnostno zgodovinskega in kulturnega pomena«. Odločba varuje taborno obzidje in cerkveno arhitekturo v celoti z vsemi detajli, ambientalne kvalitete in vedute. Začasna razglasitev velja za dobo enega leta oziroma do sprejetja odloka, ki bo nadomestil to odločbo.

Ugotovitve:

Enako kot pri prejšnjih primerih je z odlokom potrebno urediti zavarovanje te enote kot kulturni spomenik lokalnega pomena.

3.1.2.5. Spominski park revolucionarnih tradicij Občine Domžale – EŠD 5297

Odlok Skupščine Občine Domžale z dne 31. 5 1984 Spominski park revolucionarnih tradicij (v nadaljevanju Spominski park) razglaša za »kulturni in zgodovinski spomenik« zaradi »velike vloge, ki jo je to območje imelo pred NOB in med njo«, zaradi »kvalitete arhitekturnih spomenikov, ki zaradi svoje likovne in zgodovinske vrednosti sodijo med naše najpomembnejše spomenike« in »sožitja naravne krajine, ki na valovitem kraškem terenu ohranja gozdove, vrtače, kraške jame in studence s kulturno krajino, s številnimi sledovi človekove ustvarjalnosti«.

Kulturni spomeniki na območju Spominskega parka so:

- Tabor nad Ihanom (spomenik ljudskofrontnemu shodu)
- Cerkev sv. Kunigunde s tabornim obzidjem
- Judeževa domačija nad Vinjami

- spomenik na Hrastovcu nad vase-
ma Brezovica in Laze
- Oklo
- grad Krumperk
- cerkev sv. Nikolaja na Goropečah
(kulturni spomenik je uvrščen
med točke dediščine v okviru pro-
jekta Trkamo na vrata dediščine,
v katerem sodeluje tudi Občina
Domžale)
- stavbe na Brdu št. 1, 10, 16 in 19
- spomenik biospeleologu Simonu
Robiču ob Železni jami pri Krum-
perku

Arheološka kulturna spomenika
na območju Spominskega parka sta:

- Babja jama pri Krumperku
- Tabor nad Ihanom

Naravne znamenitosti na območju
Spominskega parka so:

- Železna jama
- Babja jama
- Lipa ob gradu Krumperk

Ugotovitev:

Kot pri prejšnjih je tudi pri tem
potrebna novelacija odloka s trajno
razglasitvijo kulturnih spomenikov
lokalnega pomena posebne kulturne,
zgodovinske, znanstvene in estet-
ske vrednosti in spremembo imena
odloka.

Predlagamo, da se v odlok o trajni
razglasitvi kulturnih spomenikov
lokalnega pomena vključi tudi parti-
zanska bolnica Triglav na Kolovcu, za
katero je ZVKDS, OE Kranj že priprav-
lil predlog obnove, ki bo v prihodnjih
letih terjal večja finančna sredstva.

3.1.3. Predlogi Zavoda za varstvo kulturne dediščine OE Kranj za zavarovanje novih spomenikov lokalnega pomena

V sklopu priprave nove prostorske
strategije in prostorskega reda Obči-
ne Domžale je Zavod za varstvo kul-
turne dediščine Slovenije, Območna
enota Kranj (Zavod), izdelal »Smerni-
ce za varstvo kulturne dediščine za
strategijo prostorskega razvoja Obči-
ne Domžale«, v katerih so predlagane
tudi nove enote kulturne dediščine, ki
naj bi jih Občina Domžale zavarovala
kot kulturne spomenike lokalnega
pomena.

Predlogi Zavoda za zavarovanje
drugih enot nepremične kulturne de-
diščine so sicer vključeni v občinske
prostorske akte, vendar zanje niso
bili sprejeti ustrezni (eden ali več)
odloki in odločbe o njihovem varova-
nju, ni bil ugotovljen njihov lastninski
status niti opredeljen režim in pogoji
varovanja ter odgovornost za njihovo
vzdrževanje in urejanje. Zato je nujno
v naslednjih letih izdelati podrobnej-
še strokovne smernice za zavarovanje
teh enot in urediti vsa zgoraj navede-
na vprašanja, saj so sicer te enote bolj
ali manj prepuščene propadanju in
občasni intervencijski skrbi za vzdr-
ževanje ali obnovo.

Občina bo prednostno obravnavala
predloge za zavarovanje novih spome-
nikov lokalnega pomena in tudi na
pobudo zainteresiranih lastnikov na
podlagi predhodno urejenih razmerij
med Občino in lastniki.

3.2. Premična kulturna dediščina

3.2.1. Evidentirane javne zbirke v Občini Domžale

V sklopu projekta »Evidentiranje oziroma terenska topografija neobjavljenih etnoloških in sorodnih zbirk, ki se hranijo zunaj pristojnih muzejev na slovenskem etničnem ozemlju«, ki so ga izvedli Slovenski etnografski muzej, Slovensko etnološko društvo in regionalni ter medobčinski muzeji, vodila pa Tita Porenta, višja kustodinja v Tržiškem muzeju, je Medobčinski muzej Kamnik spomladi leta 2005 za Občino Domžale pripravil popis zasebnih, društvenih in lokalnih zbirk, ki so odprte za javnost.

Občini Domžale je popis sledeč:

1. Jamarska zbirka na Gorjuši, ki vključuje
 - slamnikarsko zbirko
 - zbirko kamnov in fosilov
 - Hohenwartovo zbirko kapnikov
 - Robičevo zbirko

2. Menačn'kova domačija

Ugotovitev:

1. Popis, ki ga je za Medobčinski muzej Kamnik opravila etnologinja Jasna Paladin, je pokazal, da popisane zbirke nedvomno predstavljajo pomemben del kulturne dediščine za Občino Domžale in tudi širše, zato je skrajni čas, da zanjo tudi poskrbimo.
2. Popis je tudi potrdil sum, da so zbirke zaradi nestrokovnega vzdrževanja ogrožene, kar še pred-

vsem velja za slamnikarsko zbirko. V spomin na slavno preteklost slamnikarske industrije je ostala le skromna zbirka, ki je edina take vrste v Sloveniji in zato še toliko bolj dragocena.

3. Historiat slamnikarske zbirke v Jamarskem domu na Gorjuši nam razkriva, da je Kamniški muzej že leta 1964 uredil muzejsko zbirko o razvoju slamnikarske domače obrti in industrije na gradu Krumperk. Predmete je muzej pridobil kot darilo tovarne Univerzale v Domžalah, avtorica razstave je bila etnologinja kamniškega muzeja Majda Fister. S tem dejstvom ni skladna izjava sedanjega skrbnika Aleša Stražarja v popisu, da je omenjena zbirka »nastala na pobudo Antona Ravnikarja iz Domžal«, pač pa je bila glavni pobudnik za zbirko Kulturna skupnost Domžale, ki je nastanek zbirke tudi financirala. Njen tajnik, Tone Ravnikar, pa je kot dober poznavalec zgodovine domžalskega slamnikarstva sodeloval pri zbiranju gradiva zanjo in svojo nalogo uspešno opravil. Razstavo je moral kamniški muzej umakniti zaradi denacionalizacijskega postopka in vrnitve gradu Krumperk lastnikom (8. november 1990). Takrat je bil izveden ponoven popis muzejskih predmetov, ki sta ga opravila kustodinja zgodovinarica Zora Torkar in muzejski dokumentalist Marko Kumer. Slamnikarska zbirka je bila nato premeščena v zaklonišče OŠ Venclja Perka v Domžalah, kar pa ni bila ne depojska ne razstavna rešitev. Predvsem pa je bilo že

takrat ugotovljeno, da so predmeti primarno potrebni konservatorske nege. Brez vednosti kamniškega muzeja so bili predmeti leta 1992 preneseni v Jamarski dom na Gorjuši.

4. Sedanja skrbnika (! in ne lastnika), obe društvi, tako Društvo za raziskovanje jam Simon Robič kot Društvo narodnih noš, sicer za zbirke skrbita po svojih močeh, vendar brez strokovne pomoči. Ugotovljeno je bilo, da pristojna inštitucija ne izvaja skrbništva, sodelovanje s stroko in pristojno inštitucijo pa je nujno potrebno, kar si želita tudi skrbnika obeh zbirk, Aleš Stražar in Olga Pavlin.
5. Občina Domžale je k ustanovitvi Muzeja Kamnik pristopila 6. februarja 1964. Kulturni center Kamnik je bil ustanovljen s priključitvijo Matične knjižnice Kamnik, ki pa se je leta 1991 osamosvojila. Na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo je bil ustanovljen Medobčinski muzej Kamnik. Soustanoviteljstvo so podpisale Občine: Kamnik, Komenda in Trzin. Z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Medobčinski muzej Kamnik Občina Domžale ni več soustanoviteljica. (Glej UL RS, št. 3/2004)
6. V zvezi s temi zbirkami, razen omenjenega zelo splošnega popisa, doslej ni bilo opravljeno nobeno potrebno dodatno strokovno delo, ki ga nalagata zakon in uredba (strokovna obdelava predmetov, konservatorski posegi, inventarizacija, itd.).

Namen topografije je bil, da se opiše osnovne informacije o zbirkah, ki so odprte za javnost in se pri tem opozori pri vsaki zbirki na njeno posebnost. Takega enotnega popisa zbirk, odprtih za javnost, na slovenskem ozemlju doslej še ni bilo.

Slamnikarsko zbirko v Jamarskem domu na Gorjuši ima v izposoji Društvo za raziskovanje jam Simon Robič. Zbirka je bila občasno pregledana in vključena v publikacijo muzeji na Gorenjskem, ki je izšla leta 1996 in ponatis leta 1997. V publikaciji so bile poleg muzejev predstavljene še zasebne in društvene zbirke, odprte za javnost. Jeseni 2006 bo izveden ponoven pregled stanja predmetov in določen prioriteten seznam za konzervacijo in restavracijo, ki se bo izvajala več let v skladu s programom dela MMK.

Zbirke v Menačn'kovi domačiji v Domžalah so bile odprte za javnost konec leta 2004. Financer (Občina Domžale) je poiskala pomoč za obnovo hiše in za nastanek zbirke pri zasebnikih in društvu in se nikoli ni obrnila po strokovno pomoč na medobčinski muzej Kamnik, ki sicer nima zaposlenega kustosa etnologa, kakor tudi ne Gorenjski muzej iz Kranja.

3.2.2. Ostale zbirke in ključne ugotovitve

Na podlagi zbranih podatkov za potrebe izdelave tega programa lahko ugotovimo naslednje stanje glede izvajanja omenjenih nalog na območju Občine Domžale:

1. Za območje Občine Domžale je za zagotavljanje javne službe za varovanje premične kulturne dediščine in njeno prezentacijo formalno zadolžen Gorenjski muzej iz Kranja skupaj z Medobčinskim muzejem Kamnik, ki jima za delo na tem področju državni poračun zagotavlja sredstva za delo določenega števila strokovnih delavcev. Občina Domžale od leta 2004 (UL RS, št. 3/2004, Odlok o ustanovitvi javnega zavoda MMK) ne zagotavlja posebnih namenskih sredstev za delo Medobčinskega muzeja Kamnik in zato tudi ne izvršuje ustanoviteljskih pravic, ker ni več ustanoviteljica tega muzeja (to so le občine Kamnik, Komenda in Trzin).

Sredstva v višini 12.332.000 SIT, ki jih je zagotovilo Ministrstvo za kulturo RS za MMK v letu 2005, so bila namenjena za izvedbo celotnega programa dela, to je za programske materialne stroške in za splošne stroške delovanja (elektrika, nabava kurilnega olja, pisarniški material,...). Programski materialni stroški zajemajo sredstva za izvajanje javne službe in predvsem sredstva za razstavne, izdajateljske – založniške in pedagoško – popularizacijske dejavnosti, ki so sofinancirane tudi s strani občin soustanoviteljic in drugih virov. Občine Domžale, Lukovica in Moravče od leta 2004 niso več soustanoviteljice muzeja. Program dela muzeja vsakokrat sprejme in potrdi Svet MMK v skladu z zagotovljenimi

sredstvi Ministrstva za kulturo RS in občin soustanoviteljic. (Gorenjski muzej Kranj je za podoben obseg dela leta 2005 s strani MzK prejel 41.699 mio SIT.)

2. V MM Kamnik je določeno število enot premične kulturne dediščine, zbrane z območja sedanje Občine Domžale, vendar nimamo natančnega pregleda glede števila, vrste in pomembnosti teh enot, zbranih v času delovanja tega muzeja. Enako nimamo pregleda nad enotami premične dediščine, zbranimi na območju naše občine, ki se nahajajo v Gorenjskem muzeju v Kranju in v državnih muzejih v Ljubljani. Imamo samo delni pregled glede najnovejših enot te dediščine, ki so bile zbrane ob arheoloških izkopavanjih na trasi avtoceste na območju naše občine in so bile deloma predstavljene na razstavi »Zemlja pod vašimi nogami« v novembru 2004 v Domžalah (prva razstava Muzejskega društva Domžale). MM Kamnik in Gorenjski muzej nista v naši občini organizirala v zadnjih 15 letih nobenih posebnih prezentacij enot premične kulturne dediščine z območja naše občine.

Medobčinski muzej Kamnik po ocenah vodstva ni sposoben v celoti in dovolj učinkovito opravljati vseh z zakonom in uredbo predpisanih nalog javne službe za varovanje premične kulturne dediščine tudi za območje Občine Domžale, ker nima zadostne kadrovske zasedbe in dobiva zelo

skromna namenska sredstva za financiranje projektnih nalog iz državnega proračuna. Zato v zadnjih 15 letih ni bilo nobenih resnejših premikov glede evidentiranja, zbiranja, urejanja in varovanja ter prezentacije premične kulturne dediščine z našega območja. MMK ima le kustose, ki izvajajo javno službo s svojega področja.

MM Kamnik tako nima celovitega pregleda nad vsemi zbirkami premične dediščine z območja naše občine, niti nima izdelanega programa proučevanja, strokovne obdelave in varovanja na tem področju. Zato naj omenimo samo nekaj zbirk, ki so brez ustrezne strokovne obdelave z vidika premične dediščine (po nam znanih podatkih, ki so tudi še nepopolni):

- premična in nepremična kulturna dediščina na obeh Mlinščicah (Osolinov mlin v Srednjih Jaršah – ta mlin je bil porušen v maju 2006 brez vsake predhodne vsaj minimalne strokovne obdelave premične dediščine s strani pristojnega muzeja, nekaj enot so samoiniciativno rešili le učiteljice in učenci Osnovne šole Rodica), Slabičev mlin v Sp. Jaršah in drugi mlini na Mlinščicah. Odprta je obdelava celotne premične in nepremične dediščine na obeh Mlinščicah, nadaljnja usoda in ureditev obeh vodotokov ter varovanje vsaj določenih enot dediščine
- zbirka starih razglednic z območja Občine Domžale (lastnik Anton Pavlin)

- zbirka različnih slik s prikazom stare arhitekture kmečkih in meščanskih hiš ter drugih predmetov iz zapuščine pokojnega Antona Ravnikarja
- zbirka ljudskih ornamentov slovenskih hiš pokojnega Jožeta Karlovška (v lasti družine Karlovšek)
- zbirka slik in kipov pokojnega kiparja in slikarja Franceta Ahčina (v nekakšnem zasilnem depozju)
- zbirka znamk in metuljev pok. Zdeneta Skoka iz Domžal (last družine Skok)
- del tehnične dediščine in zgodovinskih dokumentov v tovarnah Helios, Papir & Karton Količevo, deloma tudi za Mlinostroj Domžale in Induplati Jarše
- zbirka starejše kmetijske mehanizacije nekaterih znanih zbirateljev iz okolice Domžal
- zbirka starejše gasilske opreme v GD Stob in nekaterih drugih gasilskih društvih
- muzejsko oziroma zgodovinsko gradivo, ki ga je zbral in ga hrani Matjaž Brojan in je pomembno za osvetlitev razvoja slamnkarstva, pomembnih dogodkov iz zgodovine Domžal in delovanja domžalskih društev.
- rezbarska zbirka Maksa Hrovata, ki so jo odkupile KS in Občina Domžale, shranjena v začasnem depozju

Ključnega pomena za zgodovino in identiteto Občine Domžale je obdelava obrtne in industrijske dejavnosti 19. in 20. stoletja, kar je zlasti problematično ob zapiranju

oz. ukinjanju nekaterih pomembnih nosilcev s tega področja iz obdobja 20. stoletja (Univerzale, Toko, Induplati, itd.), ker ni zagotovljeno niti osnovno dokumentiranje in zbiranje tehnološke dokumentacije, zgodovinskega gradiva in ostale premične dediščine o nastanku in razvoju teh tovarn in obrtnih obratov (npr. kovaških).

3. V celoti je odprto dejansko izvajanje nalog javne službe na področju likovne umetnosti 20. stoletja na območju Občine Domžale, kjer živi in ustvarja oz. je živelo večje število akademsko izobraženih slikarjev in kiparjev. Na tem področju MM Kamnik doslej ni zagotavljal nobenih obdelav in popisov gradiva.
4. MM Kamnik in Gorenjski muzej Kranj doslej v okviru nalog nista izdelala strokovnih podlag za sprejem srednjeročnih in dolgoročnih programov varovanja in prezentiranja premične kulturne dediščine Občine Domžale, kar je neposredno v pomembni meri vplivalo na nezadovoljivo stanje na tem področju.

MMK je sodeloval v skupnem projektu "Evidentiranje oz. terenska topografija etnoloških in sorodnih zbirk, ki se hranijo izven pristojnih muzejev na slovenskem etničnem ozemlju", ki so ga organizirali SED, SEM in posamezni muzeji. V obdobju od 21. marca do 15. junija 2005 je MMK popisal dvaindvajset zbirk, ki so odprte za javnost na območju sedmih občin – Kamnik,

Domžale, Lukovica, Trzin, Mengeš, Komenda in Moravče. V okviru evidentiranja so bile popisane vse zbirke odprte za javnost – etnološke, galerijske, zgodovinske, društvene, šolske, zasebne ipd. V popisu prevladujejo zasebne zbirke. Tri zbirke imajo urejen status in stavbe, v katerih so nameščene, so razglašene za spomenik lokalnega pomena (Preskarjeva bajta na Veliki planini, Budnarjeva muzejska hiša v Zgornjih Palovčah in Menačnikova domačija v Domžalah). Vse zbrano gradivo smo posredovali Gorenjskemu muzeju v Kranju in Slovenskemu etnografskemu muzeju.

Namen topografije je bil narediti popis zbirk, ki so odprte za javnost, vanjo pa nismo vključevali zasebnih zbirk, ki so javnosti nedostopne (zaradi neurejenosti, dediščinskih delitev, nezainteresiranosti lastnika za javnost ipd).

5. Dosedanje stanje na področju varovanja nepremične in premične kulturne dediščine v Občini Domžale kaže na neučinkovito uresničevanje zakonskih in drugih predpisov z delovanjem doslej zadolženih javnih zavodov s tega področja. Občina Domžale je bila na obrobju njihove dejavnosti in bolj ali manj incidentno vključena v reševanje zgolj nekaterih najbolj perečih problemov brez stalne, sistematične in zadostne strokovne skrbi za dejansko aktivno varovanje in prezentacijo kulturne dediščine. Zato je nujna končna odločitev lokalne skupno-

sti o bodoči organiziranosti na tem področju, ki bo zagotovila bistven napredek in razvoj te dejavnosti in ki bo povezovala vse nosilce iz zasebne in javne interesne sfere.

IV. PRIHODNJI RAZVOJ

Opredelitev prihodnjega razvoja varovanja premične in nepremične kulturne dediščine v okviru občine Domžale zahteva vrsto ukrepov in institucij.

Razdelili smo jih najprej na dva dela:

- na določitev institucije, ki bi organizirala, upravljala in strokovno vodila vse procese ohranjanja in vzdrževanja kulturne dediščine na območju Občine Domžale,
- na področje oblikovanja sistemskih ukrepov, ki jih predvidevamo z vidika ohranjanja premične in nepremične dediščine na občinski ravni in bi jih morali sprejeti kot izhodišče za prihodnji razvoj na tem področju.

4.1. Nova organiziranost varovanja premične in nepremične kulturne dediščine

Zakonska ureditev zaščite premične in nepremične kulturne dediščine zahteva jasno opredelitev institucij in odgovornosti za ohranjanje javnega interesa. Pristojnosti lokalnih skupnosti, kot je Občina Domžale, so zato opredeljene z vidika:

- oblikovanja potrebnih evidenc in razglašanja spomenikov lokalnega pomena
- zagotavljanja potrebnih finančnih sredstev za njihovo ohranjanje in vzdrževanje
- opredeljevanje institucij za upravljanje in menedžiranje dediščine in spomenikov lokalnega pomena.

V okviru občine Domžale že deluje Muzejsko društvo, ki si prizadeva za varovanje kulturne dediščine in s svojim programom spodbuja kulturo širšega povezovanja in zavest o pomembnosti tega področja za družbeni razvoj občine.

Toda društvena organiziranost ni profesionalna, temveč ljubiteljska dejavnost, zato je lahko zgolj podporni institucija varovanja kulturne dediščine v Občini Domžale.

Občina Domžale potrebuje profesionalno institucijo, ki bo prevzela strokovne, organizacijske, upravljalske in menedžerske funkcije na področju varovanja kulturne dediščine na občinski ravni, ki so v javnem interesu. Sredstva za pričetek izvajanja muzejske dejavnosti so bila delno zagotovljena tako v proračunih za leto 2007, 2008 in so zagotovljena za leto 2009, aktivnosti pa na podlagi akta o ustanovitvi načrtuje Kulturni dom Franca Bernika Domžale

V okviru muzejske dejavnosti bi bilo seveda predhodno potrebno zagotoviti tudi ustrezne prostorske pogoje. Ločimo tri vrste prostorov, ki jih moramo zagotoviti:

- zaprti del (depojii)

- kombiniran del (prostor za zaposlene osebe, študijski depoji, knjižnica, dokumentacijski prostor)
- odprti javni del (razstavni prostor, predavalnica, delavnica, muzejska trgovina, recepcija, garderoba, sanitarije)

4.2. Razvojni ukrepi na področju nepremične kulturne dediščine

1. Neurejeno lastništvo številnih enot nepremične kulturne dediščine – za številne enote sploh ni znano oz. urejeno, kdo je lastnik (niso niti zasebni niti občinski):
 - za številne enote nepremične dediščine je neurejeno vprašanje lastninske, služnostne ali druge stvarne pravice za nepremičnine – zemljišča, na katerih stojijo spomeniki oz. te enote – nujna sporazumna ureditev z zemljiško-knjižnimi lastniki zemljišč;
 - z odlokom olastniniti enote kulturne dediščine, za katere bo ugotovljeno, da ni drugih lastnikov oz. jih določiti kot javno infrastrukturo na področju kulture v skladu z 2. odst. 70. člena zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo.
2. Izdelati strokovne smernice (elaborate) za ohranjanje, obnovo in revitalizacijo posameznih kulturnih spomenikov lokalnega pomena.
3. Izdelati program obnove in revitalizacije enot nepremične dediščine:
 - 3.1. v javni lasti

3.2. v zasebni lasti (program profane in sakralne dediščine)

4. Določiti upravljavca za vse kulturne spomenike lokalnega pomena oz. enote evidentirane dediščine, ki so v javni lasti
5. Urediti oz. izpopolniti evidence enot nepremične dediščine in vpisati v zemljiški knjigi zaznambo nepremičnin, ki so del javne infrastrukture na področju kulture (3. odst. 70. člena ZVKD), v kolikor še niso vpisane.

Varstvo kulturne dediščine je pomemben sestavni del bodoče razvojne strategije Občine Domžale, kar bo zagotovilo večjo stopnjo lokalne pripadnosti in interesa njenih občanov ter vseh zainteresiranih organizacij in skupnosti za njen razvoj. Občina Domžale bo zato, v skladu z ugotovitvami in nalogami tega programa, vključila temeljne cilje in naloge na tem področju v strategijo razvoja za obdobje 2008 - 2011 (2015), v Strategijo prostorskega razvoja, Prostorski red občine in prostorsko izvedbene akte.

Občina Domžale bo zato v bodočih občinskih razvojnih programih zagotovila pogoje in možnosti za:

- Izdelavo kakovostnih strokovnih podlag za varovanje nepremične kulturne dediščine v občini Domžale na podlagi odlokov o razglasitvi posameznih enot nepremične dediščine kot kulturnih spomenikov lokalnega pomena po predlogih zavodov in drugih zainteresiranih organizacij in skupnosti.

Večji delež javnih sredstev iz državnega in občinskega proračuna, namenjen varovanju nepremične kulturne dediščine in njeni prezentaciji ter spodbujanje vlaganja zasebnih sredstev v prenovo, varovanje in prezentacijo kulturne dediščine z različnimi oblikami olajšav in spodbud, ki so oz. bodo v pristojnosti občine.

4.2.1. Izhodiščne naloge izvajalcev muzejske dejavnosti na področju varovanja nepremične kulturne

4.3. Razvojni ukrepi na področju premične kulturne dediščine

Sedanja organiziranost na področju ohranjanja in varovanja kulturne dediščine na občinski ravni ne zadošča potrebam in razvojnim ciljem. Za ohranjanje in varovanje premične kulturne dediščine so odgovorni muzeji, občina Domžale pa nima lastne muzejske mreže.

Zato je del premične kulturne dediščine v okviru obstoječe muzejske mreže v širšem zaledju (Kamnik, Kranj, Ljubljana), del tega pa je spravljen v relativno slabih razmerah muzejskih sob v domžalski okolici (Jamarski dom Gorjuša). Za območje Občine Domžale je kot teritorialni muzej določen Gorenjski muzej Kranj v sodelovanju z Medobčinskim muzejem Kamnik.

Dosedaj je v okviru projekta evidentiranja neobdelanih in neobjavljenih etnoloških in

sorodnih zbirk napravljen okvirni seznam, zasebnih, društvenih in lokalnih zbirk, ki so odprte ali pa re-

lativno zaprte za javnost. Dosedaj ni posebnega pregleda enot premične kulturne dediščine s širšega območja Domžal, ki je zbrana po muzejskih zbirkah po Sloveniji. Muzeji (MM Kamnik, Gorenjski muzej Kranj) do sedaj niso organizirali nobene posebne prezentacije enot premične kulturne dediščine s področja Občine Domžale. Imamo pa delni pregled enot, ki so jih zbrali v okviru arheoloških izkopavanj na trasi AC na območju Občine Domžale. Muzejsko društvo Domžale je leta 2004 organiziralo njihovo prezentacijo v Galeriji Domžale.

Muzejska dejavnost, ki jo predvidevamo na področju Občine Domžale, bi morala zagotoviti:

- evidentiranje in dokumentiranje premične kulturne dediščine na področju Domžal in širše okolice
- zbiranje in urejanje premične dediščine v okviru posebnih zbirk in njihovo strokovno hrambo v muzejskih depojih,
- prezentacijo premične kulturne dediščine v okviru stalne in občasne muzejske predstavitve

Tudi v primeru številnih zbirk premične kulturne dediščine bi morali najprej urediti vprašanje njihovega položaja z vidika javnega interesa in spoštovanja lastninskih in drugih stvarnih pravic. Prav tako bi morali izdelati strokovne smernice (elaborate) za ohranjanje, obnovo in revitalizacijo posameznih zbirk premične kulturne dediščine, ki je pomembna na lokalni ravni. To vključuje tudi morebitne programe revitalizacije enot premič-

ne dediščine, ki bi omogočili njihovo hranjenje oziroma javno prezentacijo.

Varstvo kulturne dediščine je pomemben sestavni del bodoče razvojne strategije Občine Domžale, ker omogoča neposredno soočanje občanov s svojo kulturo in identiteto. Upravljanje premične kulturne dediščine zagotavlja ustvarjanje identitetnega kapitala Občine Domžale in bo v skladu z ugotovitvami in nalogami tega programa vključen v vse pomembne strateške razvojne dokumente Občine (Strategijo razvoja za obdobje 2008 – 2011/15, Strategijo prostorskega razvoja, Prostorski red Občine in druge prostorsko izvedbene akte).

4.3.1. Izhodiščne naloge muzejske dejavnosti na področju varovanja premične kulturne dediščine

- priprava dolgoročnih, srednjeročnih in letnih programov ohranjanja, obnove in revitalizacije enot premične kulturne dediščine;
- zbiranje, urejanje in hramba premične kulturne dediščine v javni lasti na različnih lokacijah (upravljanje javnih zbirk);
- raziskovalno delo na področju premične kulturne dediščine, še posebej na področjih:
- obrti
- industrije
- kmetijstva
- infrastrukture (prometa, vodnega gospodarstva, komunalnih dejavnosti)

- profane (podeželske, mestne in druge) in sakralne arhitekturne dediščine
- šolstva, vzgoje, kulture, športa in drugih družbenih dejavnosti
- tehnične dediščine
- likovne umetnosti
- filmske in fotografske umetnosti
- novejše zgodovine
- priprava razstav, publikacij ter drugih oblik predstavljanja domače kulturne dediščine v občini, državi in tujini, kakor tudi organizacija predstavitev kulturne dediščine z drugih območij države in iz tujine;
- izobraževanje in vzgoja otrok in odraslih glede varovanja kulturne dediščine strokovna pomoč fizičnim in pravnim osebam, ki imajo zbirke premične dediščine (zasebne muzejske zbirke).

V. PREDSTAVITEV KULTURNE DEDIŠČINE

Primerna predstavitev kulturne dediščine javnosti je pomemben dejavnik, s katerim želimo doseči, da se širša javnost zave dediščine, s katero živimo, in jo zna na primeren način spoštovati, vrednotiti in ohranjati. Predstavitev bi potekala v več akcijah na več nivojih, pritegniti pa bi bilo potrebno tudi ustrezno skupino strokovnjakov (oblikovalci, komunikologi, zgodovinarji, umetnosti zgodovinarji, etnologi, pedagoški delavci). Večino teh predstavitev bi organizirali in vodili v okviru izvajanja muzejske dejavnosti.

1. Celostna podoba

Potrebno bi bilo izdelati celostno podobo za predstavljanje dediščine, razglašene spomenike državnega in lokalnega pomena. Celostna podoba je pomembna zato, ker s pomočjo določenih standardiziranih simbolov lahko prepoznamo, da imamo pred seboj dediščino in hkrati lahko dediščino občine povežemo v skupno celoto. Celostna podoba razglašene dediščine bi se uporabljala pri vsem javnem predstavljanju dediščine (označbene table, zloženske, vodnik, razglednice ...) in mora ustrezati predpisanim standardom.

2. Označbene table

V skladu z Zakonom o varstvu kulturne dediščine je potrebno spomenike označiti. V ta namen bi bilo potrebno namestiti označbene table, ki bi ustrezale sprejetim kriterijem in bi bile v skladu s celostno podobo predstavljanja spomenikov v občini Domžale.

3. Katalog z zemljevidom

Občina Domžale bi za namen prezentacije in popularizacije svojih kulturnih spomenikov izdala katalog, v katerem bi bila predstavljena nepremična kulturna dediščina in zbirke premične kulturne dediščine, ki so odprte za javnost (primer: Trkamo na vrata dediščine). Posamezen spomenik bi bil predstavljen s kratkim tekstom in slikovnim materialom. Katalogu bi bil priložen zemljevid občine, na katerem bi bili označeni kulturni spomeniki.

4. Zloženske

Občina Domžale bi izdala posebne zloženske za posamezne kulturne spomenike, v katerih bi bil lahko daljši tekst o spomeniku z obsežnejšim slikovnim gradivom. Zloženske bi bile dosegljive na kulturnem spomeniku samem, če so za to pogoji (sakralni spomeniki ...), ali pa na določenih točkah promocije (knjižnica, občinska stavba, kulturni dom ...).

5. Predstavitev na spletu

V okviru portala Občine Domžale bi pripravili predstavitev dediščine na svetovnem spletu. Obsegala bi opis posameznih enot dediščine, možnosti ogleda in slikovno gradivo.

6. Predstavitve dediščine v medijih

Z namenom popularizacije dediščine in krepite lokalne identitete bi bilo potrebno spodbujanje posameznih strokovnih sodelavcev, da bi se s prispevki o dediščini pojavljali v lokalnih in drugih medijih. Na ta način bi bila najširša javnost seznanjena z vrednostjo kulturnih spomenikov, ki se nahajajo na območju občine Domžale in bi jih znala ustrezno vrednotiti in se z njimi identificirati. Ko bo izdelana celostna podoba lokalne dediščine, pa bi v lokalnih medijih objavili tudi akcijo s predstavitvijo posameznih spomenikov. Spomenike, ki so zanimivi za širšo javnost, pa bi predstavili tudi v medijih, ki niso vezani samo na lokalno okolje.

7. Video predstavitev kulturne dediščine

Najpomembnejše enote kulturne dediščine je potrebno predstaviti na posebnih namensko filmskih posnetkih oz. kasetah »Po poteh kulturne dediščine občine Domžale«, ki bodo na razpolago najširšemu krogu zainteresiranih, še posebej pa šolam.

8. Delo s ciljnimi skupinami

Z namenom krepitev lokalne identitete bi bilo potrebno tudi delo s posameznimi ciljnimi skupinami. To so predvsem učenci osnovnih in srednjih šol ter upokojniki, organizirani v društvih. Za posamezne ciljne skupine bi lahko pripravili: tematske kulturne dneve, razpisali raziskovalne projekte, organizirali raziskovalne tabore, pripravili tematske večere in tematske delavnice ter dneve odprtih vrat. Posamezne akcije bi bile ustrezno predstavljene tudi v lokalnih in drugih medijih ter na spletu.

Krepitev zavesti o vrednosti dediščine je seveda mogoča na mnogo načinov. Od relativno ustaljenih, ki so predstavljeni zgoraj, do inovativnih pristopov, ki terjajo večji ustvarjalni angažma posameznikov in pripravljenost lokalne skupnosti, da podpre tudi drznejše projekte. Samo kot ideje naj navedem: natečaj za otroško slikanico o izdelavi slamnatih pokrival, izdelava DVD-roma, ki bi jo prepustili mladim ustvarjalcem, vsakoletni pohod po poteh kulturne dediščine in podobno.

4.3. Program Muzejskega društva Domžale

1. Splošne usmeritve

- Muzejsko društvo Domžale (MdD) skrbi za celostno zgodovinsko podobo Občine Domžale z vidika arheološke, etnografske, obrtne in industrijske dediščine. Poleg ohranjanja in varovanja kulturne dediščine mesta in občine MdD skrbi za sistematično raziskovanje zgodovine, v naslednjih letih je potreben predvsem večji poudarek na raziskavi in prikazu gospodarske zgodovine kraja.
- MdD goji zgodovinsko zavest, v sodelovanju z osnovnimi in srednjimi šolami, knjižnico, društvi in muzeji v Sloveniji in izven nje. V naslednjem štiriletnem obdobju bo dalo društvo še večji poudarek kot doslej strokovnemu sodelovanju z muzejsko stroko in s tem posredno tudi pedagoški in andragoški dejavnosti.
- MdD bo v prihodnjem mandatnem obdobju začelo s sistematičnim raziskovalnim delom na področju evidentiranja obstoječih zasebnih zbirk in preučevanjem zgodovine kraja po programu nastajajočega Mestnega muzeja Domžale.
- Poklon znanim Domžalčanom: v naslednjem mandatnem obdobju bomo v MdD začeli s sistematičnim odkrivanjem spominskih obeležij na rojstnih hišah znanih sokrajanov,
- Aleja znanih: v enem izmed parkov načrtujemo postavitve aleje znanih Domžalčanov

- Soba županov: prizadevali si bomo za postavitev obeležja vsem županom, ki so v zgodovini Domžal opravljali to pomembno funkcijo
- Stalne oblike strokovnega dela: razstave, strokovna predavanja, strokovne ekskurzije in strokovno izobraževanje

2. Plan dela za leto 2009:

1. PREDSTAVITEV KATALOGA 1. FF TOGETHERNESS

V sklopu prvega Filmskega festivala Togetherness bo Muzejsko društvo Domžale kot pobudnik in glavni organizator novega filmskega festivala v spomin na pionirja filmske kamere nekdanje skupne države, snemalca Nenada Jovičiča, pripravilo strokovni katalog. Na povabilo organizatorja so članke v katalog prispevali filmski strokovnjaki, s katerimi je MdD sodelovalo pri pripravi vsebinskih podlag in širitve osnovne zamisli o festivalski dejavnosti. Vsebina kataloga se nanaša na poklic filmskega snemalca, pomen filmske kamere, ohranjanje dediščine ustvarjalca izjemne širine Nenada Jovičiča v sklopu FF Togetherness. Katalog bo dvojezičen – slovensko/angleški.

Predstavitev: posebna tiskovna konferenca z gosti in kulturnim programom (Ljubljana – Slovenska kinoteka ali Kino Dvor) in ob otvoritvi fotografske razstave v Domžalah

Izvedba: februar 2009

- FOTOGRAFSKA RAZSTAVA O NENADU JOVIČIČU

MdD bo v Knjižnici Domžale pripravilo fotografsko razstavo o snemalcu Nenadu Jovičiču. Razstava bo spomin na 1. FF Togetherness in hkrati napoved 2. FF v mesecu aprilu 2009. Vsebinsko bo razstava zaokrožila predstavitev dediščine Nenada Jovičiča na prvem FF, pomen filmske fotografije in delo snemalca pri nastajanju filma.

Ob razstavi bomo predstavili katalog 1. FF Togetherness in v sklopu tega povabili avtorje prispevkov.

Izvedba: februar 2009

- FILMSKI FESTIVAL TOGETHERNESS 2.

Organizacija 2. FF Togetherness v sodelovanju z Občino Domžale. Vsebinski program je okvirno začrtan in usklajen s strokovnim timom sodelavcev, ki so svojo vlogo dobro opravili v letošnjem letu. Festival ima ustrezno dodatno podporo s strani Jugoslovanske kinoteke ter Slovenskega arhiva. Selektor FF Togetherness 2 je direktor Jugoslovanske kinoteke, g. Radoslav Zelenović, ki je našo pobudo sprejel glede na županovo podporo na zaključku 1. Filmskega festivala Togetherness v aprilu 2008. Gospod Zelenović je avtor številnih strokovnih člankov o filmskih ustvarjalcih, ki so pustili sled, predava filmsko znanost na tamkajšnji fakulteti in je pripravil izhodišča za nadgrajeno skupno delovanje. Hkrati smo zasnovali še odličnejši natečaj mednarodnega značaja, posvečen pogledu snemalca, ki bo sledil prvotni ideji »Pomlad in našemu mestu« z dopolnitvijo – stik z mladimi in iskanje kakovostnih

prispevkov na teme poudarjanja pomena filmskega ustvarjanja. Začeto delovanje kot prispevek k razvoju stroke z vidika snemalca za našo prihodnost bomo nadaljevali z javno okroglo mizo ter povabljenimi strokovnjaki (nekateri so nam že potrdili svojo pripravljenost).

Izvedba: april 2009

2. STROKOVNA EKSKURZIJA V MÜNCHENSKI TEHNIŠKI MUZEJ

V sodelovanju s Tehniškim muzejem Slovenije (TMS), Občino Domžale in SMD (Slovenskim muzejskim društvom) bomo organizirali strokovno ekskurzijo v Technisches Museum v München.

Program bo strokovno obarvan in zanimiv tako za naše člane kot tiste, ki jih področje tehnike, specializirana področja enega res izjemnih muzejev tega dela sveta zanima. Pričakujemo večjo udeležbo.

Izvedba: maj 2009

3. ZBORNİK OBČINE DOMŽALE

Zadnji in edini zbornik je v Občini Domžale izšel daljnega leta 1979 in po tridesetih letih je čas za premike na tem področju – novo izdajo Zbornika. Pri MdD bo v ta namen v sodelovanju s strokovnimi institucijami in Občino Domžale ustanovljen uredniški odbor, ki bo pripravil strokovne vsebine za izdajo novega zbornika. Vsebinska vsebina novega zbornika se bo nanašala na dosedanje delovanje MdD in vsebine, ki jih je društvo predstavilo do sedaj ali bodo predmet nadaljnega preučevanja. Predlog nekaterih vsebin:

- nova arheološka najdišča v naši občini
- ustanovitev trga Domžale 1925
- delo Jožeta Karlovška
- Program varovanja kulturne dediščine
- Univerzale in izginula industrijska dediščina

Priprava gradiva od januarja do maja 2009.

Izvedba: september 2009, v sklopu DEKD

4. DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE 2009

V letu 2009 bodo DEKD skladno z evropskim letom inovativnosti in ustvarjalnosti posvečeni INOVATIVNOSTI IN USTVARJALNOSTI V POVEZAVI S KULTURNO DEDIŠČINO. Temo bo predvidoma osvetljena iz dveh zornih kotov:

- prvi bo zajemal inovativnost in ustvarjalnost na posameznih področjih kulturne dediščine in zgodovinski pregled inovativnih rešitev in ustvarjalnih pristopov, ki so v dediščini prepoznavni še danes
- drugi pa bo namenjen ohranjanju kulturne dediščine in vzdrževanju vrednot preteklosti. Največji dosežek njenega prezentiranja je ravno strokovno inovativni in ustvarjalni pristop. Tak pristop, ki sodobnega človeka pritegne, ga osvoji in mu omogoči, ne le da sporočila preteklosti razume, temveč jih tudi kakovostno vključuje v svoje vsakdan. Tako naj bi drugi pogled predstavljal ustvarjalne in inova-

tivne prakse varovanja kulturne dediščine (od raziskav, dokumentiranja, restavriranja, konservatorskih pristopov, prezentacije, ...) na področjih umetnostne, stavbne in tehniške dediščine, papirja in knjig, stekla, kovice, kamna, lesa, keramike, rokodelskih znanj in tehnologije.

Priprava gostujoče razstave in spremljevalni program

Priprava: januar – maj 2009

Izvedba: september 2009

5. ŠIRJENJE ZAVESTI O POMENU SKRBI ZA KULTURNO DEDIŠČINO

Promocija delovanja društva skozi program društva in projekte, promocija muzejske dejavnosti, navezovanje stikov z osnovnimi šolami in gimnazijo v Občini Domžale, sorodnimi društvi po Sloveniji, v EU in izven nje. Priprava permanentnega programa sodelovanja. Izdaja priložnostne zloženke.

Priprava: januar – maj 2009

Predstavitev: september 2009

6. VZDRŽEVANJE IN NADGRAJEVANJE SPLETNIH STRANI

Vsebinsko dopolnjevanje društvene spletne strani www.mdd.si ob zgoraj naštetih aktivnostih po programu skozi vse leto.

Izvedba: vse leto 2009

3. Plan dela za obdobje 2010 – 2011

- Zbornik Občine Domžale
- edini zborik občine Domžale je izšel daljnega leta 1979, zato ob

trideseti »obletnici« Mdd daje pobudo Občini za konstituiranje ureadniškega odbora, ki bo poskrbel za kontinuiteto na tem področju

- Mdd hkrati pripravi vsebinske smernice za naslednje številke zbornika, ki naj bi po našem predlogu izhajal vsaj na dve leti.
- Naslednji, tretji zbornik naj bi predvidoma izšel leta 2010.

Organizacija mednarodnega projekta FF Togetherness

- organizacija vsakoletnega festivala
- vsebinski razvoj popularizacije filma skozi poudarek pomena prezentacije poklica kamermana oz. filmskega snemalca
- popularizacija filmske znanosti skozi vsakoletno organizacijo okrogle mize
- raziskave in proučevanje filmske dediščine Nenada Jovičiča tudi na področju balkanske kinematografije
- povezovanje s sorodnimi festivali po svetu in širjenje pomena dela filmskega snemalca na njih
- vključevanje lokalne javnosti v filmski projekt skozi natečaj ob vsakoletnem FF
- zasnova nove filmske šole
- prizadevanje za pridobitev lokalne kinodvorane in umestitev FF v Domžale
- izdajanje vsakoletne publikacije po izteku FF

Vsakoletno vključevanje v razpisane programe Dnevov evropske kulturne dediščine pri Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije

- triletne izkušnje vključevanja MdD v pripravo programov glede na razpisno temo so dale dobre rezultate, predvsem pa smo skozi izvajanje programa uspeli aktivno animirati, vključiti in povezati različne ciljne skupine (kot je bila množična udeležba pohodnikov k graščinam v Občini Domžale), hkrati pa je to dobro izhodišče za raziskave in prezentacijo še neobdelane lokalne zgodovine in možnost vključevanja le-te v nacionalne projekte
- MdD predlaga koordinacijo dogodkov v okviru Občine Domžale

Pomoč pri pripravi zbirk za postavitev bodočih razstav Mestnega muzeja Domžale

- sodelovanje pri popisu zbirk na terenu,
- sodelovanje pri zbiranju nesnovne dediščine
- nadaljevanje revitalizacije in prezentacije slamnikarske zbirke
- oblikovanje publikacije o prvih muzejskih zbirkah MMD (katalog)
- izdelava multivizijske predstvitve

Oblikovanje pedagoške in andragoške sekcije

- sodelovanje pri pripravi in izvedbi seminarja (etnološko-muzejske delavnice) za zasebne zbiralce Občine Domžale
- s sodelovanjem zainteresiranih institucij bo MdD pripravljalo letne pedagoško – andragoške delavnice in seminarje

Vsakoletno vzdrževanje in nadgrajevanje spletnih strani

- ažurno vsebinsko dopolnjevanje spletnih strani

Prizadevanje za pridobitev lastnih razstavnih in depojskih prostorov

- za umestitev muzejske dejavnost naj-boljšo rešitev vidimo v nekdanji tovarni Univerzale.

V. JAVNI INTERES OBČINE, SPLOŠNI CILJI IN UKREPI

5.1. Opredelitev javnega interesa za kulturo po področjih

Ljubiteljske dejavnosti

V javni interes na področju ljubiteljskih dejavnosti spadajo: vse dejavnosti kulturnih društev, skupin in ostalih organizacij, ki delujejo na področjih kulture, zagotavljanje infrastrukturnih in tehničnih pogojev za izvajanje kulturne dejavnosti, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti.

Varstvo kulturne dediščine

V javni interes na področju kulturne dediščine spadajo: vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti, zagotavljanje materialnih in drugih pogojev za uresničevanje kulturne funkcije dediščine ne glede na njeno namembnost, zagotavljanje javne dostopnosti dediščine ter omogočanje njenega proučevanja, preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine, skrb za uveljavljanje in razvoj sistema varstva dediščine, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti. V javni interes

na področju arhivske dejavnosti spadajo: varstvo arhivskega gradiva kot kulturnega spomenika, zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje varstva, mednarodna dejavnost, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti.

Knjižnična dejavnost

V javni interes na področju knjižnične dejavnosti spadajo: optimalna ponudba knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah, ponudba informacij in storitev, ki so osredotočene na kulturne, izobraževalne, informacijske in socialne potrebe okolja, informacijsko opismenjevanje in podporo vseživljenjskemu učenju; zagotavljanje prostorskih pogojev in opreme za uporabo gradiva, pridobivanja informacij in smotrno izrabo prostega časa v knjižnici, omogočanje dostopa do urejenih zbirk domoznanskega gradiva za lokalne študije; izobraževanje, raziskovanje in podporni projekti na področju knjižnične dejavnosti ter mednarodno sodelovanje, učinkovit sistem pridobivanja obveznega izvoda gradiva na vseh medijih, ki bo zagotavljal popolnost, ohranitev in dostopnost nacionalne zbirke, dostop do podatkov o vseh delih nacionalne zbirke iz vseh knjižnic v Sloveniji in preko interneta, tekoče objavlanje Slovenske bibliografije, dostopnost vseh redkih in ogroženih gradiv s pomočjo restavriranja, prenosa na nadomestne nosilce, zlasti mikrofilm in elektronske medije, dostop do svetovnih virov informacij, zlasti s pomočjo elektronskih publikacij oz. interneta, medknjižnična izposoja iz domačih in tujih knjižnic, koordiniran

sistem mednarodnega številčenja publikacij oz. storitev za mednarodno bibliografsko kontrolo.

Sodelovanje s Slovenci zunaj RS

V javni interes za kulturo na področju Slovencev zunaj RS spadajo: kulturno delovanje Slovencev v zamejstvu, Slovencev po Evropi, Slovencev v državah bivše Jugoslavije, Slovencev v prekomorskih državah v najširšem pomenu besede, delovanje društev in institucij, ki pokrivajo to področje v Sloveniji, promocija kulturne ustvarjalnosti Slovencev zunaj RS v matični državi, promocija ustvarjalnosti Slovencev zunaj RS na vseh področjih kulture in preko njih promocija slovenske kulture v državah, v katerih živijo, izobraževanje, informatizacija, raziskovanje in podporni projekti.

Občina Domžale na mednarodnem kulturnem področju – kot občina sodeluje:

s Slovenskim društvom Slovenija Ruti – Švica, Občino Koprivnica.

5.2. Cilji oziroma programi in ukrepi lokalnega programa za kulturo

5.2.1. Splošni cilji in ukrepi

1. Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika.

Ohranjanje in razvoj slovenskega jezika znotraj Evropske unije je eden od najpomembnejših ciljev nacionalnega in lokalnih programov za kulturo. Gre za usklajeno skrb za kulturno, politično in ekonomsko razsežnost jezika. Čeprav se v okviru Evropske unije zagovarja ideja večjezičnosti ter

spoštovanje in razvijanje jezikovne raznolikosti, je realnost te ideje vsekozi soočena z vprašanjem delitve na uradne, delovne ter regionalne jezike. Jezikovna politika mora posegati na vsa področja kulturnega udejstvovanja od knjižnične in založniške dejavnosti pa do uprizoritvenih in avdiovizualnih umetnosti, ki jim je jezik eno od orodij ustvarjanja. Skrb za jezik se kaže v podpori programov in projektov, ki izkazujejo ali spodbujajo razvoj jezikovne kulture.

Ukrepi:

- literarna dejavnost: spodbujanje ustvarjanja v slovenskem jeziku in prevajanja, povečevanje dostopnosti knjige ter dvig ravni bralne kulture in funkcionalne pismenosti
- knjižnična dejavnost: povečevanje dostopnosti knjižničnega gradiva, elektronskih publikacij v slovenščini, digitalizirane knjižne dediščine ter razvoj branja
- uprizoritvene umetnosti: spodbujanje produkcije in postprodukcije v slovenskem jeziku in izvirne slovenske dramatike ter pomoč pri njihovem prenosu v druge medije
- mediji in avdiovizualna kultura: dvig ravni jezikovne kulture
- ljubiteljske dejavnosti:
- vokalna glasba: spodbujanje izvajanja slovenskih pesmi (tudi ljudskih) v izvorni obliki in priredbi
- folklorna dejavnost: ohranjanje in negovanje ljudskega izročila
- skrb za slovenska narečja: v literarni, gledališki, folklorni dejavnosti in vokalni glasbi

- literarna dejavnost: vključevanje mladih v ustvarjalne delavnice
- izobraževalna dejavnost: novinarske delavnice, literarni ustvarjalci, tečaji retorike
- poudarek na sodelovanju z zamejskimi Slovenci: z društvi na vseh področjih kulturnega življenja
- dvig ravni uporabe slovenskega jezika v javni rabi
- ohranjanje narečij

2. Zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvarjalnost.

Kultura je neodtujljivi del človekovih pravic in kot taka dosegljiva najširšemu krogu uporabnikov. Cilj je zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin na različnih ravneh (lokalna, fizična, informacijska, socialna...) in pogojev za ustvarjalnost. Dostopnost kulture tako ne sme biti pogojena geografsko ali s socialnim statusom posameznika. Ta cilj je potrebno uveljaviti na vseh področjih kulture.

Ukrepi:

- zagotavljati dostopnost javne kulturne infrastrukture najširšemu krogu izvajalcev s področja kulture
- prednostna podpora investicijam, ki zagotavljajo prostorske pogoje za delovanje izvajalcev na področjih kulture, ki je v javnem interesu
- urediti lastniška in najemna razmerja za prostore, ki se uporabljajo za kulturne dejavnosti
- v ustanovitvenih aktih in programih dela javnih zavodov opredeliti zagotavljanje dostopnosti kulturnih dobrin in pogojev za ustvar-

- jalnost kot temeljno poslanstvo zavodov
- prednostna podpora programom in projektom, ki zvišujejo ravni dostopnost kulture, informiranost o kulturi in izboljšujejo pogoje za ustvarjanje na vseh področjih kulture
- povečanje finančnih sredstev za obnovo in vzdrževanje kulturnih objektov, ki so v lasti društev.

Z namenom, izboljšati pogoje delovanja ljubiteljskim kulturnim društvom, zagotavlja občina sredstva za obnovo kulturnih domov, vložila pa je tudi znatna sredstva v obnovo poletnega gledališča na Studencu.

3. Neposredna podpora ustvarjalcem in projektom na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti

Glede na omejene možnosti trga sodi med prioritete cilje zagotovitev spodbudnih pogojev za delo ustvarjalcev in kulturnih društev v lokalnem okolju. Cilj prispeva k dvigu ustvarjalnosti posameznikov ter društev in dostopnosti ustvarjanja ter spodbuja kulturno raznolikost. Ljubiteljskim kulturnim društvom je potrebno omogočiti sodelovanje s strokovnimi kadri ter omogočiti različne oblike dodatnega izobraževanja za dvig kvalitete projektov.

Ukrep:

- zagotoviti sredstva za strokovno izobraževanje ustvarjalcev in kulturnih društev,
- zagotoviti sredstva za izvajanje obstoječih programov različnih izvajalcev (JSKD, kulturna društva)

- spodbujanje samozaposlenih v kulturi,
- spodbujati sodelovanje kulturne stroke z neprofesionalnimi ustvarjalci in kulturnimi društvi,
- zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje izobraževalnih oblik (seminarji, delavnice...) za posameznike in kulturna društva
- zagotavljanje infrastrukturnih pogojev za izvajanje dejavnosti kulturnih društev
- spodbujati sodelovanje med ponudniki kulturnih izobraževalnih oblik v lokalni skupnosti (JSKD, ZKD, različna društva)
- spodbujati sodelovanje s šolami in vzgojnimi ustanovami na vseh področjih kulturnega življenja
- spodbujanje sodelovanja in povezovanja s slovenskimi manjšinami, izseljenci, spodbujanje mednarodnega sodelovanja

4. Vključevanje kulturne vzgoje na vse ravni izobraževalnih procesov

Kulturna vzgoja je preplet ustvarjanja na vseh področjih kulture, od tradicionalnih do sodobnih umetniških zvrsti, vključno s popularno kulturo in mediji ter vzgoja osveščenih uporabnikov kulturnih dobrin in storitev. Neposredno sodelovanje med izobraževalnimi institucijami – predvsem vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami – in različnimi ponudniki kulturnih vsebin (društva, JSKD, kulturni zavodi ...) mora konkretno nadgraditi dejavno občinsko kulturno politiko pri oblikovanju in izvajanju šolskih programov.

Občinska kulturna politika prednostno skrbi za izobraževanje na tistih

področjih kulturnega izobraževanja, ki jih šolski sistemi ne vključujejo in s štipendijami zagotavlja izobraževanje za umetniške in druge poklice v kulturi. Namen občinske kulturne politike je aktivno sodelovanje pri vzgoji tako uporabnikov kot ustvarjalcev kulturnih dobrin vseh starostnih skupin.

Ukrepi:

- spodbujanje kulturnih društev k večji dejavnosti na področju kulturne vzgoje (podpora projektom, ki so namenjeni otrokom in mladim ...)
- opredelitev kulturne vzgoje kot ene izmed temeljnih nalog v programih dela javnih zavodov in skladov
- spodbujanje sodelovanja na področju kulture med kulturnimi (KD, skladi in zavodi) in izobraževalnimi institucijami (vrtci, šolami) v občini
- oblikovanje in/ali sofinanciranje kulturnih abonmajev za različne starostne in socialne skupine
- dejavna vloga občinske kulturne politike v oblikovanju in izvajanju izobraževalne politike na področju kulture
- zagotavljanje štipendij za izobraževanje za poklice v kulturi
- spodbujanje kulturnih društev k večji dejavnosti na področju izobraževanja za poklice v kulturi
- organiziranje izobraževanj za učinkovitejšo izrabo sredstev iz skladov EU

5. Spodbujanje kulturne raznolikosti.

Kulturna raznolikost, pluralizem ustvarjanja in kulturnih dobrin so cilji, na katerih temelji ideja o evropskem združevanju in ki ga opisuje tudi UNESCO-v dokument Naša ustvarjalna raznolikost (1993). Odprtost občinske kulturne politike za druge kulture, mednarodne izmenjave, kulturne pravice narodnih skupnosti in manjšinskih skupnosti ter kulturno dejavnost Slovencev zunaj RS, pomembno prispeva k razvoju kulturne identitete posameznikov in skupnosti. Namen uresničevanja cilja je predvsem ohraniti in promovirati bogato kulturno izročilo in njegove posebnosti znotraj občine, regije, države in EU. Pomembno je izoblikovati dovolj široke in izvirne programe, ki se bodo potegovali za sredstva iz evropskih skladov. Cilj je z vidika občine pomemben, saj je slovenska kultura prepoznavna po svoji bogati notranji raznolikosti, ki jo je mogoče ohraniti samo s pomočjo spodbudne občinske kulturne politike.

6. Spodbujanje kulturnih projektov za dvig kvalitete življenja in povečanje socialne kohezivnosti

Zavedanje vpliva kulture na dvig kvalitete življenja se jasno odraža v podpori občinske politike projektom in programom. Dostopnost kulture ne sme biti bistveno pogojena s socialnim statusom posameznika, starostno, spolno, etnično ali religijsko pripadnostjo. Občinska kulturna politika zagotavlja okolje in možnosti za oblikovanje širokih programov/projektov kulturnih ponudnikov, ki

so dostopni večjemu številu občanov in obiskovalcem ter ne izključujejo depriviligiranih socialnih skupin. Prednostna podpora velja projektom, ki spodbujajo medgeneracijsko sodelovanje ter nacionalno in versko strpnost.

7. Aktivno sodelovanje med kulturo in gospodarstvom

Pomembno poglavje za spodbudo kulturne ustvarjalnosti je tudi med-sektorsko sodelovanje, predvsem v smislu promocije in trženja kulture. Slovenski kulturni trg je finančno in prostorsko omejen, iz česar sledi, da je spodbuda omenjenemu sodelovanju ena pomembnejših nalog lokalne kulturne politike. Sredstva za izvajanje kulturnih programov morajo izvirati tako iz javnega sektorja (občinski proračun) kot tudi iz zasebnega sektorja (sponzorstva...). Poleg tega, da takšno sodelovanje deluje spodbudno na ustvarjalnost ter dostopnost kulturnih dobrin, je vključevanje gospodarskega sektorja v kulturno sfero pomembno tudi z vidika socialne kohezivnosti, razvoja kadrovskih oz. človeških virov ter kakovostnega preživljanja prostega časa.

8. Informatizacija v kulturi.

Z izboljševanjem tehnične opremljenosti za vzpostavljanje komunikacijsko informacijske mreže in izboljševanjem pogojev za dostop do informacij v kulturi se omogoča povečanje dostopnosti kulture, zagotavlja kvalitetnejše strokovno evalviranje kulture ter povečuje seznanjenost z dogodki in trendi na kulturnem področju za vse zainteresirane. Glavna na-

loga za doseg tega cilja predstavlja povezovanje različnih informacijskih sistemov, ki že delujejo (npr. mreža izpostav JSKD, knjižnična mreža) na področju kulture ter izpopolnjevanje tehnične opreme za društva ter izobraževanju uporabnikov.

Ukrepi:

- podpora nabavi računalniške, programske in komunikacijske opreme za kulturna društva, izpostavo JSKD, splošne knjižnice, javne zavode s področja kulture
- podpora mrežnemu povezovanju med kulturnimi društvi, knjižnico in JSKD in drugimi akterji na področju kulture
- informatizacija delovnih procesov javnih zavodov
- prednostna podpora drugim informacijskim projektom na področjih kulture

Indikatorji:

- kvantiteta, kvaliteta in ažurnost dosegljivih informacij na področjih kulture
- povezanost informacijskih sistemov na področjih kulture
- dostopnost in izkoriščenost teh informacij
- možnost kreativne izrabe informacijskih sistemov na področjih kulture
- koordinacija - terminsko usklajevanje programov izvajalcev
- osnovanje kulturnoinformacijskih centrov na nivoju zaokroženih geografskih območij
- brezplačen dostop do informacij o kulturni ponudbi

- brezplačno oglaševanje o kulturnih storitvah v lokalnih časopisih.

5.2.2. CILJI oziroma PROGRAMI

Lokalni program za kulturo določi vsebino programov, njihov obseg in definira način njihovega uresničevanja.

Cilji oz. programi:

Občina Domžale uresničuje javni interes na področju kulture z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin, s sofinanciranjem javnih kulturnih programov ter sofinanciranjem kulturnih projektov na področju založništva, sofinanciranju kulturnih prireditev ipd.

Občina Domžale trajno in nemoteno zagotavlja javne kulturne dobrine v dveh javnih zavodih. Kot soustanoviteljica Knjižnice Domžale zagotavlja knjižnično dejavnost za svoje občane. Kot ustanoviteljica Kulturnega doma Franca Bernika Domžale zagotavlja dostopnost do različnih koncertnih, gledaliških idr. prireditev, likovnih razstav ipd. Javnim zavodom občina zagotavlja sredstva za izvajanje javne službe v višini splošnih stroškov delovanja, stroškov za plačilo dela v skladu s kadrovskim načrtom, programske materialne stroške ter stroške investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme. Obseg sredstev se zagotavlja na podlagi programa dela javnih zavodov ter v okviru realnih možnosti občinskega proračuna. Način zagotavljanja sredstev se vsako leto opredeli v pogodbi o financiranju zavoda. Javna zavoda pripravljata

tako vsebinska kot finančna poročila o poslovanju preteklega obdobja.

Poleg zagotavljanja javnih kulturnih dobrin na način javne službe občina podpira tudi posamične kulturne projekte ter javne kulturne programe.

Na podlagi javnega poziva se vsakoletno sofinancirajo:

- programi kulturnih prireditev
- založniška dejavnost
- programi pustovanj, miklavževanj, božično novoletnih prireditev in silvestrovanja.

Obseg sofinanciranja posameznih programov je odvisen od zagotovljenih proračunskih sredstev. Pričakujemo, da bo v srednjeročnem planskem obdobju mogoče zagotoviti realno rast obsega takšnih programov.

V proračunu se vsakoletno zagotavljajo sredstva za Pustni karneval na Viru, ki je postal že tradicionalen.

Za uresničevanje javnega interesa na področju ljubiteljskih dejavnosti občina koristi storitve Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Domžale, s katerim vsako leto sklene pogodbo o sofinanciranju. Glede na strokovno poznavanje ljubiteljskih dejavnosti v srednjeročnem obdobju načrtujemo, da bi sklad, upoštevaje zakonske regulative, prevzel izvajanje posamičnih nalog s tega področja, ki so se v javnem interesu izvajale preko Zveze kulturnih društev, katere ustanoviteljica pa ni občina, pač pa društva.

Na področju ohranjanja naravne in kulturne dediščine zagotavljamo sredstva za obnovo posameznih kulturnih spomenikov, v skladu s smernicami Zavoda za varstvo kul-

turne dediščine Slovenije, OE Kranj in Zavoda za varstvo naravne dediščine Slovenije, OE Kranj. V povezavi z Zavodom za varstvo kulturne dediščine pripravljamo predlog prednostne liste za razglašanje kulturnih spomenikov. Na podlagi odlokov o razglasitvi bo možno tudi kandidirati na republiška sredstva za sanacijo kulturnih spomenikov. Izvedba posameznih programov bo odvisna od višine proračunskih sredstev, za katera v srednjeročnem obdobju predvidevamo realno rast.

Zakon o vojnih grobiščih prenaša dolžnost vzdrževanja vojnih grobišč na državo, sama izvedba pa ostaja še naprej na lokalni ravni. V srednjeročnem obdobju načrtujemo ureditev lastništva določenih spomenikov in opredelitve območja spomenikov.

Pri izvedbi programov občina sodeluje: z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti, Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Kranj, Zavodom za varstvo naravne dediščine, OE Kranj, Muzejem Kamnik.

Obseg:

Načrtujemo vsaj realno ohranjanje obsega kulturnih programov v občini. Javni interes občine se bo udeležil predvsem na podlagi letnih izvedbenih načrtov občine, programov javnih zavodov ter javnih razpisov in javnih pozivov za financiranje javnih kulturnih programov in kulturnih projektov.

Občina bo zagotavljala zakonsko določene javne kulturne dobrine kot je knjižničarstvo, varstvo kulturne dediščine, muzejsko dejavnost, podpirala pa bo tudi ljubiteljske kulturne dejavnosti in druge kulturne projekte

na podlagi letnih javnih povabil in javnih razpisov.

Občina bo na podlagi letno zagotovljenih proračunskih sredstev zagotavljala pogoje za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin, kulturno raznolikost.

Uresničevanje:

Občina Domžale uresničuje javni interes za kulturo z zagotavljanjem kulturnih dobrin kot javnih dobrin na način javne službe in s podporo posamičnim kulturnim projektom ter javnim kulturnim programom v okviru zagotovljenih sredstev v proračunu. Pri uresničevanju kulturnega programa se upoštevajo tudi pobude civilne družbe.

PROGRAMSKE NALOGE LOKALNE SKUPNOSTI NA PODROČJU LJUBITELJSKIH KULTURNIH DEJAVNOSTI **(društvena kulturna dejavnost)**

V občini Domžale sistemsko pokrivata ljubiteljsko kulturno dejavnost Javni sklad Republike Slovenije za ljubiteljske kulturne dejavnosti območja izpostava Domžale (v nadaljevanju JSKD) in Zveza Kulturnih društev Občine Domžale (v nadaljevanju ZKDD).

Osnovna namena obeh organizacij sta enaka. Bogatitev kulturnega življenja s spodbujanjem kulturne ustvarjalnosti, povezovanjem kulturnih društev, skupin in posameznikov s področja pristočasnih kulturnih dejavnosti, s kulturno vzgojo in izobraževanjem ter posredovanjem in varovanjem kulturnih vrednot.

V obeh oblikah organiziranja ljubiteljskega kulturnega življenja v večini primerov delujejo isti ljudje.

JSKD je način institucionalizacije izvajanja kulturne politike slovenske vlade na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti. Nastanek množice novih občin, pestre politične strukture v njih in s tem zelo različen odnos do ljubiteljske kulture v Sloveniji, so povzročile, da je bilo potrebno to dejavnost zakonsko zaščititi, da bi zagotovili kolikor toliko enakomeren razvoj po vsej Sloveniji. Preseči je bilo potrebno »vrtičkarstvo« novih občin, ki niso bile kaj dosti zainteresirane za povezovanje z drugimi. Za razliko od Zveze kulturnih društev, sklad sofinancira tiste programe, ki presegajo lokalni pomen. To pomeni, da na nobeni ravni sklad ne pokriva programov v celoti, še v najmanjši meri na območni ravni. Sredstva lokalnih skupnosti pa so pogoj za pridobitev republiških.

Območna izpostava Domžale opravlja naloge na območju nekdanje Občine Domžale. Financira se iz sredstev državnega proračuna in deležev sredstev lokalnih skupnosti. »Država« zagotavlja sredstva za stroške dela, vodi računovodstvo in knjigovodstvo, delno pokriva materialne stroške in delno izvedbo programov. Skrbi tudi za nabavo osnovnih sredstev. OI Domžale izvaja območne, medobmočne in državne programe na področju glasbene, gledališke, plesne, foto, filmske, likovne in literarne dejavnosti. Skrbi za izobraževanje kadrov in sodeluje pri založniški dejavnosti. JSKD podeljuje priznanja sklada.

Zvezo kulturnih društev občine Domžale, ki je tudi organizirana kot društvo, so januarja 2001 ustanovila društva, ki delujejo na območju Občine Domžale. Prejšnja Zveza kulturnih društev Domžale, ki je delovala na območju nekdanje občine, je razpadla, ker je zanjo prispevala sredstva samo Občina Domžale.

ZKDD je osnovna oblika povezovanja društev v lokalni skupnosti in predstavlja skupno zastopstvo društev v odnosu do lokalne skupnosti. Zveza spremlja dejavnosti posameznih skupin in društev ter iz sredstev proračuna na podlagi poziva in predloženih letnih planov ter poročil razdeli dotacije. S temi sredstvi delno financira osnovno dejavnost društva, delno pokrije stroške mentorjev in delno materialne stroške. ZKDD nima nobenega zaposlenega delavca.

Za izvedbo posameznih projektov, ki niso del osnovne dejavnosti in za sredstva, ki so namenjena za vzdrževanje in obnovo prostorov v katerih delujejo, društva kandidirajo na javnem razpisu občine.

Občina Domžale zagotavlja tudi prostorske pogoje za obe inštituciji.

VI. JAVNA KULTURNA INFRASTRUKTURA

6.1. Javna kulturna infrastruktura

Javno infrastrukturo na področju kulture v Občini Domžale predstavlja jo naslednje nepremičnine in oprema v lasti Občine:

- Likovno razstavišče
- Knjižnica Domžale

- Kulturni dom Franca Bernika Domžale
- Menačnkova domačija.

Poleg navedenih so v rabi kot infrastruktura za potrebe kulturnih dejavnosti naslednji objekti:

- Godbeni dom Domžale
- Kulturni dom Radomlje
- Gasilski dom z dvorano v Ihanu
- Kulturni dom Groblje
- Dvorana delavskega doma na Viru
- Kulturni dom in poletno gledališče Studenec
- Kulturni dom na Dobu in letno gledališče
- Dom krajanov Žeje

Za večje kulturne prireditve (proslave ipd.) se uporablja tudi športna dvorana v centru Domžale (Hala komunalnega centra Domžale).

6.2. Investicije v kulturi

Lokalni program za kulturo mora zasledovati dva vidika: Ohranjanje in izboljševanje dosedanjih prostorov in opreme za potrebe kulturnih dejavnosti in vzpostavljanje novih kapacitet.

Občina vsakoletno zagotavlja sredstva za obnovo opreme in investicijsko vzdrževanje domov, ki sicer ne predstavljajo javne infrastrukture, zagotavljajo pa prostorske pogoje številnim kulturnim društvom v občini.

V preteklem srednjeročnem obdobju je bila realizirana pomembna investicija v nove prostore Knjižnice Domžale, ki zagotavljajo primerne pogoje za izvajanje knjižnične in s tem povezanih dejavnosti.

VII. FINANCIRANJE KULTURNIH DEJAVNOSTI

Predvideno financiranje oz. sofinanciranje s strani Občine Domžale v obdobju 2008-2011 že poteka in bo potekalo na podlagi letnega izvedbenega načrta občine, ki bo obsegal finančni načrt z obrazložitvijo in bo usklajen z zmožnostmi občinskega proračuna.

Prioritete zagotavljanja sredstev za posamezne programske namene:

1. delovanje javnih zavodov in sklada.

Kadar je v javnem interesu potrebno zagotavljati javne kulturne dobrine trajno in nemoteno, jih občina zagotavlja neposredno ali pa tako, da ustanovi javni zavod na področju kulture. Občina Domžale uresničuje javni interes preko ustanovljenih javnih zavodov Knjižnica Domžale in Kulturni dom Franca Bernika Domžale. Za izvajanje posamičnih nalog pa se v skladu z zakonom ustanavljajo tudi skladi. Občina Domžale sicer ni ustanoviteljica javnega sklada RS za kulturne dejavnosti, vendar območna izpostava pokriva področje delovanja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti na našem območju. Sklad namreč med drugim zagotavlja strokovno organizacijsko pomoč ljubiteljskim kulturnim društvom oz. zvezam, skupinam in posameznikom pri izvajanju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in pomoč občinam pri zagotavljanju pogojev za izvedbo kulturnih prireditev na območju izpostav. Zagotavlja tudi administrativno strokovno pomoč

zvezam kulturnih društev in opravlja druge z zakonom določene naloge.

2. sofinanciranje kulturnih programov in prireditev

Občina bo zagotavljala sredstva za podporo posamičnim kulturnim projektom ter javnim kulturnim programom. Javni kulturni programi so kulturne dejavnosti izvajalcev, ki niso javni zavodi, občina pa za takšne dejavnosti zagotavlja ustrezna sredstva. Kulturni projekti so posamične aktivnosti kulturnih izvajalcev, ki jih prav tako financira lokalna skupnost.

Sredstva se praviloma delijo na podlagi javnih pozivov in povabil. Pod enakimi pogoji in na način javne službe pa se lahko zagotavljajo tudi tiste javne kulturne dobrine, ki jih na podlagi večletnega javnega kulturnega programa drugih kulturnih izvajalcev financira občina (tako imenovani »neposredni pozivi«).

3. investicije, investicijsko vzdrževanje, zagonska sredstva

Prioritete na področju zagotavljanja investiranja v javno infrastrukturo na področju kulture so med drugim določene z letnim načrtom razvojnih programov občine.

Občina načrtuje dokončanje podstrešnih prostorov Menačnikove hiše, z namenom priprave pogojev izvajanja muzejske dejavnosti. Sredstva za izvajanje muzejske dejavnosti se v začetni fazi zagotavljajo javnemu zavodu Kulturni dom Franca Bernika Domžale. Ustrezna organizacijska oblika pa je odvisna od dinamike za-

gotavljanja infrastrukturnih pogojev, pa tudi sistemskih regulativ (sprememba Zakona o varstvu kulturne dediščine z vidika ustanovitve pokrajin in prenosa določenih pristojnosti na pokrajine).

Letno je potrebno zagotavljati tudi sredstva za obnovo opreme in investicijsko vzdrževanje kulturnih domov na podlagi javnega povabila, z namenom nabave najnujnejše opreme in vzdrževanja kulturnih domov, ki sicer niso sestavni del javne infrastrukture, so pa nujno potrebna za zagotavljanje pogojev za delovanje kulturnih društev in drugih izvajalcev na področju kulture.

Med investicijska vlaganja vsekakor štejejo tudi sredstva za ohranjanje kulturne dediščine, saj gre za ohranjanje tovrstnih objektov v skladu s smernicami pristojnega zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Javno službo opravljajo javni zavodi in/ali drugi izvajalci javnih kulturnih programov. Podrobnejšo metodologijo za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na posameznem področju pa je dolžna določiti vlada z uredbo, zlasti v pogledu razmejitev med splošnimi stroški delovanja in programskimi materialnimi stroški. Pri tem veljajo enake osnove za izračun sredstev tako za javne zavode kot za druge izvajalce javnih služb.

Z načrtovanjem obsega sredstev za financiranje dejavnosti društev se opredeli global sredstev za te namene, iz katerega je treba financirati naslednje:

- redno dejavnost društev, na podlagi poročil o delu,

- projekte društev, na podlagi razpisa ali poziva
- opremo za potrebe dejavnosti društev, na podlagi razpisa ali poziva
- prostorske pogoje za delovanje društev,
- kadrovske pogoje za delovanje društev,
- delovanje zvez kulturnih društev,
- skupni program programskih projektov, v katerih sodelujejo vsa društva,
- stalne programe, ki presegajo pomen društvene kulture.

Lokalna skupnost naj društvom zagotavlja prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje, ki naj delovanje društev približa standardom, kakršni veljajo za poklicne in institucionalne dejavnosti. Dejavnost društev je namreč prav tako pomembna kot dejavnost poklicnih ustanov.

Model diferenciranega financiranja redne dejavnosti društev, temelječ na ovrednoteni oceni dotedanjega dela (temeljne in dodatne, občasne aktivnosti), stimulira delo društev in nagraduje njihovo uspešnost in kakovost dosežkov. Najuspešnejša društva in skupine, katerih dejavnost je za lokalno skupnost nepogrešljiva, se lahko uvrstijo v sistem neposrednega poziva.

Ključno je seveda vprašanje, ali društvo deluje v javnem interesu oz. ali so njegovi programi zanimivi za izvajanje kulturne politike v občini. Med (t. i. kulturnimi) društvi so namreč tudi taka, ki jih ne zanima delovanje v širšem interesu ali so bila ustanovljena za druge namene. Pozornosti – in ustrezne obravnave – so vredna društva, ki segajo v kulturno dogajanje s

kakovostnimi in z za lokalno skupnost zanimivimi programi. Gre za različna okolja in različne potrebe, zato so te situacije zelo specifične; vsaka lokalna skupnost se mora odločiti o tem.

Raznolikost je temeljna značilnost društvene kulture. Njeni interesi se neprestano širijo in doslej prezrta področja se lahko razvijejo v kulturne vsebine.

Poseben pristop zahteva načrtovanje (in uresničevanje) programov na področjih, za katere lokalna skupnost opredeli poseben interes (delo z mladimi, prostovoljno delo, stiki z zamejstvom, s tujino, dejavnost deprivilegiranih, manjšin. deficitarne dejavnosti ipd.).

V sistemu financiranja je treba vnaprej predvideti obravnavo posebnih primerov, kot so:

- podvajanje financiranja istega programa iz (istega, proračunskega) vira po dveh poteh, npr. financiranje dejavnosti mladinskega zbora na šoli; mladinske skupine so enakopravne odraslim le v primeru, da se izvajajo kot dejavnost društva.
- financiranje kulturnih dejavnosti v društvih, ki po svoji naravi ne spadajo v to področje (gasilsko društvo, upokojensko društvo)
- financiranje zelo velikih ali zelo majnih društev; kriterij je arbitraren. (Različno je treba obravnavati tudi vprašanje članstva društva – vpisnica, članarina – od vprašanja (dejavnih) udeležencev programov tega društva; ti niso nujno člani društva, še zlasti če društvo deluje tudi za širši interes. Vprašanje je zlasti značilno za šole. Naloga društva sicer je, da ima

urejeno člansko dokumentacijo; v skrajnem primeru pa lahko štejejo za člane društva število sodelujočih v njegovih skupinah.)

Prav poseben primer predstavlja opredelitev (neformalne) kulturne skupine. Uveljavilo se je merilo, da se za skupino šteje tista, ki jo lahko razumemo kot samostojno produkcijsko enoto z oblikovanim programom (se je npr. predstavila na izbirnih srečanjih, tekmovanjih in drugih javnih prireditvah; skupine javne produkcije, s katerimi se končuje pedagoški proces, še niso kulturne skupine).

VIII. LETNO NAČRTOVANJE IN POROČANJE

Lokalni program za kulturo mora opredeliti postopke letnega načrtovanja in poročanja za kulturne dejavnosti v lokalni skupnosti.

Sistem letnega načrtovanja in poročanja za poklicne kulturne ustanove in spomeniško varstvo praviloma sledi postopkom, ki jih je že doslej prakticiralo Ministrstvo za kulturo. Postopki letnega načrtovanja in poročanja za kulturna društva morajo biti v skladu z obliko in cilji tovrstnega kulturnega udejstvovanja; upošteva joč tudi določila, ki jih ZUJIK navaja v zvezi z delovanjem društev v javnem interesu na področju kulture.

Javni zavodi so z odloki o ustanovitvi pa tudi v pogodbah o financiranju zavezani k pripravi letnih in drugih načrtov dela kot tudi finančnih načrtov ter dostavi poročil o izvedbi financiranih programov. Sredstva, zagotovljena v proračunu za kulturne dejavnosti, se zagotavljajo posame-

znim koristnikom sredstev bodisi z odločbami ali pogodbami. Na podlagi odločb in pogodb izvajalci kulturnih programov koristijo sredstva praviloma na podlagi dokumentacije, ki dokazuje izvedbo programov ali pa poročil o izvedenih programih, za katere so prejeli proračunska sredstva.

IX. DOLGOROČNI POGLED NA RAZVOJ KULTURE

Občina Domžale bo vzpodbujala in nudila pogoje za delovanje javne kulturne infrastrukture. Vlagala bo napore v zagotovitev infrastrukturnih pogojev za izvajanje muzejske dejavnosti ter omogočila razvoj drugih programskih dejavnosti v okviru kulturnega doma. Ljubiteljsko kulturno dejavnost bo vzpodbujala s sofinanciranjem programov društev in javnimi povabili.

Občina Domžale bo zagotavljala pogoje za kulturno ustvarjalnost, dostopnost kulturnih dobrin preko obstoječih javnih zavodov ter kulturno raznolikost. Za izvajanje posamičnih nalog bo z namenom uresničitve javnega interesa na področju kulture sodelovala z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti. Javnim zavodom, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je Občina Domžale, bodo zagotovljeni pogoji za nemoteno delovanje oz. nudenje javnih kulturnih dobrin, obenem pa bo podpirala posamične kulturne projekte ter javne kulturne programe z zbiranjem predlogov na način javnega poziva in javnega razpisa.

Pri zagotavljanju pogojev za kulturne dejavnosti bo občina posebno

pozornost namenila vzgoji kadrov za delov v kulturi, kar se organizacijsko že uresničuje preko nalog Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti.

Občina Domžale bo pri določitvi kriterijev delitve sredstev posameznim izvajalcem kulturnih dejavnosti podpirala kvaliteto.

V razvojnem programu Občine Domžale za obdobje od leta 2001-2005 je bila predvidena izgradnja kulturnega centra: knjižnice, likovnega razstavišča, muzeja ter prireditvene dvorane, vse z namenom zagotovitve kvalitetnega izvajanja kulturnih dejavnosti. Cilj izgradnje knjižnice je bil v preteklem srednjeročnem obdobju dosežen, ostalih ciljev pa glede na omejena proračunska sredstva ne bo mogoče doseči v relativno kratkem obdobju.

Cilji razvojnega programa tako ostajajo tudi cilji kulturnega programa za naslednje srednjeročno obdobje.

OBČINA DOMŽALE

Občinski svet

Številka: 0073-19/09

Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

Na podlagi 21. člena Zakona o lokalni samoupravi (Ur. list RS, št. 94/07-uradno prečiščeno besedilo-UPB2, 76/08), 149. člena Zakona o varstvu okolja-uradno prečiščeno besedilo UPB1 (Ur. list. RS, št. 39/06, 70/08), 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Ur. list RS št. 32/93, 30/98 in 127/06) in 20. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04-uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na svoji 27. seji dne 27. 05. 2009 sprejel

ODLOK

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O ČIŠČENJU KOMUNALNIH ODPADNIH IN PADAVINSKIH VODA

1. člen

V Odloku o čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda (Uradni vestnik Občine Domžale, št. 04/2008), se v 6. členu doda 9 alineja, ki se glasi:
» - prevzem blata iz malih čistilnih naprav ter obstoječih greznic,«

2. člen

V Odloku o čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda se v 9. členu spremeni razlaga Sgp in Vgp v formuli stroškov čiščenja grezničnih gošč iz pretočnih greznic tako, da se glasi:

»Sgp.....stroški čiščenja grezničnih gošč iz pretočnih greznic (EUR)«
»Vgp.....volumen čiščenja grezničnih gošč iz pretočnih greznic (m3)«

3. člen

V Odloku o čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih voda se v 10. členu spremeni razlaga Sgn in Vgn v formuli stroškov čiščenja grezničnih gošč iz nepretočnih greznic tako, da se glasi:

»Sgn.....stroški čiščenja grezničnih gošč iz nepretočnih greznic (EUR)«
»Vgnvolumen čiščenja grezničnih gošč iz nepretočnih greznic (m3)«

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

4. člen

Spremembe in dopolnitve odloka pričnejo veljati 8 dan po objavi.

OBČINA DOMŽALE
Občinski svet

Številka: 0072-6/09
Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

Na podlagi 20. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04–uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na svoji 27. seji dne 27. 05. 2009 sprejel

SKLEP

O SPREJEMU INFORMACIJE O POSLOVANJU JAVNIH ZAVODOV V LETU 2008 NA PODROČJU DRUŽBENIH DEJAVNOSTI, KATERIH USTANOVITELJICA ALI SOUSTANOVITELJICA JE OBČINA DOMŽALE

1. Odločanje o Letnem poročilu Zavoda za šport in rekreacijo Domžale se odloži do priprave posebne analize dosedanjega izvajanja investicije v Hali komunalnega centra in vzhodne tribune stadiona v Domžalah ter ukrepov za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti iz posebnega revizijskega poročila o pregledu poslovanja v letu 2007.
2. Občinski svet Občine Domžale sprejme Informacijo o poslovanju javnih zavodov v letu 2008 za Osnovno šolo Dob, Osnovno šolo Domžale, Osnovno šola Preserje pri Radomljah, Osnovno šolo Rodica, Osnovno šolo Venclja Perka, Osnovno šolo Dragomelj, Osnovno šolo Roje, Vrtec Domžale, Vrtec Urša Domžale, Center za mlade Domžale, Knjižnica Domžale, Kul-

turni dom Franca Bernika Domžale in Mestne lekarnе.

3. Občinski svet Občine Domžale predlaga uvedbo inšpekcijskega postopka izrednega nadzora v Glasbeni šoli Domžale iz strani inšpektorata RS za šolstvo in šport, njegovo poročilo se predstavi občinskemu svetu.

OBČINA DOMŽALE
Občinski svet

Številka: 0073-29/09
Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

Na podlagi 20. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04–uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na svoji 27. seji dne 27. 05. 2009 sprejel

SKLEP

O SPREJEMU INFORMACIJE O DELU ZDRAVSTVNEGA DOMA DOMŽALE TER ZDRAVNIKOV IN ZOBOZDRAVNIKOV KONCESIONARJEV V LETU 2008

Občinski svet Občine Domžale sprejme Informacijo o delu javnega zavoda Zdravstveni dom Domžale ter zdravnikov in zobozdravnikov koncesionarjev v letu 2008.

OBČINA DOMŽALE
Občinski svet

Številka: 0073-22/09
Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

Na podlagi 20. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04–uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na svoji 27. seji dne 27. 05. 2009 sprejel

SKLEP

O SPREJEMU INFORMACIJE O DELOVANJU JAVNE GASILSKE SLUŽBE V LETU 2008

Občinski svet Občine Domžale sprejme Informacijo o delovanju javne gasilske službe v Občini Domžale v letu 2008.

OBČINA DOMŽALE
Občinski svet

Številka: 0073-21/09
Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

Na podlagi 53. a člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. list RS, št. 16/07–uradno prečiščeno besedilo-UPB 5, 129/06, 36/08) ter 20. in 28. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04–uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na svoji 27. seji dne 27. 05. 2009 sprejel

SKLEP

O SPREJEMU INFORMACIJE O IZDAJI MNENJA K IMENOVANJU RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE DOMŽALE

Občinski svet Občine Domžale se seznanja, da je Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja glede na predložene programe in predstavitve kandidatov, kakor tudi dosedanje delo, dala dr. Branimirju Černohorskemu, Gorenje 4a, 1223 Blagovica, prednost pred ostalimi kandidati za ravnatelja Osnovne šole Domžale.

OBČINA DOMŽALE
Občinski svet

Številka: 0074-6/09
Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

Na podlagi 28. člena Zakona o policiji (Ur. list RS, št. 107/06 uradno prečiščeno besedilo-UPB6) in 20. člena Statuta Občine Domžale (Ur. vestnik Občine Domžale, št. 16/04-uradno prečiščeno besedilo) je Občinski svet Občine Domžale na svoji 27. seji dne, 27. 05. 2009, sprejel

SKLEP

O RAZREŠITVI ČLANICE ODBORA ZA STANOVANJSKO POLITIKO IN IMENOVANJU NOVE TER ZAMENJAVO PREDSTAVNIKA OBČINE DOMŽALE V SENATU ZA REŠEVANJE PRITOŽB ZOPER POLICISTE

1. Marija Majda ZEVNIK, Rojska cesta 23, 1230 Domžale, se razreši funkcije članice Odbora za stanovanjsko politiko in namesto nje imenuje Tomaža HRENA, Podrečje 2a, 1230 Domžale.

2. Aleša SAZONOVA, Miklošičeva 2b, 1230 Domžale, se namesto Janka KRALJA imenuje v Senat za reševanje pritožb zoper policiste.

OBČINA DOMŽALE
Občinski svet

Številka: 0073-30/09
Datum: 27. 05. 2009

ŽUPAN
TONI DRAGAR, l.r.

IZDAJATELJ: Občina Domžale
ODGOVORNA UREDNICA: Helena Drnovšek - Urad župana
Ljubljanska 69, 1230 Domžale, tel.: 01 7214 561
TISK: ABO grafika d.o.o., Ljubljana
ISSN 1408-6921